

Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 27 maj 2024

Tid:

kl. 16:00-21:35

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-22

Justerat den 3 juni 2024

Anslaget den 4 juni 2024

Olle Burell

Cecilia Brinck

Sara Stenudd

Hans Altsjö
Sekreterare

ÄRENDELISTA

- §1 Interpellation av Ashna Ibrahim (C) till miljö- och klimatborgarrådet Åsa Lindhagen (MP) om snödumpning
- §2 Bordläggning av interpellationer
- §3 Interpellation av Dennis Wedin (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om förutsättningarna för Stockholms småföretagare
- §4 Interpellation av Dennis Wedin (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om flygtillgängligheten till Stockholm
- §5 Ändring av föredragningsordning
- §6 Nya interpellationer
- §7 Frågestund
- §8 Mötet öppnas
- §9 Närvaro
- §10 Justering
- §11 Anmälningsärenden till kommunfullmäktige år 2024
- §12 Valärenden i kommunfullmäktige 2024
- §13 Genomförandebeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Grovrening Sickla del 2
- §14 Detaljplan för Solleftegatan, del av Grimsta 1:2 i stadsdelen Råcksta (117 bostäder), DP 2020-06528-54
- §15 Detaljplan för Årsta 1:1 med flera (Projekt Årstafältet etapp 4a) i stadsdelarna Årsta, Östberga och Enskedefältet (cirka 1 036 bostäder, en förskola, centrumändamål och parker), DP 2017-06550-54
- §16 Detaljplan för del av Årsta 1:1 med flera (Projekt Årstafältet etapp 4b) i stadsdelen Årsta, Östberga och Enskedefältet (cirka 670 bostäder, grundskola för årskurs F till 9), DP 2017-19529-54

- §17 Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv 2024-2028
- §18 Heltid som norm
- §19 Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande hundrastgård inom Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämndsområde – Teaterparken och Älvsjöskogen
- §20 Bordläggning av motioner
- §21 Nyväckta motioner
- §22 Mötet avslutas

§ 1

Interpellation av Ashna Ibrahim (C) till miljö- och klimatborgarrådet Åsa Lindhagen (MP) om snödumpning

KS 2023/1288

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Ashna Ibrahim (C) har ställt en interpellation om snödumpning. Kommunfullmäktige beslutade den 27 november 2023 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Lindhagen (MP) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

**§ 2
Bordläggning av interpellationer**

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna med nummer 2, 4 och 6-14 i kungörelsen.

§ 3**Interpellation av Dennis Wedin (M) till finansborgarrådet
Karin Wanngård (S) om förutsättningarna för Stockholms
småföretagare**

KS 2024/141

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Dennis Wedin (M) har ställt en interpellation om förutsättningarna för Stockholms småföretagare. Kommunfullmäktige beslutade den 29 januari 2024 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Wanngård (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 4

**Interpellation av Dennis Wedin (M) till finansborgarrådet
Karin Wanngård (S) om flygtillgängligheten till Stockholm**
KS 2024/329

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Dennis Wedin (M) har ställt en interpellation om flygtillgängligheten till Stockholm. Kommunfullmäktige beslutade den 11 mars 2024 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Wanngård (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 5
Ändring av föredragningsordning

Punkterna 43-45 i kungörelsen behandlas före punkten 17 i kungörelsen.

§ 6 Nya interpellationer

Beslut

1. Interpellationerna får ställas.
2. Interpellationerna bordläggs.

Nya interpellationer

1. Interpellation av Johan Nilsson (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om den rödgröna majoritetens avsikter med ett nytt bostadsområde på mässområdet i Älvsjö.
Rotel I. Dnr KS 2024/590.

2. Interpellation av Per Rosencrantz (M) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) om åtgärder för att öka intresset för gymnasiala yrkesprogram.
Rotel III. Dnr KS 2024/591

3. Interpellation av Jan Jönsson (L) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om socialtjänstens arbete mot skolfrånvaro.
Rotel IV. Dnr KS 2024/659

4. Interpellation av Jan Jönsson (L) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om de högerextrema slagsmålsklubbarna.
Rotel I. Dnr KS 2024/660

5. Interpellation av Jan Jönsson (L) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) om lärarbehörigheten i Skärholmen.
Rotel III. Dnr KS 2024/651

Sammanträdet ajournerades mellan kl. 16.46 till kl. 17.00.

**§ 7
Frågestund****Fråga 1**

Borgarrådet Fjellner (M) ställer en fråga om upplåtelse av mark till Eritreanska festivalen.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 2

Gabriel Kroon (SD) ställer en fråga om borgarrådet kommer att följa Göteborg och stoppa inköp av israeliska produkter.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 3

Borgarrådet Jönsson (L) ställer en fråga om praktiska lösningar för bättre stadsmiljö.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 4

Jonas Naddebo (C) ställer en fråga om lokalt partistöd.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 5

Borgarrådet Wedin (M) ställer en fråga om Norra Stationsparken.

Borgarrådet Valeskog (S) svarar på frågan.

Fråga 6

Borgarrådet Jönsson (L) ställer en fråga om vilka åtgärder finansborgarrådet ämnar vidta för att göra det enklare att skaffa barn och bo i Stockholm.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Sammanträdet ajournerades mellan kl. 17.45 till kl. 18.00.

§ 8
Mötet öppnas

§ 9
Närvaro

Närvaro, se bilaga 1.

**§ 10
Justering**

Förste vice ordföranden Cecilia Brinck (M) och andre vice ordföranden Sara Stenudd (V) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Olle Burell (S). Justering sker den 3 juni 2024.

§ 11
Anmälningssärenden till kommunfullmäktige år 2024
KS 2024/12

Beslut

Följande ärenden anmäls till kommunfullmäktige:

**Anmälda skrivelser till kommunfullmäktige under tiden 2/5
2024 – 22/5 2024:**

Förvaltningsrätten i Stockholm

Dom (2024-05-07) angående laglighetsprövning av kommunfullmäktiges beslut 2023-12-11 § 24 - Höjd boendeparkeringsavgift i taxezon 2 och 3 och sänkta avgifter för nyttoparkering, mål nr 339-24. Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Dnr KS 2024/98

§ 12
Valärenden i kommunfullmäktige 2024

KS 2024/8

Beslut

1. Avsägelse och entlediganden godkänns.
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag.
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Valärenden i kommunfullmäktige den 27 maj behandlas.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 13**Genomförandebeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Grovrening Sickla del 2**

KS 2024/442

Beslut

Genomförandebeslut för Stockholm Vatten AB:s projekt Grovrening Sickla del 2 med en investeringsutgift om 1 670 miljoner kronor inklusive förväntad kostnadsutveckling godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Genomförandebeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Grovrening Sickla del 2.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindhagen (MP) och Johan Heinonen (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Jonas Naddebo (C), borgarrådet Fjellner (M), Elin Hjelmestam (L) och Aron Modig (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Anders Edin (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 14

Detaljplan för Solleftegatan, del av Grimsta 1:2 i stadsdelen Råcksta (117 bostäder), DP 2020-06528-54

Hemställan från stadsbyggnadsnämnden
KS 2024/152

Beslut

Detaljplan för Solleftegatan, del av Grimsta 1:2 i stadsdelen Råcksta, DP 2020-06528-54, antas.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Detaljplan för Solleftegatan, del av Grimsta 1:2 i stadsdelen Råcksta (117 bostäder), DP 2020-06528-54.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S), Aidin Zandian (V), Cecilia Obermüller (MP), Björn Ljung (L) och Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Handlingar i ärendet

R2 Utlåtande, KS 2024/152-2

Plankarta 2023-11-23, KS 2024/152-1.6

Planbeskrivning 2023-11-23, KS 2024/152-1.3

Samrådsredogörelse 2022-05-19, KS 2024/152-1.2

Granskningsutlåtande 2023-11-10, KS 2024/152-1.5

Miljökonsekvensbeskrivning 2023-05-23, KS 2024/152-1.4

§ 15**Detaljplan för Årsta 1:1 med flera (Projekt Årstafältet etapp 4a) i stadsdelarna Årsta, Östberga och Enskedefältet (cirka 1 036 bostäder, en förskola, centrumändamål och parker), DP 2017-06550-54**

Hemställan från stadsbyggnadsnämnden
KS 2021/1632

Beslut

Detaljplan för Årsta 1:1 med flera (Årstafältet etapp 4a) i stadsdelarna Årsta, Östberga och Enskedefältet, DP 2017-06550-54, antas.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Detaljplan för Årsta 1:1 med flera (Projekt Årstafältet etapp 4a) i stadsdelarna Årsta, Östberga och Enskedefältet (cirka 1 036 bostäder, en förskola, centrumändamål och parker), DP 2017-06550-54.

Kommunstyrelsens utlåtande, dnr KS 2024/1632 sambehandlas i gemensam överläggning med utlåtande, dnr KS 2021/1636.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S), Maria Mustonen (V), Björn Ljung (L) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Handlingar i ärendet

R2 Utlåtande, KS 2021/1632-3

Plankarta reviderad inför antagande i KF, 2021-09-23,
rev 2022-11-22, rev 2024-03-28, KS 2021/1632-2.1

Planbeskrivning reviderad inför antagande i KF,
2021-11-11, rev 2024-03-28, KS 2021/1632-2.3

Samrådsredogörelse 2021-02-11, KS 2021/1632-1.5

Granskningsutlåtande 2021-11-11, KS 2021/1632-1.4

PM Revidering av plankarta och planbeskrivning 2024-03-28, KS
2021/1632-2.2

§ 16**Detaljplan för del av Årsta 1:1 med flera (Projekt Årstafältet etapp 4b) i stadsdelen Årsta, Östberga och Enskedefältet (cirka 670 bostäder, grundskola för årskurs F till 9), DP 2017-19529-54**

Hemställan från stadsbyggnadsnämnden
KS 2021/1636

Beslut

Detaljplan för del av Årsta 1:1 med flera (Årstafältet etapp 4b) i stadsdelen Årsta, Östberga och Enskedefältet, DP 2017–19529-54, antas.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Detaljplan för del av Årsta 1:1 med flera (Projekt Årstafältet etapp 4b) i stadsdelen Årsta, Östberga och Enskedefältet (cirka 670 bostäder, grundskola för årskurs F till 9), DP 2017-19529-54

Kommunstyrelsens utlåtande, dnr KS 2021/1636 sambehandlas i gemensam överläggning med utlåtande, dnr KS 2021/1632.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S), Maria Mustonen (V), Björn Ljung (L) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Handlingar i ärendet

R2 Utlåtande, KS 2021/1632-3

Plankarta reviderad inför antagande i KF, 2021-09-23,
rev 2021-11-19, rev 2024-03-28, KS 2021/1636-2.2

Planbeskrivning reviderad inför antagande i KF, 2021-11-19,
rev 2024-03-28, KS 2021/1636-2.3

Samrådsredogörelse 2021-02-23, KS 2021/1636-1.3

Granskningsutlåtande 2021-11-18, KS 2021/1636-1.5

PM Revidering av plankarta och planbeskrivning 2024-03-28,
KS 2021/1636-2.1

§ 17**Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv 2024-2028**

Framställd från idrottsnämnden

KS 2023/1303

Beslut

1. Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv 2024-2028 godkänns enligt bilaga 1 till utlåtandet.
2. Idrottsnämnden ska under programmets giltighetstid följa upp hur stadens arbete med programmet fortlöper.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas att för egen del godkänna samt att även ge samtliga bolagsstyrelser inom koncernen i uppdrag att godkänna Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv 2024-2028 enligt bilaga 1 till utlåtandet.
4. Idrottspolitiskt program för Stockholms stad 2018-2022 samt Stockholms stads strategi för det rörliga friluftslivet 2018-2022 upphör med detta beslut att gälla.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv 2024-2028.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Maria-Elsa Salvo (S), Özlem Körhan (V) och Lisa Carlbom (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Jonas Naddebo (C), Nike Örbrink (KD), Hanna Wistrand (L) och Anna Cederschiöld Stuart (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att
kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 18
Heltid som norm
Initiativärende
KS 2023/1139

Beslut

1. Alla som idag arbetar deltid inom Stockholms stad ska erbjudas heltid så snart möjlighet finns.
2. Vid behov av nyrekrytering inom Stockholms stad ska tjänster erbjudas dem som idag arbetar deltid.
3. Alla tjänster som utannonseras i Stockholms stad ska som norm vara på heltid oavsett anställningsform.
4. Schemaläggning ska ses över och anpassas så att den följer såväl regelverken kring dygnsvila- som veckovila och i möjligaste mån endast består av heltidstjänster.
5. Nämnderna ska i samband med verksamhetsberättelsen för 2024 göra en uppföljning av utfallet och vid behov i verksamhetsplanen för 2025 presentera förslag på åtgärder för att öka måluppfyllelsen.
6. Stockholms Stadshus AB uppmanas att för egen del anta samt uppmana samtliga bolagsstyrelser att anta heltid som norm enligt beslutsmeningarna 1-5 ovan.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Sverigedemokraterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Heltid som norm.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Arvid Vikman Rindevall (S), Martin Hansson (MP) och Robert Mjörnberg (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Jönsson (L), Nike Örbrink (KD), Johan Kling (C), Per Rosencrantz (M) och Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 19

Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande hundrastgård inom Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämndsområde – Teaterparken och Älvsjöskogen

Hemställan från Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
KS 2024/166

Beslut

1. Ändringar i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun, i enlighet med Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnds förslag och bilagorna 1 och 2 till utlåtandet godkänns.
2. Beslutet anmäls till Länsstyrelsen Stockholm.
3. Föreskrifter kungörs genom att det på kommunens digitala anslagstavla tillkännages att protokoll för de beslutade föreskrifterna har justerats.
4. Beslutet gäller från kungörandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Ändring av Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande hundrastgård inom Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämndsområde – Teaterparken och Älvsjöskogen.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

**§ 20
Bordläggning av motioner**

Kommunfullmäktige bordlägger motionerna med nummer 30-42 i kungörelsen.

**§ 21
Nyväckta motioner**

Följande motioner väcktes under perioden 7 maj till 27 maj 2024:

1. Motion av Gabriel Kroon och Anders Lindman (båda SD) om muralmålningar under stadens broar. Rotel VIII.

Dnr KS 2024/681

2. Motion av Gabriel Kroon (SD) om effektiva feriejobb för unga. Rotel III.

Dnr KS 2024/682

3. Motion av Gabriel Kroon och Anders Lindman (båda SD) om ny policy för mikromobilitetsfordon. Rotel VIII.

Dnr KS 2024/683

4. Motion av Gabriel Kroon (SD) om internationellt klimatbistånd. Rotel IX.

Dnr KS 2024/685

§ 22
Mötet avslutas

Kommunfullmäktige 2024-05-27

Sida 31 (126)

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
48	Burell, Olle §§ 8-14,18-22		S	18:03	21:32
77	Brinck, Cecilia §§ 1-6,15-17		M	15:59	21:32
47	Stenudd, Sara § 7		V	16:24	21:32
56	Abdullahi Ali, Nassir	Karlsson, Oscar	S	17:19	21:32
105	Ali Hassan, Shamso	Zandian, Aidin	V	17:52	21:32
102	Aranda de Gutiérrez, Norma	Lagerkvist Tranströmer, Britten	S	17:52	21:32
92	Armstad, Stian	Tengmark, Bengt-Olov	S	17:28	21:32
89	Badeli, Aida	Grolander, Sara	MP	17:55	21:32
96	Bengtsson, Frida		S	17:03	21:32
23	Bjuggren, Emilia	Snis Sigtryggsson, Bjarne	S	15:59	21:32
8	Boucher, Torun		V	17:50	21:32
93	Bustos, Emil	Nyberg, Berit	S	17:48	21:32
58	Carlsson Hallberg, Ewa		S	15:59	21:32
94	Carlsson, Alma		S	17:16	21:32
13	Cederschiöld, Anna		M	17:47	21:32
80	Edin, Anders		SD	17:57	21:32
53	Edlund, Ingela		S	15:59	21:32
40	Elfvén, Anne-Lie		L	17:45	21:32
67	Elmlund, Annika		M	17:45	21:32
95	Finnveden, Felix		S	15:59	21:32
14	Forslund, Maurice	Roseen, Gaby	KD	16:30	21:32
69	Friberg, Annika		M	17:20	21:32
12	Granswed Baat, Sophia		M	15:59	21:32
103	Güler, Esme		S	17:20	21:32
52	Göransson, Anders		S	17:55	21:32
51	Hansson, Martin		MP	17:50	21:32
4	Hedin, Andréa	Gardos Ek, Petra	M	17:58	21:32
66	Hedrup, Tom		M	17:53	21:32
61	Heinonen, Johan		S	15:59	21:32
34	Hellström, Anette		M	17:02	21:32
106	Herrström, Cecilia	Pittuco, Charlotte Lilja	V	17:00	21:32
37	Hollis, Michaela	Lindgren, Destiny Zandi	KD	17:43	21:32
107	Holm, Jens		V	17:58	21:32
70	Hökmark, Christoffer	Virro, Henrik	M	17:52	21:32
43	Ibrahim, Ashna		C	15:59	21:32
19	Jacobsson, Kristin		C	16:01	21:32
30	Jama, Hassan	Mayr, Marre	V	17:49	21:32
88	Jama, Mansur		MP	17:40	21:32
31	Johansson, Tobias		V	17:57	21:32
39	Jonlund, Rasmus	Wistrand, Hanna	L	17:00	21:32

Kommunfullmäktige 2024-05-27

79	Juntunen, Tapani		SD	17:19	21:32
18	Jönsson, Jan		L	16:58	21:32
101	Kazinic, Elvir		S	16:52	21:32
62	Kratz, Tina		V	18:03	21:32
86	Kroon, Gabriel		SD	16:57	21:32
81	Kroon, Julian		SD	16:43	21:32
104	Körhan, Özlem		V	16:58	21:32
36	Lennaárd, Fritz		M	17:49	21:32
99	Lind, Andreas		S	16:41	21:32
7	Lindblom, Clara		V	18:10	21:32
60	Lindgren, Jimmy		S	16:32	21:32
71	Lindström, Therese		M	17:31	21:32
45	Linusson, Svante	Kling, Johan	C	17:47	21:32
16	Ljung, Björn		L	16:59	20:37
64	Ljuslin, Maria		V	17:57	21:32
97	Lorentzi, Ulrika		S	17:46	21:32
11	Lutz, Kristina	Brege, Johan	M	17:19	21:32
9	Mattsson, Alexandra		V	16:58	21:32
63	Mjörnberg, Robert		V	15:59	21:32
38	Modig, Aron		KD	17:55	21:32
28	Mohammed, Rashid		V	18:03	21:32
29	Mustonen, Maria		V	17:55	21:32
20	Naddebo, Jonas		C	16:00	21:32
41	Nilsson Söderström, Åsa		L	17:34	21:32
32	Nilsson, Johan		M	17:16	21:32
10	Nilsson, Jonas		M	17:59	21:32
44	Nyberg, Claes		C	16:01	21:32
87	Obermüller, Cecilia		MP	18:16	21:32
24	Ojanne, Alexander	Hansson, Curre	S	16:28	21:32
33	Paccamonti, Johan		M	17:46	21:32
100	Palm, Ulrika		S	16:08	21:32
98	Piazzolla, Catharina	Ödebrink, Annika	S	17:25	21:32
91	Risberg, Eva		S	15:59	21:32
72	Rosencrantz, Per		M	16:02	21:32
90	Runsten, Magnus	Carlbom, Lisa	MP	18:00	20:05
83	Salnikov, Sergej		SD	17:54	21:32
27	Salvo, Maria-Elsa		S	17:02	21:32
65	Sharaf Abdi, Ahmed		V	18:03	21:32
54	Sjöberg, Ulla		S	16:21	21:32
35	Sjölander, Henrik		M	17:41	21:32
17	Smedberg-Palmqvist, Isabel	Hjelmestam, Elin	L	16:18	21:32
57	Stavling, Margareta		S	16:58	21:32

Sida 32 (126)

Kommunfullmäktige 2024-05-27

50	Strömgren, Lars		MP	17:58	21:32	Sida 33 (126)
74	Svanström, Sara		L	17:34	21:32	
84	Söderström, Leif		SD	15:59	21:32	
75	Tufvesson, Christina		L	16:40	21:32	
22	Valeskog, Jan		S	16:55	21:32	
26	Vikman Rindevall, Arvid		S	17:35	21:32	
85	Vinge, Linnéa	Lindman, Anders	SD	17:24	21:32	
55	Walther, Ulf		S	17:48	21:32	
21	Wanngård, Karin		S	16:00	21:32	
82	Wassermann, Emelie		SD	17:50	21:32	
5	Wedin, Dennis		M	15:59	21:32	
68	Wejke Norberg, Lou-Ann		M	16:04	21:32	
73	Werner, Hanna	Randquist, Theréz	M	16:51	21:32	
46	Wihlman, Thomas	Bessner, Linn	C	17:42	21:32	
78	Åkerlund, Liliane		SD	16:35	21:32	
15	Örbrink, Nike		KD	17:48	21:32	
25	Österberg, Anders	Stark, Emelie	S	16:08	21:32	
59	Österman, Gustav		S	16:58	21:32	
6	Fjellner, Christofer		M	16:03	21:32	
49	Lindhagen, Åsa		MP	15:59	21:32	

Yttranden 2024-05-27

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 27 maj 2024

§ 1 Interpellation av Ashna Ibrahim (C) till miljö- och klimatborgarrådet Åsa Lindhagen (MP) om snödumpning

Anförande nr 1

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

A s h n a I b r a h i m (C): Ordförande! Jag vill tacka borgarrådet Åsa Lindhagen för svaret. Det känns lite märkligt att stå här och prata om snöröjning i dag. Men det är ändå ett viktigt ämne som måste behandlas, och det är anledningen till interpellationen till borgarrådet.

Stockholm har en unik geografisk placering med närhet till vatten. Det är en vattenstad, helt enkelt, med sjöar, kanaler och vikar och också ett rikt natur- och djurliv tack vare vattnet. Detta är av stort värde för både stockholmarna och Stockholms besökare. Men förutsättningarna för detta är en god vattenkvalitet. Stockholms vatten måste bli renare och friskare.

Den snö som röjs från stadens gator varje vinter innehåller i olika grad metaller, kemikalier, plast, skräp med mera. Trots att snötippning i vatten förbjöds i miljöbalken redan 1999 och det finns EU-vattendirektiv för bättre ekologisk och kemisk vattenstatus har Stockholms stad löpande fått dispens för att fortsätta med snödumpningen i Stockholms vatten.

I svaret på interpellationen står att målet ska vara att staden slutar dumpa snö i vattnet. Jag betvivlar inte ambitionen, men jag saknar i svaret hur man ska kunna göra det. Det krävs tydlighet och riktning för att staden en gång för alla ska sluta dumpa förorenad snö i Stockholms vatten.

Anförande nr 3

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! Jag vill säga tack till interpellanten, som väcker dessa viktiga frågor. Vi delar uppdrag i miljö- och hälsoskyddsnämnden, och det finns bland många ledamöter i nämnden ett stort engagemang för alla miljöfrågor och inte minst vattenfrågor, som jag som ordförande i nämnden sätter stort värde på.

Stockholm har höga ambitioner när det gäller vattenarbetet, men vi har också väldigt stora utmaningar, inte minst med historiska föroreningar. Vi har också ett behov av att stoppa nya föroreningar, inte minst från dagvatten som rinner ned från våra gator och passerar förorenade ytor i staden och då drar med sig dessa föroreningar ned i vattnet.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

En av de viktigaste åtgärderna är därför förstås att stoppa tillflödet till våra vattenförekomster av nya föroreningar och föremål som inte ska vara där. En viktig del i detta är till exempel att jobba med växtbaserad rening och se hur vi kan använda mer naturbaserade lösningar för att skapa en mer hållbar stad.

Vi har också i staden gjort ett stort arbete med att ta fram lokala åtgärdsprogram för vatten. Vi har nu 16 lokala åtgärdsprogram, och det är totalt 21 vattenförekomster. Vi har alltså några vattenförekomster kvar där vi skulle behöva dessa program. Ett lokalt åtgärdsprogram, en LÅP, innehåller en rad olika åtgärder. Det är en handlingsplan för de åtgärder vi kan vidta för att rena vatten. Varje LÅP är specifikt utformad för den vattenförekomst som den behandlar.

Vi har alltså en väldigt tydlig bild av vad vi behöver göra i Stockholm. En viktig del är förstås, inte minst när vi nu pratar om Riddarfjärden här bakom oss, att vi behöver stoppa dumpningen av snö. Detta är lättare sagt än gjort. Hade det varit lätt hade det varit åtgärdat för länge sedan. Men det är viktigt att lyfta denna fråga, och vi har också gett trafiknämnden i uppdrag att titta på dessa frågor. Det har också som interpellanten lyfter under lång tid pågått ett arbete, men det är förstås viktigt att vi i större utsträckning kommer till ett resultat.

Jag tror att det som är viktigt framåt är att vi börjar titta på olika pilotprojekt, att vi börjar testa. Vad är det som skulle kunna funka för att börja ta steg framåt mot en mer fullskalig lösning? Jag delar interpellantens åsikt att det inte räcker med goda ambitioner – vi måste också nå resultat.

Anförande nr 4

A s h n a I b r a h i m (C): Ordförande! Det är egentligen här min besvikelse kommer in när det gäller svaret. Ta till exempel den här lokala handlingsplanen för Riddarfjärden och Norrström, där jag menar att borgarrådet nästan ägnar sig åt whataboutism. Ni lyfter gärna de andra åtgärder som krävs för att rena Stockholms vatten. De krävs, och jag vet att staden gör ett viktigt arbete där. Men vi måste också en gång för alla sluta dumpa förorenad snö i Stockholms vatten, och här hade jag önskat en annan tydlighet.

Precis som borgarrådet nämner är detta en fråga som har varit på tapeten tidigare. Jag vet att det inte har varit en lätt fråga att lösa. Samtidigt finns det ju tekniska lösningar, och jag skulle vilja säga att jag faktiskt hade hyst större hopp om Miljöpartiet. Ni har ändå haft den här roteln i nästan tio år, tror jag. Jag skulle vilja se en riktig, ordentlig riktplan för hur man ska lösa denna fråga en gång för alla.

Titta bara på en stad som Oslo, där man har en anläggning, centralt i staden så att man inte behöver transportera snö långa vägar, som kan filtrera enorma mängder snö och skräp och släppa ut rent vatten, vilket blir slutresultatet efter alla filtreringar.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 5

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! Skälet till att många av de åtgärder som vi jobbar med berör dagvattnet är att det är det som har den absolut största påverkan på våra vattenförekomster. Där behöver vi sätta in åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten.

Sedan är det också väldigt viktigt med snödumpningen. Något av det man skulle kunna testa är till exempel maskiner som smälter snö. Skulle man kunna använda sig av det, apropå det som jag lyfte i mitt tidigare inlägg om att testa pilotprojekt? Sedan är förstås platsfrågan den stora utmaningen. Kan vi transportera snö till upplag längre bort på stadens mark? Kan vi upphandla transport av snön? Utmaningen här är också att vi inte vill dra på oss långa transporter som orsakar utsläpp eller smälta snö till exempel med dieselmaskiner för att vi inte har fossilfria alternativ att välja på. Det är den typen av utmaningar som också finns.

Jag tror att det därför, eftersom detta har varit en väldigt utmanande fråga, är viktigt att börja testa. Vi testar och ser om det finns lösningar som vi sedan kan skala upp. Ja, det finns för- och nackdelar med olika vägar, men jag förstår att denna fråga lyfts och att det finns ett stort behov av att komma framåt på ett mycket starkare sätt än vi har lyckats åstadkomma hittills. Det har gjorts många insatser för vår vattenkvalitet, men snödumpningen är en fråga där vi inte har kommit framåt på det sätt som vi skulle önska.

Anförande nr 6

A s h n a I b r a h i m (C): Jag skulle verkligen vilja att man tar inspiration av andra städer, som Helsingfors och Oslo. Det finns lösningar på det här problemet. Näringslivet har lösningarna, så kroka arm och ta inspiration av de städerna så kan vi sluta dumpa snö som är förorenad. Det känns självklart 2024 att vi måste ha en riktning för denna fråga, för detta börjar helt enkelt bli lite förlegat.

Anförande nr 7

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag vill bara säga tack för viktiga synpunkter! Jag tror också avslutningsvis att det som interpellanten lyfter är viktigt: att också titta på andra städer. Vi gör mycket bra i Stockholm, men det finns också andra städer, inte minst runt om i Europa, som gör insatser som vi kan lära av. Jag tar med mig även det.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

§ 3 Interpellation av Dennis Wedin (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om förutsättningarna för Stockholms småföretagare

Anförande nr 8

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Om du är småföretagare och har hållit till på samma plats i Stockholm i 20, 30 eller 40 år är du en del av lokalsamhället. Du skapar lokal trygghet och tillhörighet i en stor stad som Stockholm. Du för samman grannar i området, som annars bara träffas digitalt i Facebookgrupper där man bekymrar sig över lampor eller vad det där ljudet var som hördes i går kväll.

Du är också ett genuint tillskott i stadsmiljön. Dessa lokala aktörer har ett större värde i stora städer som Stockholm. Därför är indikationerna om att landets största kommun inte behandlar sina småföretagare på ett värdigt sätt, enligt vad de själva uppger, särskilt allvarliga.

Östermalmsgrillen pratade vi länge om i den här salen för ett tag sedan. Ägaren Garo Malki har sedan 1986 drivit grillen på Östermalmstorg och var nära att tvingas bort från platsen. Han fick kalla handen från Stockholms stad, trots så många års engagemang. Det var efter stor uppmärksamhet i lokala och sociala medier och gediget påverkansarbete från oppositionen som det rödgröna styret till slut backade och Garo fick beskedet att hans livsverk fick stå kvar.

Men alla har inte samma tur. Sankt Göransgrillen i Stadshagen stod på samma plats i nästan 20 år och fick år efter år tillstånd att verka från staden och polisen. Till slut fick man ett treårskontrakt. Men så fort ett byggprojekt skulle komma igång i närheten skulle grillen bort, och ägaren Peyman Pourkahnooji erbjöds inte någon ersättningsplats över huvud taget. Nu står han där helt ensam, utan grill och utan jobb, och fick själv bekosta rivningen som en julklapp från staden, utan erbjudande om ersättningsplats, som sagt. Det var efter 25 år som egenföretagare som Peyman fick registrera sig hos Arbetsförmedlingen i stället.

Det senaste offret, som vi har pratat mycket med, är Johnny Tufvesson som varit torghandlare i Stockholms stad sedan 60-talet. Han stod först på Hötorget och sedan i Skärholmen. Till sist sa staden: Kan du inte stå på Luma torg vid Hammarby sjöstad? Han hade landets äldsta fiskvagn från 1957. När han tog den till Luma torg var sjöstaden en helt annan stadsdel än i dag. I dag är den mycket uppskattad, men trafikkontorets tjänstemän ljög honom rakt upp i ansiktet när de sa att staden ska fasa ut vagnar: Du kan inte ha din vagn längre; du måste gå över till en tärtlösning. Men någon sådan regel finns inte.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Det finns exempel efter exempel på offer för en byråkrati och konstiga riktlinjer för handläggare som inte är lösningsorienterade. En gång hjälpte man torghandlare: Ställ dig på den här platsen! Nu hittar man bara problem och hittar på regler. Det måste uppmärksammas när det blir fel, och det behövs en starkare röst för dem som blir utsatta för stadens krångliga handläggning. Om detta handlar min interpellation.

Anförande nr 10

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Det som borgarrådet Wedin vittnar om är naturligtvis oerhört allvarligt. Det handlar om att man hamnar mellan olika delar av regelverk. Staden är som ni alla vet väldigt stor, och ibland sker saker som inte gynnar den enskilde näringsidkaren.

Med detta sagt måste man ändå ha en förförståelse för de här tillstånden och varför de är tillfälliga. Det beror på att det inte rör sig om en fast upplåten yta, utan staden säger att man får stå här tillfälligt. Man får ett tillfälligt tillstånd, och sedan ska det sökas. Med detta sagt kan vi inte neka tillstånd för att det eventuellt kommer att ske en förändring, utan det handlar tyvärr lite grann om att hålla reda på stadens alla processer.

Jag tänker inte diskutera den enskilda personen, som interpellanten har valt att till och med namnge, men detta handlar om att staden naturligtvis måste bättra på sina system så att man i det enskilda fallet kan upplysa alla om vad som händer – vilket man också kan ta reda på. Det handlar om ett tillfälligt tillstånd, och detta måste man vara medveten om när man har den här typen av verksamhet.

Med detta sagt har vi många aktiva kioskstillstånd i staden. Om de är många är visserligen en definitionsfråga, men vi har fler kioskstillstånd i dag än vi haft tidigare år. Här handlar det om ett helhetsgrepp som trafiknämnden och trafikkontoret naturligtvis ansvarar för. Staden är inte perfekt i alla delar utan kan naturligtvis hela tiden arbeta mer med informationsflödet om vad som händer i stadens alla delar.

Anförande nr 11

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag uppskattar att det finns en insikt hos finansborgarrådet om att vi inte gör allting rätt. En poäng med min interpellation är att fråga vad staden gör när det blir fel. Det som hände exempelvis Peyman med Sankt Göransgrillen var att han hade ett avtal på tre år med staden, som innebar att han till slut tog lån. Han var lyrisk över att han till slut hade fått det längre avtalet. Under den tiden sägs det sedan upp, och han får ingen kompensation och ingen ersättningsplats. Där måste staden kosta på sig att säga att vi har gjort fel och komma med ett tydligare agerande.

Det går faktiskt oroväckande nog åt absolut fel håll. I Svenskt Näringslivs rankning hamnar Stockholm längre ned. Även SKR ger Stockholm sämre siffror när det gäller

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

företagsklimatet. Stockholms stad har sjunkit från plats 93 till plats 153 på ett år, samtidigt som NKI sjunkit med fyra enheter. Det är till och med så att Malmö för första gången har det högsta NKI-betyget bland de tre större städerna i Sverige. Stockholm får sämre betyg på samtliga obligatoriska områden i den här undersökningen, som kollar på miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll, serveringstillstånd och framför allt också bygglov.

När det gäller markupplåtelse, som man kollar på, avses tillfällig markupplåtelse på offentlig mark för exempelvis uteservering och torghandel. Vad gäller just torghandeln är Johnny Tufvesson ett exempel på någon som i hela sitt liv varit torghandlare och gått från att i början av sin karriär få hjälp från staden – här kan du stå; vi hjälper dig med detta – till att tvingas bort, som 70-åring i slutet på karriären, när staden snarare hittar problem och krångel. Hani Hanna, torghandlare i Spånga, upplever precis samma sak: att staden har blivit krångligare. Han åkte nyligen på tre parkeringsböter för olika bilar för att det inte finns någonstans att ställa sig, samtidigt som han månadsvis betalar ganska mycket för att stå på sin plats i Spånga. Det man möts av är avgifter och avsaknad av en lösningsorienterad attityd.

Därutöver har jag en rad olika exempel på krögare som fått nej till uteserveringar, där stadens revisorer också säger till trafiknämnden att handläggningen just nu är orimlig; det är oklart varför man får ja eller nej från staden. Det finns alltså mycket arbete att göra internt i staden för att vi ska bli bättre på att ta till vara småföretagarna och den kraft som vi verkligen måste behålla.

SKR:s undersökning visar, tycker jag, på att det finns mycket som finansborgarrådet behöver agera på och som hittills under mandatperioden faktiskt ignorerats. Stockholms maskineri fångar inte upp den här lokala kraften, samtidigt som större kedjor breder ut sig. Då ska det inte bli svårare för Stockholms lokala företagare.

Anförande nr 12

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Tack så mycket, borgarrådet Wedin, för att du väcker diskussionen i den här frågan! Då har jag också möjlighet att säga att detta är frågor som vi hela tiden tittar på, bland annat via stadens näringslivsbolag Stockholm Business Region. Men det handlar också om att vi nu även tittar på näringslivsfrågorna utifrån ett stadsledningsperspektiv för att man inte ska hamna mellan stolarna när det gäller stadens olika förvaltningar och bolag.

Jag kommer inte heller fortsatt att diskutera enskilda ärenden från fullmäktiges talarstol. Just dessa typexempel hamnar på trafikkontoret och trafiknämnden, som i detalj får grota ned sig i dem. Men vi vill inte att företag ska känna att företagsklimatet i Stockholm inte är gott – tvärtom. Vi arbetar varje dag för att företag ska växa och utvecklas i Stockholm men också för att man ska kunna starta nya småföretag i olika typer av branscher. Där är kiosktillstånd en viktig del.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 13

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! När det gäller det lokala ledarskap som en kommun ändå står för har vi möjlighet att utmana regelverk och lagstiftning till förmån för våra medborgare och våra företagare, som sitter inne på en kraft och vill leverera för våra medborgare. Men i Stockholm blir kommunen snarare ett lager som gör det ännu mer komplicerat för dem att verka lokalt, och det är då det blir fel.

Ett annat exempel jag tänker på är Hötorgets uteservering. Vi har länge sagt att det vore väldigt bra om Hötorgshallen kan stärkas genom en uteservering. Det vill krögarna på plats i hallen, men staden hittar bara problem kring detta fast det finns uteserveringar fem meter därifrån som drivs av andra aktörer. Var är den lösningsorienterade visionen som går ut på att vi kan lösa det här?

Jag tänker också på en krögare vid Rålambshovsparken som till slut gick iväg och började bygga själv och fick vite för detta. Det var fel, men det var för att han hade fått olika besked från olika instanser i staden. Olika tjänstemän gav olika besked, och till slut blev han så otålig att han sa: Nej, nu börjar jag bygga i stället. Det var fel, men det visar på att staden inte går att ha att göra med på ett bra sätt. Det kan inte vara så att man får olika besked från olika delar av Stockholm. Det var någon som sa att om man ska ha ett evenemang, ett event, i Stockholm krävs det ungefär 29 olika tillstånd från olika instanser i Stockholm som man behöver gå till. Det är orimligt.

Apropå när vi gör det krångligare för oss själva – tänk på miljözon klass 3, som nu införs i city. Lokala aktörer som jag nu pratar med regelbundet säger att deras premisser, deras förutsättningar för att verka, har ändrats över en dag. För grannar på andra sidan vägen innebär detta inte alls samma premisser, men för dem får detta nu stor påverkan på hur de kan leva och verka. Trots dessa olika förutsättningar har man inte fått en bra dialog med staden, där staden lösningsorienterat säger: Så här skulle vi kunna hjälpa er utifrån det beslut som vi har tagit. Man struntar snarare i att ha en dialog med dem.

Stockholms tusentals småföretagare har en viktig roll i vår stad. De bidrar med alltifrån arbetstillfällen, tjänster och skatteintäkter till vår stadsbild och vår trygghet och till att fler i vår stad möter ansikten som man känner igen i sin vardag. Vi är en bättre stad tack vare dem, och då ska vi inte göra det komplicerat och jobbigare för dem att verka i Stockholm. Vi behöver reda ut den här tillståndsdjungeln. Vi måste blocköverskridande kunna komma överens om att vi verkligen måste bekämpa den.

Varför inte införa ett småföretagarråd i Stockholm? Där skulle vi kunna lyfta exempelvis att det blivit fel i någon instans så att staden på ett tydligare sätt kan verka för att man säger: Oj, du har blivit felbehandlad av staden; nu kan vi hjälpa dig rätt i detta. Då kan vi ändra det här klimatet.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 14

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Jag anser nog att staden är ganska lösningsorienterad när det gäller alla frågor och all komplexitet som vi ställs inför när det handlar om att lösa saker för företagare och för Stockholms medborgare. Med detta sagt kommer vi inte att ha årslånga juridiska processer för att utmana lagstiftning och regelverk, utan vi försöker följa den lagstiftning och de regelverk som vi själva sätter upp. Sedan kan man alltid resonera om huruvida regelverk som vi själva sätter upp är till nytta eller om vi kan förenkla ytterligare.

Du halkade också in på miljözon klass 3. Jag hör ofta att detta kom över en natt. Då har man inte följt med i valrörelsen eller hört diskussionerna om hur det går för klimatet. Vi befinner oss i ett klimatnödläge. Det är inte över huvud taget förvånande att staden vill vara bäst i klassen. Vi ska vara klimatpositiva 2030 och fossilbränslefria 2040 – med detta kommer åtgärder. Jag har också träffat företagare som ser miljözonen som en konkurrensfördel och nu faktiskt satsar på att ställa om. De ser detta som en konkurrensfördel gentemot andra företagare som inte ligger i framkant för att vara bättre när det gäller klimatet.

När det gäller småföretagarråd vet jag att detta bubblar ibland. Jag vill vara jättetydlig med att säga att vi har ett näringslivsbolag. Jag träffar företagare i olika konstellationer. Nu senast var det föreningen Företagarna, men jag träffar också andra organisationer. Därutöver har vi tjänstemän som verkligen följer upp företagarfrågor och flaggar om det är något som behöver ändras och nya beslut som behöver fattas. Nu tror jag att jag svarade på allting.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

§ 4 Interpellation av Dennis Wedin (M) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om flygtillgängligheten till Stockholm

Anförande nr 15

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 16

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Borgarrådet Wedin var min bulvan i detta ärende. Det som är bra för Stockholm är bra för Sverige. Aldrig har väl detta varit mer sant än när vi talar om flyg. Att det finns goda flygförbindelser till och från Arlanda är helt avgörande för Stockholms attraktivitet och konkurrenskraft, men inte bara Stockholms utan hela Sveriges. Det är viktigt för startupen som behöver hela världen som marknad för att lyckas, för det globala storföretaget som funderar på var man ska lägga sitt europeiska huvudkontor och för doktoranden eller AI-specialisten som funderar på om hen ska flytta till Stockholm och KTH eller till Boston och MIT.

Att alla dessa väljer Stockholm är avgörande för Sveriges och Stockholms långsiktiga välstånd. Och bland det enskilt viktigaste för att de ska göra det är att det finns goda flygförbindelser till resten av världen, men tyvärr går det i rakt motsatt riktning. I slutet av förra året kunde vi läsa att Arlandas och Stockholms tillgänglighet med flyg har minskat med 25 procent, en fjärdedel, på bara fem år.

Det var mot denna bakgrund som jag undrade vad du, Karin Wanngård, och ditt socialdemokratiska styre här i Stockholm vill göra för att öka mängden flygavgångar och mängden flygpassagerare till och från Stockholm. Jag är ledsen Karin – jag har tagit del av ditt svar, men jag tycker fortfarande att du är svaret skyldig.

Det är en sak du vill göra som du tar upp i ditt svar, nämligen lägga ned Bromma flygplats. Det är det enda svar du har: att flytta de avgångar som går från Bromma till Arlanda. Det är inte så nytt och kanske inte så innovativt. Du säger ingenting om att återuppta engagemanget i Connect Sweden eller möjligtvis lyfta frågan om en fjärde landningsbana.

Jag skulle vilja höra dig, Karin, utveckla vad du tycker att vi bör göra för att öka Stockholms attraktivitet för internationella flyglinjer och om du mot bakgrund av denna katastrofala utveckling skulle kunna tänka dig att ompröva beslutet att lämna Connect Sweden – det samarbete som finns mellan Swedavia, länsstyrelsen, Region Stockholm och Stockholms näringsliv just i syfte att få fler flyglinjer till Stockholm. Skulle du till exempel kunna tänka dig att arbeta för att vi får en fjärde landningsbana på Arlanda? Vad kan vi göra för att göra Arlanda mer attraktivt?

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 17

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Detta är en interpellation som ställts av borgarrådet Wedin, som är spökskrivare för Christofer Fjellner. Den handlar om hur vi ser på flygtrafik och resande och hur vi över huvud taget kan tänka oss att lägga ned Bromma flygplats. Det handlar om att min syn på resande är att kortare sträckor gärna ska ersättas med tågtrafik när så är möjligt och att det gärna får ske en utbyggnad av tågtrafiken. När det gäller långdistansresor och resor där tåg kanske inte är en möjlighet är det klart att flyg är ett bra alternativ. Här följer vi den tekniska utvecklingen oerhört noga för att flyget också ska ställa om till klimatvänligare bränsle.

Jag är övertygad om att om vi samlar flyget på Arlanda är detta en bättre grund för att kunna ha en väldigt stor internationell flygplats i Stockholm. Det är inte rimligt att Stockholm har två flygplatser. Man kan också räkna med Skavsta någonstans i periferin – två och en halv flygplats. Det bör vara rimligt att satsa på Arlanda, en flygplats dit man har goda transportvägar och som också har möjlighet att utvecklas.

Arlanda *är* under utveckling. Den som har varit där den senaste tiden har kunnat konstatera att de nya säkerhetskontrollerna gör att den tid det tar tid på marken när man är på Arlanda blivit mer rimlig. Vi behöver också det område där Bromma flygplats i dag finns för att utveckla det till ett framtida bostadsområde. Detta behöver naturligtvis ske för Stockholm.

Jag ser det inte som naturligt att just Connect Sweden är den bästa organisationen för att utveckla långflyget. När ni styrde Stockholm var ni med i Connect Sweden. Då ökade absolut inte antalet långflygningar till Stockholm, utan de minskade. Där kan man alltså se att det hade motsatt effekt.

När det gäller minskad flygning är det inte kapaciteten som gör att det flygs mindre, utan det är för att vi människor i större utsträckning fattar mer klimatmässigt kloka beslut. Vi minskar alltså själva vårt eget flygande, vilket är klokt i mångt och mycket. Däremot ska vi människor fortsätta att röra oss, men förhoppningsvis på ett klimatsmartare sätt.

Anförande nr 18

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Ordförande! Tack, Karin, för ditt svar! Vi är tillbaka där, i det enda svar du har när det gäller de otroliga utmaningar Arlanda har, nämligen att lägga ned Bromma. Att flytta flyget från Bromma till Arlanda är egentligen inget nytt utan något som ni har återupprepat länge.

Det kom dock något nytt här i dag, när du konstaterade att du kanske inte vill flytta flygningarna från Bromma till Arlanda utan i stället tycker att man ska ersätta dem med tåg – att inrikesflyget, som i dag går från Bromma, kanske inte ska fortsätta utan att resenärerna ska flytta till tåget.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Det är fascinerande att du nu inte tycker att Connect Sweden är så himla viktigt. Jag gick in på hemsidan och hittade under rubriken ”Ny artikel” en artikel med en intervju med dig, Karin. Jag har en känsla av att den kanske inte var så himla ny. Det kändes snarare lite som Karin Wanngård å la 2016, för det låter som en helt annan Wanngård: ”Flyget är fantastiskt bra, eftersom man kan komma väldigt långt på kort tid, det finns inget annat transportslag som kan erbjuda det. Det finns inget mer tidseffektivt system och tid är bland det viktigaste som finns för både människor och företag idag. – – – Det jag skulle vilja se nu är utvecklingen av Arlanda, jag skulle vilja se en fjärde bana.”

Det är också svårt att fullt ut jämföra flyg och tåg ur miljösynpunkt. Man måste jämföra på totalen, för det är inte utan miljöpåverkan att bygga nya järnvägar. Tåg är bra men inte alltid ett alternativ till flyg. Men det är ett väldigt bra komplement till flyg.

Jag tycker inte om socialdemokratiska styren någonstans, varken här eller i regionen. Men om vi ska fundera på flygets framtid och Stockholms konkurrenskraft tror jag faktiskt – sorry, Karin! – att jag alla dagar i veckan väljer Aida, som i motsvarande fråga blåser till strid och säger att vi inte har haft tillräcklig krisinsikt och inte på allvar kraftsamlat kring Arlanda. Vi måste bygga ut Arlanda, och det är bråttom. Hon väljer alltså att sitta kvar i Connect Swedens styrgrupp och att fortsätta vara med och finansiera detta tillsammans med Swedavia, länsstyrelsen och näringslivet.

Det måste väl finnas mer i Stockholm stads engagemang och arsenal när det gäller att stärka Arlanda, i ett läge där 25 procent av de internationella avgångarna har försvunnit, än att säga att vi ska avveckla de delar av inrikesflyget som ligger på Bromma och flytta det som är kvar. Det blir alltså inte fler avgångar till och från Stockholm, utan de ska bara flyttas.

Återigen, Karin: Vad vill du göra för att stärka Arlanda, som inte bara handlar om att avveckla Bromma?

Anförande nr 19

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Det är väl inte jättekonstigt att du anser att mina svar återupprepas, för frågan är en återupprepning och något som Moderaterna har drivit under väldigt lång tid. Ni har hackat lite i utvecklingen, från att driva en hel valrörelse om hur viktigt är att behålla Bromma till att gå med på att man borde avveckla Bromma. Nu är ni tillbaka i att vi ska behålla Bromma flygplats, för det är navet för näringslivets utveckling i Stockholmsregionen. Där har vi olika synsätt. Jag anser att Arlanda bäst kan spela rollen som en konkurrenskraftig, internationell flygplats och att det inte är Bromma som kan göra det.

Man kan ibland tro att Stockholmspolitikerna hittar på, men jag tror genuint på att hela Sverige ska leva. Då är det ganska ekonomiskt oförsvarbart att plöja ned pengar i en förlustflygplats, som Bromma flygplats är, i stället för att bibehålla flygplatser runt om

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

i Sverige. Det är ekonomiskt oförsvarbart att inte i stället säkerställa att hela Sverige lever.

Vi ska ha en stor internationell flygplats, och den ska vara Arlanda, där flygtrafiken kan samlas. Då kan man, om man måste flyga från någon annan del av Sverige, mellanlanda för att sedan ta sig ut i världen. Det måste bli på Arlanda så att du inte mellanlandar på Bromma och ska ta dig till Arlanda och vidare ut i världen. Det är ju detta som minskar konkurrensfördelarna. Vi behöver öka konkurrensfördelarna gentemot andra internationella flygplatser så att man inte flyger till, låt säga, Danmark i stället, Köpenhamn, för att därifrån flyga ut i världen. Där landar man nämligen på samma flygplats – gud vad smart!

Det handlar om olika transportinfrastrukturer som hela tiden måste göra så att vi människor använder våra skattemedel på smarta sätt och vi också säkerställer att Stockholm kan växa på bästa tänkbara sätt. Då är det inte ekonomiskt hållbart att ha en flygplats i centrala delar eller mitt i Bromma, där vi kan stadsutveckla – med fantastiskt många bostäder och kontor, vilket är bra för näringslivet, och med idrott och kulturverksamhet. Det är så man framtidsutvecklar, och vi kommer att ha flygplatsen Arlanda kvar.

Anförande nr 20

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Fru ordförande! Tack, Karin för ditt inlägg! Det är något som har ändrats sedan ni i det nya styret tillträdde. Något av det första ni gjorde i budgeten var att ni deklarerade att ni ville förbjuda reklam för flyg på Stockholms stads reklamytor. Det står att läsa om detta – och Åsa Lindhagen är med – i tidningen ETC och i ett antal andra sammanhang. Ni bestämde er också för att lämna det enda samarbete och det enda forum som finns för att försöka se till att vi får fler internationella flygningar till Stockholm. Det är detta som har ändrats.

Du är besatt av frågan och har en enda lösning. Det är lite som det där att om det enda man har är en hammare blir alla problem spikar. Det är bara Bromma. Jag pratar om hur du vill utveckla Arlanda, och då är ditt enda svar att du vill lägga ned Bromma. Jag är jättenyfiken på att höra om du vill ha en fjärde landningsbana på Arlanda. Du ville ha det 2016 – vill du ha det i dag?

När det gäller Connect Sweden – är det inte, mot bakgrund av att 25 procent av de internationella avgångarna till Stockholm från resten av världen har försvunnit, läge att ompröva det huvudlösa beslutet att lämna det samarbetet? Vad är det Aida, din socialdemokratiska kollega i regionen, som prioriterar detta med tid och pengar, har fattat som du inte har fattat? Eller tvärtom – vad är det du har fattat som hon inte har fattat, som gör att bedömningarna är så olika?

Jag måste säga att jag sammantaget gillar Karin Wanngård anno 2016 betydligt mer än jag gillar Karin Wanngård 2024, för där fanns det ett engagemang för flyget och en

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

förståelse för flygets betydelse för Stockholms långsiktiga konkurrenskraft. Det här är, skulle jag påstå, en av de största ödesfrågorna för Stockholms framtid. Vi ligger i en utkant av norra Europa, och de där sabla danskarna håller på att ta varenda flyglinje de kan från oss. Att i det läget säga att man inte ska få göra reklam för flygningar till och från Stockholm på Stockholms stads annonstavlor och att vi inte ska satsa på att samarbeta med näringslivet om att försöka få hit fler flygresor och flyglinjer är för mig att inte ta Stockholms konkurrenskraft på allvar. Och det är att svika ett av dina viktigaste uppdrag som finansborgarråd.

Anförande nr 21

Borgarrådet Wangård (S): Ordförande och fullmäktige! Du är nog den enda som tycker att jag har ändrat mig på åtta år, Christofer Fjellner, men jag kanske ska tacka för det – annars blir jag ofta anklagad för att hålla fast vid gamla principer och överenskommelser.

Men när det handlar om hur vi skulle kunna stöpa om Arlanda till att de facto bli Nordens internationella hubb för flyget gäller det att samla flyget på ett och samma ställe och inte ha det utspritt. Detta innebär en satsning på Arlanda. Det är detta det innebär när vi har nya, bra system på Arlanda.

När det handlar konkret om den fjärde landningsbanan kan man undra vad som har ändrats. Är det jag som har ändrats, eller är det verkligheten? Kan det vara så att flygresandet minskar så att det just här och nu kanske inte riktigt är en landningsbana till på Arlanda som behövs? Man ska dock vara medveten om att det handlar om enorma processer när det gäller miljö tillstånd och hur man ska gå vidare och utveckla Arlanda. I samband med dessa processer sker också förändringar när det gäller själva flyget – hoppas jag verkligen, med tanke på de senaste dagarnas skrivelser om hur det går för en del som flyger.

När det gäller säkerhetsfrågan och nytt bränsle kopplat till flygande och om terminaler och landningsbanor kommer vi in på oerhört tekniska detaljer. Vi har tre landningsbanor på Arlanda i dag. De ligger som ett H. Det innebär att det kanske inte är antalet landningsbanor vi ska diskutera utan hur vi startar och landar på Arlanda. Det handlar om miljö tillstånden, och då kan man titta på andra frågor. Detta är oerhört komplexa frågor.

Ledamoten undrar vad som har ändrats. Ja, det kanske är verkligheten som har ändrats och inte undertecknad.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

§ 7 Frågestund

Fråga nr 1. Upplåtelse av mark till Eritreanska festivalen

Anförande nr 22

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Den 17 maj meddelade ni, Karin Wanngård, att ni återigen skulle upplåta mark vid Eggeby Gård till den eritreanska kulturfestivalen – den som förra året slutade med upplopp, skadegörelse och många skadade och som Totalförsvarets forskningsinstitut säger har kopplingar till den eritreanska regimen.

Beskeden från er i styret om detta varit många. Först sa du att det inte fanns några problem med arrangörens demokratisyn. Därefter var den så problematisk att de nu inte får hyra våra lokaler. Sedan, i en debatt med mig, sa du att ni inte kan säga nej till festivalen trots att det inte är en allmän sammankomst utan en offentlig tillställning. Och nu säger Anders Österberg att det vore fel att stoppa festivalen eftersom den har blivit attackerad och att det vore som att förbjuda Pridefestivalen om den skulle bli attackerad. Man tar sig för pannan.

Varför, Karin Wanngård, tillåter vi detta diktatorspektakel i år igen? Inser ni inte att det som riskerar att ske nu sker på ert ansvar?

Anförande nr 23

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Till skillnad från diktaturer vilar vårt demokratiska samhälle på lagar och regler, och som du vet, Christofer, är regelverket i staden oerhört tydligt om vad som gäller.

Det handlar också om att vi politiker inte bestämmer om enskilda tillstånd, och det är oerhört viktigt att det är på det sättet – därav exemplifieringen att om ett arrangemang blir attackerat får det absolut inte innebära att man då inte får arrangera igen år två på grund av attacker. Vi vet att arrangemang runt om i staden blir attackerade. Det kan handla om politiska åsikter och andra rättigheter, och därmed blir det kanske ännu viktigare att de får arrangeras. Det är vad det hela handlar om.

Du anser att vi ska använda någon form av kommunalt veto, som inte existerar eftersom det är väldigt tydligt i förarbetena till lagstiftningen att något sådant inte finns när det handlar om sådant här. Sedan blandar du ihop det när det handlar om hyran av lokalerna. Där handlar det om stadens demokrativillkor, där vi inte har samma rätt som när det gäller nyttjandet av marken. Du får inte blanda ihop allting och komma till slutsatsen att oj, nu har det hänt något – då får de inte arrangera över huvud taget.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Det är en festival som har pågått i över 25 års tid. Enda undantaget var under pandemin. Det lyftes inte ett finger under den förra majoriteten för att den inte skulle hållas, för då förstod ni också lagstiftningen. Det förståndet har ni tappat nu i opposition.

Anförande nr 24

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Det är bra om vi har begravt den gamla argumentationslinjen att det inte går att säga nej. Om det hade varit en offentlig eller allmän sammankomst eller en demonstration hade vi inte kunnat det, men nu är det inte det. Det är en offentlig tillställning. Det är alltså inte bara en scen, utan det är karuseller och till och med en bergochdalbana. Det är en festival, inte en demonstration, och festivaler kan vi säga nej till.

Låt mig läsa innantill från trafikkontorets hemsida. Där står det att man ”är remissinstans med veto och står för stadens samlade bedömningar när offentlig plats ska användas med polistillstånd”. Jag tycker att man på goda grunder kan säga att det är en samlad bedömning efter de senaste årens våldsamheter och det faktum att det nu har avslöjats vara en festival med kopplingar till en av världens mest hårdföra diktaturer.

Om Nordkorea eller Iran hade velat arrangera en liknande festival, hade du då tyckt att det var helt okej och sagt åt dem att köra på, Karin? Eller Nordiska motståndsrörelsen? Var går din gräns?

Anförande nr 25

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Nu vill jag vara väldigt tydlig med att jag inte känner till alla arrangemang som anordnas runt omkring i denna stad, utan jag förlitar mig på den tillståndsgivning som sker utifrån det regelverk och den lagstiftning vi har.

Vi kan inte åberopa något kommunalt veto därför att det inte finns något sådant veto. I förarbetena till lagstiftningen är det oerhört tydligt vilka legala argument man kan ha. Att man inte delar en åsikt är icke ett legitimt argument, snarare tvärtom, och vi kan inte dra in tillstånd bara för att ett arrangemang är attackerat. Det är den exemplifieringen som görs. När andra arrangemang attackerats drar vi inte in deras tillstånd.

Anförande nr 26

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Antingen är det du som står här och har fel, Karin, eller också är det trafikkontoret som har fel. På vår hemsida skriver de att de är remissinstans med veto – precis det veto som du påstår att vi inte har – och att de står för stadens samlade bedömningar när offentlig plats ska användas med polistillstånd.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Det ligger en hund begraven här. I år kunde vi se företrädare för den eritreanska diktaturfestivalen gå i ert socialdemokratiska förstamajtåg – samma tåg som du gick i, Karin. De gick inte bara under plakat med budskap om att inte röra deras festival, utan de gick även under den eritreanska flaggan. Det är inte utan att man får en känsla av att det är något annat – en annan bevekelsegrund än stockholmarnas och Järvabornas bästa – som ligger bakom detta.

Om den här institutionen är så tveksam att den nu inte får hyra Stockholms stads lokaler, hur kan ni då ha med den i ert förstamajtåg, under den eritreanska flaggan – denna symbol för en av världens mest grymma diktaturer? Här ligger en hund begraven. Detta sker på ert ansvar.

Anförande nr 27

Borgarrådet *Wanngård* (S): Ordförande, fullmäktige! Nu blir jag bestört, Christofer Fjellner. Du kommer nu med anklagelser som helt saknar proportioner. Ett: Plugga på lagstiftningen! Två: Kolla på vad det finns för möjligheter för staden att inte säga ja när det handlar om upplåtelse av mark.

Att du ovanpå detta, mellan raderna, anklagar mig och säger att det ligger en hund begraven är utan rim och reson. Det handlar om en festival som har blivit attackerad. Jag är väl medveten om detta, men jag kommer inte att stoppa vare sig festivaler eller något annat arrangemang därför att jag inte delar deras åsikter. Dels har vi inte lagligt utrymme för detta, dels vill jag inte det, för vi har yttrandefrihet i detta land. Om det är något som jag står upp för är det demokrati och yttrandefrihet.

Fråga nr 2. Kommer borgarrådet att följa Göteborg och stoppa inköp av israeliska produkter?

Anförande nr 28

Gabriel Kroon (SD): Göteborgs kommun tog nyligen ett viktigt principiellt beslut att stoppa israeliska produkter. Anledningen till detta var att socialdemokrater, miljöpartister och vänsterpartister, som tillsammans styr kommunen, anser att Israel har begått ett alldeles för stort övergrepp mot Palestina och att man måste ta tydlig ställning emot detta. Därför har man helt enkelt tagit ett initiativ för att stoppa upphandlingen av alla israeliska produkter.

Med anledning av att det är dina partikollegor som har tagit detta beslut, Karin Wanngård, vill jag fråga dig: Är det så att även ni i Stockholms stad antingen har planerat att göra detsamma eller är i färd med att göra det?

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 29

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack så mycket för frågan, Gabriel Kroon!

För att vara tydlig kan jag säga att vi i dagsläget inte har fattat något sådant beslut. Däremot har jag haft möjlighet att notera hur mycket varor vi köper från Israel. Om vi kollar på inköp av livsmedel ser vi att staden i dag handlar livsmedel för totalt 550 miljoner kronor om året, varav varor från Israel svarar för 20 000 kronor, bara så att vi känner till proportionerna i detta.

Jag vill också vara tydlig och säga att detta är en stor utrikespolitisk fråga som inte i första hand ska hanteras av landets kommuner. Jag vet faktiskt inte hur mycket Göteborg köper från Israel. Jag har ingen aning. Jag har inte sett någon summa. Det kanske är noll kronor, och då är det så klart lite lättare med bojkott.

Det jag vill vara tydlig med och säga i denna debatt är att det måste till en vapenvila och ett stopp för dödandet av oskyldiga kvinnor och barn, som får oerhört illa, och att gisslan naturligtvis måste släppas. Med detta sagt är det mycket större beslut som måste fattas, och detta åligger Sveriges regering och Sveriges riksdag, inte kommunen. En bojkott är inte något som vi diskuterar för närvarande, men däremot följer vi utvecklingen i Gaza noggrant.

Anförande nr 30

G a b r i e l K r o o n (SD): Tack, Karin Wanngård, för svaret! Det är såklart ett positivt besked att detta inte är något som ni för närvarande arbetar med. Man får ju frågor till sig om huruvida det finns planer på att göra detta, inte minst då dina partikollegor i Sveriges näst största kommun har gjort detsamma, som sagt.

Jag tror att frågan här inte handlar om volymen av inköp utan snarare om principen och vilka signaler man skickar, framför allt till omvärlden och till samhället runt omkring, när man bojkottar ett land som uppenbarligen har fått ett stort angrepp emot sig. Men det är som sagt glädjande att ni inte har för avsikt att göra detta, och jag hoppas att även dina kollegor på den yttre vänsterkanten instämmer och att det inte kommer att finnas något liknande initiativ i Stockholm framöver.

Anförande nr 31

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det är oerhört viktigt att se att det är ett krig som pågår i Gaza. Det är förskräckliga bilder som vi tar del av, och det är ett oerhört mänskligt lidande. Då måste man ha en bredare bild och fatta kloka politiska beslut. Det är en utrikespolitisk fråga som inte kan hamna i kommunernas knä.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Stockholm är landets huvudstad, och det vi gör har otroligt stor betydelse. Naturligtvis kommer ingenting att ske utan samråd med UD.

Anförande nr 32

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag kan bara avsluta med att säga att det är glädjande att vi har en samsyn i denna fråga och att jag hoppas att den består.

Anförande nr 33

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack så mycket, Gabriel Kroon, för frågan som gav mig möjlighet att tydliggöra detta.

Fråga nr 3. Praktiska lösningar för bättre stadsmiljö

Anförande nr 34

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Bakom frågans något kryptiska formulering ligger att vi nu inför bland annat miljözon 3 i city och att vi också minskar antalet parkeringsplatser i Gamla stan. Liberalerna tycker att det är positivt att vi jobbar för en bättre miljö och att vi också ser till att vår markyta används så att människor kan leva och röra sig där.

Just i Gamla stan har det dock skett väldigt fort. Näringsidkare och boende upplever att de inte riktigt har hängt med och att dialogen har varit bristfällig. Min generella fråga är: Hur vi ska göra för att det ska bli acceptabelt för dem som bor och verkar i vår stad när miljözoner införs?

Anförande nr 35

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! När det handlar om miljözoner och gågator är framför allt det senare något som staden har jobbat med ett tag, och nu införs miljözon klass 3. Detta visar ännu tydligare hur viktigt det är att vi ställer om för klimatets skull.

Som alla känner till är det en ganska liten del av Stockholm som det handlar om. I Gamla stan är det parkeringsplatser som tas bort. Det kommer att bli enklare att röra sig som gång- eller cykeltrafikant i Gamla stan. Det är inte jättekonstigt med tanke på de stora kulturarv som finns i Gamla stan att man inte kör in där med fossilbränsleddrivna fordon. Vi kommer dock fortsatt att acceptera detta i Gamla staden, men det är en tydlig signal om att staden ska vara klimatpositiv 2030 och fossilbränslefri 2040.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Med detta sagt kommer vi att fatta ytterligare beslut där vi ställer om staden. Man kan också vända på frågeställningen. Varför ska vi acceptera boendemiljöer som vi vet är direkt skadliga? Vi vet ju att när husen ligger tätt och det kommer utsläpp från vår biltrafik skadar det de små. Det är barnen som tar skada. Det är inte vi eller långa och resliga personer som Jan Jönsson som tar skada av utsläppen, utan det är ungarna.

De kommer att ställa oss till svaret i framtiden och fråga: Varför gjorde ni ingenting? Varför såg ni inte till att de dödsfall som varje år skedde på grund av utsläpp från biltrafik minskade? Det är detta vi gör nu. Det här är ett steg, men det kommer fler.

Anförande nr 36

Borgarrådet Jönsson (L): Jag instämmer i mycket av din beskrivning, Karin Wanngård, men är det då inte extra viktigt att vi från stadens sida har en god dialog med dem som bor och verkar i områdena?

I till exempel Gamla stan är många upprörda över att de i princip har fått lappar om det hela på sina bilar och i sina brevlådor bara några veckor innan det ska genomföras. De har heller inte fått några pragmatiska lösningar för hur man ska göra om man till exempel ska flytta. Hur ska hantverkare göra för att komma fram? Hur ska näringsidkare göra för att få sina varor levererade?

Det är en väldig massa frågor som ingen riktigt har svar på, och då är det ett extra stort problem att din borgarrådskollega Lars Strömgren inte svarar på mejl. Det är ofta jag som svarar på dem, men jag tillhör ju inte majoriteten och känner inte till dessa saker.

Anförande nr 37

Borgarrådet Wanngård (S): Ordförande, fullmäktige! Detta ska jag genast ta upp. Man ska självfallet svara på mejl och förfrågningar från medborgarna. Sedan är inte det samma sak som att medborgarna får de svar de vill ha, men om det kommer en konkret fråga är det klart att den ska besvaras. Detta ska jag ta i särskild ordning.

Kommunikation är oerhört svårt. Det är klart att man själv ibland kan vara inne i politikerbubblan och tycka att det som drevs i valrörelsen 2022 var ganska klart och att vi var tydliga när vi kommunicerade vår första budget, vår plattform och vad som händer i staden, men det är alltid så när individen får informationen att svaret blir: ”Nej, jag visste ingenting, och hur ska jag göra nu?”

Staden kommer att vara behjälplig i många delar. Vi kanske inte har de svar som varje individ vill ha, men vi kan svara på frågorna.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 38

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Det är en politisk roll att man inte alltid kan tillgodose allas önskemål. Däremot kan man tillgodose önskemålet om att ha en dialog.

Nu är det hela på gång, för sommaren är snart här. Hur avser man, när det gäller Gamla stan-projektet, miljözon 3 i city och kanske kommande projekt, att följa detta så att man, när det uppstår problem i vardagen som kanske blir krångligare än vad de behöver vara, gör vettiga förändringar under den tid då det implementeras?

Jag är ganska övertygad om att vi från politiskt håll och från tjänstemannasidan ibland tänker att allt ska lösas enligt det vi har tänkt ut på förhand. Men så uppstår nya problem, och då behöver man konstatera det och ändra sig därefter.

Anförande nr 39

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det är en del av politikens villkor. Vi fattar beslut och driver staden mot den utveckling som vi vill se. Jag vill vara väldigt tydlig och säga: Vi kommer inte att backa tillbaka bandet. Nu är detta tydligt, och alla känner till det. Vi kommer inte att backa tillbaka bandet.

Jag pratade med företagare så sent som i förra veckan, och de som de facto ställer om ser det som en enorm konkurrensfördel att vi nu inför miljözon 3. Det är de som de facto har följt med i den politiska debatten, som har vågat ställa om och som ser att detta är framtiden.

Det är inte på individnivå alla omställningar sker utan också på företagsnivå, och det gäller även lagstiftning och regelverk. De som fortsatt är mest sura över miljözon 3 är hela diplomatkåren, som är orolig för sina bilar, men även där har vi en god dialog.

Fråga nr 4. Lokalt partistöd

Anförande nr 40

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Sedan 1969 har kommuner haft rätt, dock inte skyldighet, men ändå rätt att ekonomiskt stödja lokal verksamhet i partier för att stärka den lokala demokratin. Alla partier här inne, från Vänsterpartiet till Sverigedemokraterna, får ta del av det lokala partistödet. Om stödet används rätt kan det aktivt användas för att stärka den lokala demokratin och få fler stockholmare att bli samhällsintresserade. Om det används fel kan det öka politikerföraktet.

För oss i Centerpartiet är det viktigt att det lokala beslutsfattandet är grundbulten i vårt demokratiska system. Beslut ska fattas så nära människor som möjligt. Därför ser vi väldigt allvarligt på att vissa partier sätter i system att använda lokalt partistöd till den

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

nationella organisationen. Vad tycker finansborgarrådet om att stockholmarnas pengar skickas till nationella partiorganisationer?

Anförande nr 41

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack så mycket för frågan, Jonas Naddebo!

Det är kanske inte en allmänt känd del av kommunallagen, men det är helt riktigt att vi har lokala partistöd som inte på något sätt får utformas så att ett parti hamnar utanför eller känner sig åsidosatt. Det är därför vi har en ordning där partierna ska skicka in sina redovisningar av hur partistödet används. Dessa behandlas av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige och utgör underlag för utbetalning av partistöd.

Det är lätt för mig som kommer från ett stort parti att säga att det är klart att partistödet är tänkt att användas lokalt, så som lagstiftningen är utformad. Det ska användas för lokalt partiarbete. Jag hoppas att alla partier nu är ute i valrörelsen, till exempel, för att stärka upp så att fler röstar i EU-valet, vilket främjar demokratin. Det är en del av partistödet, men det handlar också om att vara goda demokratiambassadörer.

Huruvida stöd skickas till riksorganisationerna eller inte får respektive parti svara på, men det finns anledning att kolla extra noga på de redovisningar som snart kommer in – vid halvårsskiftet – så att alla partier följer den lagstiftning vi har.

Anförande nr 42

J o n a s N a d d e b o (C): Tack för svaret, Karin! Under de senaste veckorna har TV4 kunnat visa att Sverigedemokraterna har ansvarat för anonyma konton som spridit kommunikation som både är vilseledande och kan ifrågasättas starkt. Desinformation och nidsbilder förkläds till satir. Man pumpar ut detta i nästan industriell skala för att få miljontals visningar i månaden. Detta går helt på tvärs med att arbeta för att stärka den lokala demokratin.

I Sverigedemokraternas partistadga står det dessutom att minst 25 procent av det lokala partistödet ska skickas till riksorganisationen. Jag har vädjat till SD lokalt att sluta med detta. Om SD inte självmant slutar med det, vilka initiativ kan Stockholms stad ta för att se till att det lokala partistödet används för att stärka den lokala demokratin och inte slussas vidare till riksnivån?

Anförande nr 43

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Först och främst delar jag Jonas Naddebos uppfattning när det gäller de anonyma trollkonton som sprider desinformation och undergräver demokratin. Om det är så att det finns kopplingar till att man underblåser hat mot stadens socialtjänst är det mer än problematiskt. Då är det

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

en desinformationskampanj utan dess like som förstör tron på och respekten för samhällssystemet.

Vi kommer att slänga ett extra öga på de redovisningar som kommer in för att se att man verkligen följer den lagstiftning som finns. Om man inte gör det kan beslut fattas om att inte betala ut pengarna. Det blir då ett särskilt beslut.

Anförande nr 44

J o n a s N a d d e b o (C): Tack, Karin, för det extra ögat! Frågan om transparens i partistödet är väldigt viktig. Den redovisning som vi skickar in syftar till att den lagstiftning som finns ska respekteras. Centerpartiet anser att inga av Stockholms skattepengar ska gå till exempelvis anonyma trollkonton som aktivt sönder vår demokrati.

I dag vet vi inte i vilken utsträckning anonyma konton kan förekomma lokalt, i lokala frågor. Jag funderar därför på om det är möjligt för Stockholms stad att utreda förekomsten av anonyma konton för att se om de även förekommer på den lokala nivån och hur den lokala demokratin kan påverkas av dem. Du nämnde själv diskussionen om socialtjänsten. Finns det andra tendenser som tyder på att man också försöker sprida desinformation i lokala politiska frågor? Det skulle vara extra allvarligt.

Anförande nr 45

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Den situation som vi ser är allvarlig, och det är oerhört allvarligt att man kommer undan med det. Så länge man inte ger sig på regeringspartier är det liksom okej på något sätt. Då undergrävs demokratin ytterligare. Hur partierna väljer att jobba är dock upp till respektive parti. Jag kan bli upprörd över sättet att jobba, men det är inte olagligt. Däremot tycker jag att det är oetiskt och ett slag mot vår demokrati.

Vi kommer naturligtvis att titta på detta. Vi kommer inte att tillsätta någon separat utredning från kommunen för att utreda eventuella trollkonton. Då måste det till en utredningsenhet, men den kapaciteten ser jag inte att vi har i dag. Mer information måste komma fram för att vi ska göra det, tyvärr.

Fråga nr 5. Norra Stationsparken

Anförande nr 46

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Hagastaden är ett av Stockholm stads allra största och mest komplicerade stadsutvecklingsområden. Det har långa ledtider och har pågått under olika politiska mandatperioder. Norra Stationsparken är exempelvis

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

en av Stockholms stads större parksatsningar. Den byggs i etapper i ett längre projekt och planeras vara färdigbyggd 2029.

Återuppbyggnaden av klocktornet, som var en del av stationsbyggnaden vid Norra station, skapade ett stort engagemang när det begav sig före 2014. Det senaste politiska beskedet från det då ansvariga borgarrådet, Jan Valeskogs företrädare, var att klocktornet skulle återuppbyggas nära sin ursprungliga plats. Det står också i detaljplanen i samband med beslutet här i stadshuset att så skulle ske. Jan Valeskog kan väl ge ett tydligt besked om att man planerar att göra detta?

Anförande nr 47

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Först får vi nog reda ut det som gäller detaljplanen. På åtta år har ingenting hänt. Som alla vet var det tidigare en annan majoritet med ett annat stadsbyggnadsborgarråd som inte hade för avsikt att bygga något klocktorn, i alla fall inte under den förra mandatperioden. Det finns inte med i någon detaljplan, vare sig för Norra Stationsparken eller för östra Hagastaden, som till exempel hade kunnat vara en plats. När detaljplanen antogs i fullmäktige för inte så länge sedan fanns ingen reservation från Moderaterna.

Det här får man nog se som ett litet spektakel – sådana som brukar förekomma i valrörelser. Det gjorde de även för många år sedan. Man går ut sent och lovar något, till exempel att Centralbron ska grävas ned och att man ska äta upp sin hatt om det inte sker. Man har lovat att en stor golfbana med 40 meter höga staket skulle vara kvar och att man skulle fortsätta med bostadsprojekt. Det är ganska vanligt förekommande att Moderaterna lovar saker sent i valrörelsen, men sedan gäller ingenting av det efteråt. Jag ser detta som ett i raden av partilöften. Att det skulle stå i detaljplanen är obekant, för att då har ni brutit mot detaljplanen från er sida, Dennis Wedin, under de år då ni har styrt.

Som sagt: Om klocktornet skulle flyttas till annan plats, till exempel östra Hagastaden, om det var syftet, vilket nämns i någon artikel, borde det ha stått i detaljplanen för östra Hagastaden. Så är det inte heller, så det är nog Moderaterna som är svaret skyldiga. Varför lovar ni saker i valrörelsen som ni inte kan hålla?

Anförande nr 48

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det är så enkelt att det i samband med kommunfullmäktigebeslutet 2010 angavs att klocktornet bör bevaras på lämplig plats inom planområdet. I samband med beslutet var några av de partier som applåderade nyss – Miljöpartiet och Vänsterpartiet – med på att det här var viktigt.

Sedan dess har det absolut varit så att majoriteterna har skiftat; det är ett faktum att så är fallet. För Moderaterna har det varit tydligt hela tiden, från det att besked gavs av ansvarigt borgarråd, att klocktornet ska återuppbyggas. Något annat har inte beslutats

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

av socialdemokratiska majoriteter tidigare eller sagts av dig, Jan Valeskog. Nu säger du helt plötsligt i medierna att det inte är aktuellt. Varför är klocktornet då fortfarande magasinerat? Varför betalar vi fortfarande skattepengar för att det ska ligga och skräpa? Kommer du att ge besked om att det ska slängas?

Varför ger du inte besked om klocktornets framtid?

Anförande nr 49

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag kan berätta för dig, Dennis Wedin, att det var Liberalerna som drev detta sent i valrörelsen 2014. Då var ni emot att klocktornet skulle återuppbyggas, men ni ändrade er under galgen, så att säga. Ni gav order till exploateringskontoret så att de på delegation kunde ropa in teglet. Det finns kvar, och det kanske är bra för återbruksskäl att det kan användas på något sätt.

Ni har inte lyft ett finger någonstans, och då menar jag verkligen ett enda finger, under alla dessa år när ni har haft ansvariga borgarråd och politiker på flera ställen. Ni har inte haft några reservationer mot detaljplaner som tagits upp, men nu kommer ni och säger att något borde göras med detaljplanen, som är antagen sedan länge. Det är ingen större trovärdighet i detta.

Som sagt: Varför gjorde ni inte något under den förra mandatperioden?

Anförande nr 50

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det låter som att du tydligt säger att klocktornet inte ska återuppbyggas, Jan Valeskog. Om så är fallet får du gärna bekräfta det. Det är i så fall häpnadsväckande att staden har lagt ut 1 miljon kronor sedan det magasinerades på att låta det ligga där utan någon intention om att det ska återuppbyggas.

Det senaste som är sagt av någon ansvarig är det som det dåvarande borgarrådet Regina Kevius sa, nämligen att klocktornet ska återuppbyggas inom ramen för projektet. Det är ingen snack om saken. Inget annat beslut har kommit från Socialdemokraterna.

Nu till sommaren börjar delar av parken öppnas upp. Det är då tillfälle ges att börja bygga upp tornet, och då ska vi hitta en specifik plats för det. Parken byggs som sagt i etapper och planeras vara färdigbyggd 2029. Det finns alla möjligheter för staden att peka ut en plats, men den politiska viljan verkar inte finnas. Du verkar vara ute efter att tegelstenarna ska användas på annan plats. Det är häpnadsväckande. Klocktornet ska återuppbyggas i parken. Det är Moderaternas tydliga besked.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 51

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det som är häpnadsväckande är att borgarrådet Wedin, som sitter i exploateringsnämnden, inte vet vad en detaljplan är. Det måste stå i detaljplanen att det ska byggas upp på en viss plats, men det gör det inte, vare sig för Norra Stationsparken eller för östra Hagastaden.

Ni har suttit stilla i åtta år, Dennis Wedin, men nu sprattlar det till. Det framstår som en fråga som ni tycker är viktig. Det får ni gärna tycka, men ni har ju noll trovärdighet. Ni gör ett utspel sent i valrörelsen och ändrar uppfattning bara för att Liberalerna var ute i den vändan. Jag och förra stadsbyggnadsborgarrådet hade samma uppfattning. Han var moderat och är det väl fortfarande.

Fråga nr 6. Vilka åtgärder ämnar finansborgarrådet vidta för att göra det enklare att skaffa barn och bo i Stockholm?

Anförande nr 52

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Det är kanske en lite oväntad fråga. Vi satt och fördjupade oss i olika budgetplaneringsförutsättningar. Snart – efter sommaren – ska en ny budget läggas fram här, och en viktig förutsättning är förstås att vi har människor som bor i vår stad. Det är också viktigt att det kommer nya generationer som kan ta vid när vi har gått i pension och sedan förmultnar i något slags kompost.

Det ser lite illa ut. Vi har inte alls samma befolkningsökning som vi har haft tidigare, och det föds ganska få barn. Jag undrar därför vilka tankar finansborgarrådet har. Hur ska vi få fler barnfamiljer att vilja bo i Stockholms stad, och hur ska vi få fler barn att födas?

Anförande nr 53

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Detta är en jättestor och viktig fråga. Att barnfamiljer flyttar från Stockholm inger stor oro. Jag lyfte upp det i valrörelsen. Det innebär att det blir färre och färre barn. Vi ser det i våra förskolor, vi ser det i våra grundskolor och vi ser det i våra gymnasieskolor. Valfriheten ökar, men barnantalet minskar.

Man kan öka barnantalet på många sätt. En viktig del är att Stockholm verkligen ska vara en stad för alla – en stad där man ska kunna leva och bo, flytta ihop, flytta isär eller vad man än vill i livet. Vi har brist på lägenheter med flera rum. Vi är en storstad, vilket innebär att vi bor tätt. Det innebär att vi nu ställer om när vi planerar för byggandet genom att bygga fler lägenheter med flera rum. Det är också viktigt att vi har bra skolor så att alla föräldrar känner sig trygga med att det är bra skolor i Stockholm. Vi lägger oerhört mycket resurser på att alla skolor ska vara bra.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Sedan handlar det lite om hur vi människor just nu agerar. Vi skaffar barn senare i livet, vilket oftast innebär att man hinner med en barnkull. Sedan är det kanske för sent, eller också vill man inte ha fler barn. Allting kan man inte styra som politiker, men vi kan i alla fall ha en stadsplanering som gynnar småbarnsåren.

Anförande nr 54

Borgarrådet Jönsson (L): Jag tänkte börja just i bostadsfrågan. Det är klart att prisvärda och rymliga bostäder är viktigt, precis som du var inne på, Karin Wanngård. Nu är det tyvärr stopp i byggandet. Vi har sett tydligt i både årsredovisningen och i de siffror som kommer i olika uppföljningar att det sjunker snabbt.

Man kan skylla allt på regeringen, men min fråga handlar mer om vad vi kan göra själva för att få upp byggsiffrorna. Vi äger till stor del makten över till exempel markprissättning och andra modeller för att få byggandet att komma igång igen. Utan byggande blir det definitivt inga bostäder.

Anförande nr 55

Borgarrådet Wanngård (S): Ordförande, fullmäktige! När det gäller byggandet står det väldigt mycket stilla just nu. Det finns i och för sig mycket som jag vill skylla på regeringen, såsom att de inte vidtar nödvändiga åtgärder för att få bukt med inflationen.

Vi ser ändå någon form av lättnad, och vi hoppas verkligen att det håller i sig. Detta innebär i sin tur att vi kommer att få se en ökad nyproduktion, men man ska veta att den är en jätteliten del av Stockholms bostadsmarknad. Du har ju varit med och sålt ut Stockholms hyresrätter, Jan Jönsson, som är oerhört viktiga för att få billigt och bra boende i Stockholm. Jag har en lösning: Sälj inte ut hyresrätter om du får vara med och styra den här staden igen! Bygg fler hyresrätter, men bygg också bostadsrätter och lägenheter med flera rum!

Anförande nr 56

Borgarrådet Jönsson (L): Jag råkar veta att många barnfamiljer efterfrågar radhus. Det vore bra om vi byggde fler sådana. Liberalerna lyfter ofta fram i olika projekt att man även bör titta på detta så att det inte bara blir lägenheter. Lägenhet kan passa en viss typ av familj, men många kanske vill ha en liten trädgård eller så. Jag är själv uppväxt i radhus. Det är ett väldigt trevligt sätt att bo.

En annan sak som inte är kopplad till bostäder handlar mer om hur man kan leva i en stad. Det kan handla om hur man får ihop sitt familjeliv med sitt arbetsliv. Staden är trots allt en stor arbetsgivare. Vad kan göras där för till exempel distansarbete, flexibel arbetstid och annat? När det gäller heltid som norm, som vi ska behandla i dag, befarar jag att det kan få motsatt effekt om man inte alls kan jobba deltid längre.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 57

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Radhus har en god exploateringsgrad, så det är inget vi avfärdar. Radhus och flerfamiljshus är med i planprocesserna. Däremot blir det inga nya villamattor med stora tomter. Vill man ha det ska man kanske bo i en annan kommun.

När det handlar om hur vi lever och bor är jag övertygad om att vi ska ha en stad där vi har närhet till mycket, alltså 15-minutersstaden, där vi har tillgång till idrott, till kultur, till fritidsaktiviteter och till arbete. Vi har väldigt många bra företagare i Stockholm.

Det handlar om att få ihop planeringsmönstren så att många barnfamiljer väljer att bo i Stockholm. Däremot tror jag inte att distansarbete är det som gynnar att man bosätter sig i Stockholm, utan distansarbete gör just att man flyttar ifrån Stockholm.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

§ 13 Genomförandebeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Grovrening Sickla del 2

Anförande nr 58

Borgarrådet **L i n d h a g e n** (MP): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Hanteringen av Stockholms avloppsvatten är en grundläggande kommunal uppgift. Avloppsvattnet ska hanteras och renas på ett sätt som lever upp till miljökrav och som också säkrar en god vattenkvalitet i vår viktigaste dricksvattentäkt, nämligen Mälaren. För att lyckas med det är projektet Grovrening Sickla del 2 nödvändigt. Den befintliga grovreningen i Sickla är i stort behov av en uppgradering och av ny utrustning. Det krävs en upprustning för att säkerställa att grovreningen fungerar även i framtiden.

Vi i majoriteten ser dock mycket allvarligt på att projektet har planerats och upphandlats utan ett inriktningsbeslut och genomförandebeslut i kommunfullmäktige. Samtidigt delar vi koncernledningens och Stadsledningskontorets bedömning att det är nödvändigt att projektet ändå drivs vidare enligt plan för att undvika ersättningsanspråk på staden. Det här projektet påverkar också SFA-projektet, och det är viktigt att inte riskera ytterligare förseningar av SFA. Det kan få stora konsekvenser.

Därför har vi nu den här extraordinära hanteringen av ärendet där vi fattar genomförandebeslutet utan att dessförinnan ha fattat ett inriktningsbeslut. Vi uppmanar samtidigt SVOA att vidta åtgärder för att liknande situationer inte ska uppstå igen och att även arbeta aktivt med riskminimering, med stärkt rapportering och med en god kostnadskontroll.

Med det sagt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 59

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Härtill är jag nödd och tvungen. Aldrig tidigare har väl biskop Brasks brasklapp passat så bra i en KF-debatt som just den här kvällen. Tyvärr har det senaste halvåret kännetecknats av fördyringar och idel överraskningar, och då menar jag inte på det positiva sättet. I det här fallet har det dykt upp ett delprojekt som helt saknat genomförandebeslut. Det är faktiskt inget annat än misskötsel av ett stort och samhällsviktigt företag.

Hela processen har också varit olyckligt kantad av brist på information, och man har dessutom behövt ha en forcerad takt i beslutsfattandet. Det är inte annat än att det känns otryggt att försöka läka ett sår, som man har beskrivit det, genom att låta själva hanteringen av ärendet gå i expressfart. Det gör verkligen att man håller både tummar och tår för att det denna gång ska bli rätt. Nu vet vi att tjänstemännen verkligen gör allt de kan, men vi politiker tvingas fatta snabba beslut för att inte åsamka bolaget ytterligare extra kostnader. Detta måste också göras innan utredningarna som är tillsatta är slutredovisade.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Det är därför med stor tvekan och en hel del oro som vi fattar de här besluten. Men det är viktigt för oss att vi inte riskerar att fördyra projekten mer än nödvändigt – därav min hänvisning till biskop Brask. Från vår sida hade det såklart varit önskvärt att man avvaktade den fullständiga redogörelsen över alla de turer som har föranlett beslutet innan vi själva fattar beslutet. Hanteringen av projektet bevisar verkligen att vi har stora brister i stadens styrning. Vi anser att det finns skäl att alltid vid såna här stora projekt och stora investeringar tillsätta en extern granskare för att säkerställa att både rutiner och den demokratiska processen kan upprätthållas.

Inte heller denna gång, liksom när vi diskuterade SFA, vet vi vad slutnotan blir för kunderna. Det har vi ingen aning om. Vi får väl anta att det kommer något slags svar här i talarstolen under kvällens debatt om att man ska försöka hålla taxorna nere. Men det är såklart en klen tröst för alla de stockholmare som får räkna med att va-taxan kommer att stiga.

Bifall till vår reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 60

Borgarrådet **W a n n g å r d** (S): Ordförande, fullmäktige! Jag lyssnade på ditt anförande, Jonas, och jag måste ändå efterfråga någon form av ödmjukhet. Det här är ju någonting som vi verkligen fick ärva från den tid du var med och styrde Stockholm. Ni låter bli att fatta nödvändiga beslut, och sedan försöker du stjälpna över frågan och säger att vi går för fort fram. Det är klart att man hellre styr med icke-beslut. Nu när vi får fram alla de här besluten vet jag att det går fort, men vi måste fatta nödvändiga beslut. Jag kan därför i alla fall efterfråga en viss form av ödmjukhet. Nej, det är inte färdigt med de undersökningar eller de rapporter som ska fram. Men vi måste lappa och laga. Det här skulle ni ha gjort för fyra år sedan, två år in på er mandatperiod.

Anförande nr 61

J o n a s N a d d e b o (C): Jag vet inte om du övertolkar mig, Karin. Men om du har hört mina frågor och de diskussioner som vi har haft under det här halvåret, både om SFA och i den här frågan, vet du att jag hela tiden har sagt att det inte finns något parti i den här fullmäktigesalen som kan stå helt utan ansvar. Jag har dessutom försökt trycka på för att vi också ska få den kulturförändring som ni muntligen beskriver att ni vill ha, det vill säga att alla papper ska vara på bordet. Det har jag stått bakom, och det tycker jag verkligen att vi måste jobba vidare med här.

Jag säger inte att vi inte har något ansvar i detta fall. Men i det här fallet är det till och med så att tjänstemännen på bolaget har misskött sig något så grovt att man har ingått avtal utan genomförandebeslut. Oavsett om det har varit under min eller din tid sätts vi som politiker verkligen på prov när vi på väldigt kort tid ska fatta väldigt svåra beslut, och väldigt dyra beslut, utan att få reda på utredningarna. Det är det som jag beskriver i de här argumenten.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Jag ställer mig ändå bakom beslutet för att det är så viktigt att vi kan gå vidare i frågan.

Anförande nr 62

A n d e r s E d i n (SD): Herr ordförande! Vi sverigedemokrater är kritiska till hanteringen av det här avloppsledningsprojektet. Sverigedemokraterna avvisar förvaltningens förslag kring projektet Grovrening Sickla del 2 och riktar skarp kritik mot hela processen bakom Stockholms framtida avloppsrening.

Detta är ett väldigt dyrt projekt. Det är som man säger: Vi skyndar fram beslut väldigt snabbt. Vi har kniven mot strupen, och vi ska fatta beslut med stora kostnadsökningar för staden och för de människor som bor här.

Vi anser att ägarbolagen i Stockholm Vatten och Avfall AB, Stockholms Stadshus AB samt kommunstyrelsen och kommunfullmäktige har misskött projektet grovt. Vi förväntar oss en omfattande översyn av hela projektet och en förbättrad rapporteringsstruktur som säkerställer insyn för alla politiska partier. Sverigedemokraterna vill även se att framtida projekt hanteras med större transparens och kostnadskontroll för att undvika liknande situationer i framtiden.

Vi vill även påpeka att vi inte har någon representation i bolagsstyrelserna och därmed saknar möjlighet att påverka eller få insyn i projektets utveckling. Detta bristande inflytande gör att vi inte kan ta ansvar för de beslut och de processer som ligger utanför vår kontroll, det vill säga att Sverigedemokraterna är ett av de partier som faktiskt är utan skuld.

Genom att avslå förvaltningens förslag hoppas Sverigedemokraterna belysa de strukturella bristerna i projektets hantering och skapa bättre förutsättningar för framtida infrastruktursatsningar i Stockholm.

Sverigedemokraterna yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 63

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Att det här beslutet behöver fattas här i dag av oss tror jag egentligen ingen av oss är särskilt nöjd och glad över. Det är egentligen ganska pinsamt, och stockholmarna borde kunna förvänta sig bättre än att deras offentliga bolag hanteras på ett sådant sätt att vi måste fatta beslut i sista sekund för att staden ska slippa ytterligare kostnader och förseningar. Det gäller inte minst i ett bolag som hanterar något så otroligt viktigt som den verksamhet som handlar om Stockholms avloppsrening. Men beslutet är nödvändigt, och därför är vi moderater i grund och botten för idén och godkänner detta.

Däremot har vi som vi har påtalat vid andra tillfällen – det är ju inte första gången vi diskuterar detta – ett antal synpunkter på själva processen sedan det avslöjades och

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

kom till allas vår kännedom att man hade ingått avtalet utan någon form av politiskt beslut. Det här är trots allt andra gången inom loppet av ett halvår som kommunfullmäktige får hantera en situation där man ska fatta beslut och bevilja ett projekt med stora summor pengar trots att man inte har fått full insyn i de externa granskningar som har gjorts.

Förra gången var det Stockholms framtida avloppsrening, där man i det ansvariga bolaget Stockholm Vatten och Avfall var tvungen att först fatta beslut om genomförandet och sedan på mötet därefter fick ta del av den externa granskningen. Här och nu kan vi konstatera att det fortfarande inte är fullt ut klarlagt hur ansvaret ser ut och hur eventuella kostnader för staden för det här projektet har uppkommit eftersom den andra delen av den granskning som Deloitte har genomfört ännu inte har redovisats. Det tycker vi är en genuint olycklig ordning, särskilt eftersom man i Stockholm Vatten och Avfall på oppositionens anmodan fick ta del av den första delen.

Det känns som att vi inte har lärt oss tillräckligt mycket av att vi först måste se till att vi får de externa granskningarna, innan vi fattar beslut. Därför är vi egentligen genuint och djupt kritiska till själva beslutsprocessen kring detta. Men sakfrågan – att vi måste se till att det finns korrekta beslut – är vi beredda att ta ansvar för.

Med det vill jag yrka bifall till alliansens gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 64

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Precis som när jag ställde frågan till Jonas Naddebo vill jag höra om det finns någon form av ödmjukhet från Moderaternas sida. Ni innehade finansborgarrådsposten, och nu har bristen på beslut under den tiden uppenbarat sig. 2020 var ni oförmögna att fatta adekvata beslut, och nu vill ni förhålla de beslut som vi uppenbarligen måste fatta.

Det visar hur er demokratisyn ser ut att ni över huvud taget kan styra den här staden utan att fatta adekvata beslut och sedan, när det hela väl kommer på bordet, inte är redo att fatta de beslut som vi måste fatta på grund av att ni har undanhållit fullmäktige hela styrningen. Någon form utav ödmjukhet skulle jag vilja se. Moderaterna har ju faktiskt varit med och styrt den här staden.

Anförande nr 65

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Som en retorisk poäng kan det här funka alldeles utmärkt, men som en beskrivning av verkligheten funkar det ganska uselt.

Det vi alla vet är att det har fattats ett beslut av en tjänsteman i den här staden om att godkänna ett avtal på 1,4 miljarder utan att ha ett politiskt beslut i ryggen. Det är vad vi vet. Sedan har vi tillsatt en utredning och bett Deloitte titta på exakt hur det har gått till och vem som har ansvaret. Det är den redovisningen vi inte har fått. Sedan är det

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

ju väldigt tacksamt att anklaga någon som inte befinner sig i salen för att inte veta om att den tjänstemannen tecknade avtalet utan ett politiskt beslut. Men det fråntar ju inte dig ansvaret!

Det fråntar inte dig ansvaret att se till att alla som är i den här salen i dag och ska fatta just det här beslutet får all den information vi behöver just här och nu. Det ansvaret kan du inte fly ifrån. Det du säger funkas kanske som en retorisk poäng. Men det är en usel beskrivning av verkligheten att anklaga politiker för det de inte kände till. Och det är precis det du försökte göra alldeles nyss.

Anförande nr 66

Elin Hjelmestam (L): Ordförande, fullmäktige! Då står vi här än en gång och ska fatta ett beslut om ett väldigt viktigt och också väldigt dyrt ärende.

Till att börja med vill jag instämma i det som Jonas Naddebo och Christofer Fjellner redan har anfört från talarstolen. Vi är alla väl medvetna om nödvändigheten av det här och av övriga vatten- och avloppsprojekt. Men majoritetens hantering av projekten lämnar mer att önska. Efter att oppositionen har legat på har en extern granskning till slut tillsatts. Om den hade tillsatts tidigare hade vi alla kunnat få ta del av granskningens slutgiltiga resultat innan vi fattar beslut här i dag. Något vi har fått lära oss av detta rekorddyra projekt är hur stora brister staden har i sin styrning och vilka enorma konsekvenser det får. Jag efterfrågar lite mer ödmjukhet från majoriteten. En extern granskare borde alltid tillsättas vid investeringar och större projekt.

Stockholms spås de kommande åren blir större. Vår befolkning kommer att öka och vårt behov av vatten likaså. Vi i den här salen har ett särskilt ansvar för att säkerställa detta, och därmed blir också vikten av att vi gör det på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt ännu större.

Jag vill yrka bifall till alliansens reservation.

Anförande nr 67

Borgarrådet Lindhagen (MP): Ordförande! Jag tänkte bara informera lite grann. Två olika talare, dels Elin Hjelmestam, dels Jonas Naddebo, har tagit upp behovet av att tillsätta en extern granskning av stora projekt. Men det är ju precis det vi redan har beslutat om! Vi har nya investeringsregler i staden; det är en av de skärpningar som har gjorts. De innebär att vi vid stora projekt över miljardbelopp ska ha en extern granskning. Där är vi alltså överens. Detta är ett otroligt viktigt steg framåt för att vi inte ska hamna i den situation som vi gjorde tidigare kring SFA-projektet. Den typen av projekt ska inte få köra igång över huvud taget om vi inte har kvalitet i planeringen. Det hade vi inte i det projektet.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Det är inte heller någon slump att det kommer många SFA-projekt. Vi har gett ett väldigt tydligt uppdrag till ledningen i bolaget att vända på varenda sten. Upp med allt! Det är vårt ansvar att vi får upp saker på bordet som vi behöver hantera, och det är ett tydligt uppdrag som bolaget har. Vi är tacksamma för att det jobbas hårt med den frågan, för det är otroligt viktigt.

Anförande nr 68

E l i n H j e l m e s t a m (L): Ordförande! Det är Miljöpartiet som har haft störst insyn i frågan under hur många mandatperioder som helst. Det vilar därför ett kanske ännu större ansvar på dig, Åsa Lindhagen, än på övriga i den här salen. Det stämmer att man har tillsatt den här granskningen – nu, när det har efterfrågats från oppositionen. Men det borde ha skett långt tidigare, innan vi fick nys om att det var någonting knasigt här och att det var någonting som fullmäktige och hela staden hade behövt få reda på. Det är väl där som ni har brustit mest.

Anförande nr 69

A r o n M o d i g (KD): Ordförande! Kristdemokraterna förstår också att det här projektet är nödvändigt för att säkerställa hantering och rening av Stockholms avloppsvatten. Där vi står i dag ser vi det som det minst dåliga alternativet att projektet drivs vidare enligt plan, både för att undvika ersättningsanspråk och för att inte riskera ytterligare förseningar av hela SFA-projektet.

Likt Stadsledningskontoret ser vi dock mycket allvarligt på att projektet planerats och upphandlats utan att ha föregåtts av den sedvanliga beslutsprocessen samt att gällande investeringsanvisningar inte har följts. Vi stämmer också in i kontorets uppmaning till SVOA att arbeta aktivt med riskminimering och stärkt rapportering och att vidta åtgärder för att liknande situationer inte kan uppstå igen.

I övrigt yrkar jag bifall till alliansens gemensamma reservation.

Anförande nr 70

A s h n a I b r a h i m (C): Ordförande! Som relativt nybliven politiker och ledamot i den här församlingen vill man ödmjukt lära sig lite. Hur styr man en stad? Man går igenom alla handlingar, och man försöker suga åt sig all information och allt vad man kan lära sig från politiker som ändå är vana vid den här typen av styrning.

Jag måste säga att det här ärendet kommer att hamna på how not to do it-listan, helt enkelt. Det handlar om bristerna i beslutsprocessen och i hur man har styrt det här. Det finns en anledning till att beslutsprocesserna finns där, och det är trots allt stockholmarnas pengar vi handskas med. Jag vill inte förlänga debatten, och många kloka ord har sagt av allianskollegorna.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Jag yrkar bifall till alliansens reservation.

Anförande nr 71

J o h a n H e i n o n e n (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Projektet Grovrening Sickla del 2 innebär en uppgradering av den mekaniska reningen av inkommande avloppsvatten som görs i Sicklaanläggningen. Den befintliga grovreningen i Sickla är i stort behov av uppgradering då anläggningen uppnått sin tekniska livslängd. Arbetsmiljön måste också förbättras gällande bland annat luftkvaliteten.

Jag ser mycket allvarligt på hur det har planerats och upphandlats utan att det har föregåtts av den sedvanliga beslutsprocessen. Såväl inriktningsbeslut som genomförandebeslut skulle ha förelagts kommunfullmäktige. Beslutet i dag är nödvändigt för att upprätthålla funktionen och inte fördyra projektet ytterligare. Som ny i SVOA:s styrelse känner jag mig därför trygg med att både styrelsen i bolaget och i koncernstyrelsen redan vidtagit åtgärder för att i framtiden minimera risken att sådant här ska inträffa igen.

Med ovanstående yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 72

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! Jag var några minuter sen och missade inledningen av debatten, och jag måste säga att den inledande diskussionen här förvirrar. Det är som att vi pratar om två helt olika saker. Dels kommer det hänvisningar till att oppositionen skulle ha drivit fram en extern granskning av projektet och så vidare. Jag vill bara påminna om att det inte är det här projektet ni har drivit fram någon extern granskning av. Man kan diskutera om det skedde i SFA över huvud taget.

Det är alltså två olika saker vi pratar om. Vi har dels SFA, avloppstunneln. Beredningen skedde av det reviderade inriktningsbeslutet och satte i gång precis efter majoritetsskiftet. Då satte vi igång med ett reviderat genomförandebeslut. Man såg att siffrorna inte stämde. Uppgifterna den nya majoriteten fick från den dåvarande bolagsledningen stämde inte. Det blev en omfattande process etcetera, etcetera. Ni känner igen den diskussionen.

Det här är någonting annat. Det här är någonting som uppdragades efter alla de åtgärder vi vidtog med anledning av detta med SFA. Ni minns kanske: Vi bytte ut hela ledningen för SVOA, vi antog nya investeringsriktlinjer för hela Stockholm stads nämnder och bolag och vi satte den nya vd:n på ett väldigt, väldigt tydligt uppdrag att vända på varje sten. Det har han också satt igång med. Han flaggade och sa: Nu har vi hittat någonting! Det här är någonting annat än SFA, men det är någonting som är

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

riktigt skogstokigt. Det handlar om beslut som har fattats helt utan att det kommit upp till styrelsen.

Så fort vi fick reda på det, några dagar innan man landade i projektet, frågade vi: Vad är det som har hänt? Då informerade SVOA:s bolagsstyrelse på rekordtid. Koncernstyrelsen fick sådan information. Många av er var på den dragningen, och då informerade vi också om att vi hade tillsatt en extern utredning för att verkligen förstå vad det är som har hänt. Vad är det frågan om? Har man brutit mot arbetsordningar, bolagsordningar, lagstiftning, etcetera? Det arbetet pågår.

Håll isär de här två sakerna! SFA-fördyringen, som vi pratade om först, är alltså ett katastrofalt dåligt skött projekt från början till slut. Med anledning av det har vi dragit extremt många lärdomar, och det hoppas jag att fler har gjort här inne, om hur man bör och inte bör styra investeringar.

Det här är någonting som, återigen, är en konsekvens av att vi nu vänder på varendasten. Anledningen till att vi måste fatta ett sådant här beslut snabbt är att arbetet påbörjas i juni, alltså om några veckor. Är ni med? Det här är redan igång. Man har skrivit under ett avtal som inte ens är villkorat av fullmäktige.

Det är alltså två olika saker. Ni fick information oerhört snabbt. Det är nog den mest transparenta process som man kan återfinna i den här staden. Så håll isär de här två debatterna! Vi ska lära av våra misstag. Ni borde också lära av era misstag. I det här är det just transparenta vi försöker vara.

Anförande nr 73

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Det är nog bra, Clara Lindblom, att man lyssnar på debatten om man ska komma in och skåpa ut oss alla politiker från oppositionssidan så att man verkligen hör vad vi har sagt. Nu låter det på dig som att vi inte ens har förstått den information som vi har fått.

Det jag förde fram var att härtill är jag nödd och tvungen – att fatta beslut i en sådan hast. Man känner verkligen att man håller alla tummar och tår för att det nu blir helt rätt. Jag gav också kredd till våra tjänstemän som verkligen gör allt för att få det här att bli rätt den här gången. Om du har hört detta betackar jag mig för att du står och får mig att känna mig som ett barn i talarstolen. Det är alltid bra att lyssna på debatten, Clara, innan man ger sig in så hätskt som du har gjort. Jag vill bara skicka med det.

Anförande nr 74

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag tror i och för sig inte att jag nämnde dig vid namn, Jonas, för jag missade dig men hörde alla andra efter dig. Det jag reagerar på är att man blandar ihop korten. Det gäller vår oppositionsledare, och det gäller flera andra ledamöter, som pratar om det här projektet och blandar samman information, fakta och

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

vad det nu är man tar upp gällande det som vi faktiskt diskuterade tidigare, det vill säga hela SFA.

Det jag försöker säga är att det är två olika saker. Det är superbra att du förstår det. Du är en klok person. Men om man lyssnar på talarna som kom efter dig var det inte helt glasklart. Antingen vill de medvetet blanda ihop korten för att misstänkliggöra majoriteten, eller så är det vissa saker som behöver redas ut. Det var syftet med mitt inlägg.

Anförande nr 75

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det enda jag vill ha sagt, som inte riktigt har kommit fram, är att det är mitt parti, Liberalerna, som kunde ha suttit på läktaren i det här ärendet, för vi har verkligen haft minst ansvar. Det är vi som har drivit fram de externa granskningarna. Innan dess var det inte intressant när vi tjatade om det. Vi skulle ha särskilda revisorer och annat i de här stora projekten. Därför gläds vi nu åt att majoriteten har tagit våra idéer och gjort dem till sina egna. Men det gör detsamma; vi bjuder på det.

Bifall till vår reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 76

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! Att ta åt sig äran för vad majoriteten gör när man väl är i opposition, för det som man inte har gjort själv – ja, det bjuder jag också på.

Den här majoriteten tillträdde för mindre än två år sedan. Vi har på kort tid ändrat oerhört många regler vad gäller stadens investeringar, vilken roll styr styrelserna ska ha, transparensen och när man ska rapportera avvikelser. Det stod alla partier fritt att göra det under den gångna mandatperioden också, till exempel när man upptäckte att riskreserven för SFA-projektet var slut eller när man upptäckte att det barkade iväg mycket, mycket mer än de där 15 procenten som man rapporterade som avvikelse i lägesrapporten precis före valet. Man hade kunnat införa en massa regler, och man hade kunnat se över investeringsstyrningen. Nu gjorde man inte det. Vi har gjort det.

Det betyder inte att jag inte värdesätter samförstånd i de här frågorna, för vi måste gemensamt ta ansvar för hur vi tar det här framåt. Vi har oerhört stora investeringar framför oss vad gäller både va-system, skolor, äldreomsorg och idrott. Vi måste sköta och ta hand om stockholmarnas skattepengar betydligt bättre än vad som har gjorts i till exempel det här fallet.

I vissa debatter säger man att vi inte ska kasta paj på varandra, men i andra säger man att de genomgripande förändringar som den här majoriteten har gjort enbart beror på att oppositionen har krävt det. Då bidrar man inte riktigt framåt till samförstånd och

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

samarbete i de här frågorna. Vi informerade er om den kraftiga och allvarliga avvikelsen extremt kort tid efter att vi själva hade fått reda på den, för vi försöker vara väldigt transparenta mot er. Vi har alla ett gemensamt ansvar i styrelserna och i nämnderna för stadens investeringar.

Det är lätt att ta åt sig äran i opposition. Låt oss titta framåt, men kom inte och säg att vi gör det här bara tack vare er! Så är det faktiskt inte. Ni hade kunnat vidta alla de här åtgärderna redan före 2022. Det hade varit fritt fram.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

§ 14 Detaljplan för Solleftegatan, del av Grimsta 1:2 i stadsdelen Råcksta (117 bostäder), DP 2020-06528-54

Anförande nr 77

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Planen för Solleftegatan i Råcksta följer väl våra utvecklingsstrategier för Vällingby-Råcksta. Den bidrar också till att uppfylla Stockholms bostadsmål. 117 lägenheter planeras, och bostäderna får bra närhet till service, natur och kollektivtrafik. Byggnaderna får entréer och balkonger mot gatan och kommer därför att bidra med aktivitet och närvaro och därmed göra Solleftegatan mer trivsamt och tryggt. Planförslagets byggnader följer också väl Sollefteгатans svängning med trappning i höjd och plan.

En viktig utgångspunkt är att de höga kulturmiljövärdena värnas och att utformningen av husen anpassas till topografi, naturvärden och kulturmiljöer. Exempelvis kommer de föreslagna byggnadernas fasadmateriäl, färgsättning och takutformning att väl referera till befintliga hus i området. Husen ansluter också till den ursprungliga bebyggelsens arkitektur men är anpassade till dagens krav.

En bredare trottoar föreslås längs Sollefteгатan i anslutning till planområdet, vilket kommer att öka tryggheten för barn och gående i området. Planförslaget innehåller mobilitetstjänster som minskar behovet av garage. Tillsammans med närhet till god kollektivtrafik bidrar projektet till ett hållbart resande.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 78

A i d i n Z a n d i a n (V): Ordförande, ledamöter, åhörare! Denna detaljplan möjliggör 117 bostäder som avses upplåtas som hyresrätter. Dessa bostäder kommer att byggas med närhet till service, natur och kollektivtrafik, något som vi i majoriteten tycker är en viktig del i arbetet med att bli en mer klimatsmart stad.

Förtätningen är ett område som delvis har högt kulturhistoriskt värde och där påtaglig visuell påverkan kommer att ske. Men att det byggs i ett område med höga kulturhistoriska värden är inget unikt. Det kan göras på ett sätt där de kulturhistoriska värdena, i detta fall den tidstypiska ABC-staden från 50-talet, inte påtagligt förvanskas. Detta är något som jag vet att stadsbyggnadskontoret i samråd med berörda myndigheter arbetat hårt med att säkerställa.

Inte minst finns det fog för att tro det, då staden inom samma riksintresseområde, Vällingby-Råcksta, i snart 70 år har förändrat och kompletterat området på ett sätt där just riksintressets kärnvärden, det vill säga gröna parkstråk och samlad ursprunglig bebyggelse invid bostadsgator, har bevarats väl. Det föreslagna huskropparna kommer arkitektoniskt att samspela med den omgivande 50-talsbebyggelsen samtidigt som

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

bevarandet av gröna stråk med naturmark mellan husen och förgårdsmark kommer att vara viktiga för att bevara delar av områdets karaktärsdrag. Detta är på det stora hela en viktig plan, inte minst för stadens större arbete med att få bukt med den regionala skriande bostadsbristen. Att då tillskapa över 100 bostäder med närhet till service och kollektivtrafik ser vi i majoriteten som både klimatsmart och bra.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 79

Cecilia Obermüller (MP): Herr ordförande, fullmäktige, åhörare! Miljöpartiet har i sitt särskilda uttalande uttalat att vi är oroliga för förgävesplanering då man kanske inte i tillräcklig utsträckning har tagit hänsyn till remissinstansernas, bland annat länsstyrelsens, synpunkter. Det finns en överhängande risk att planen upphävs på grund av påtaglig skada på riksintresset Vällingby.

Planen har nämligen testats på samma plats i samma utsträckning en gång tidigare och blev då upphävd på grund av dålig anpassning till kulturmiljövärdena i ABC-staden. Förgävesplanering är resursslöseri, tycker vi. Med bättre skala, minskat intrång i naturen och eventuell alternativ placering av vissa byggnader på intilliggande ytparkeringsplatser hade planen kunnat bli positiv, men vi får se vad som händer.

Bifall i övrigt till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 80

Sergej Salnikov (SD): Det är inte första gången vi hör en liknande diskurs från Miljöpartiet. Å ena sidan kritiserar man projekt där det uppenbarligen finns ett lokalt missnöje, å andra sidan röstar man aktivt för ett sådant förslag. Det har varit ett missförstånd från lokalbornas håll, för de trodde att både Sverigedemokraterna och Miljöpartiet var emot förslaget. Det stämmer dock inte, och jag skulle vilja upplysa samtliga åhörare som lyssnar på debatten om att Miljöpartiet aktivt har valt att rösta för förslaget. Man har kommit med ett särskilt uttalande och kritiserat lite grann men ändå aktivt bifallit förslaget.

Jag har en viss förståelse när man sitter i en majoritet med till exempel Jan Valeskog, som vill skövla bort varje buske i staden. Men jag har en fråga till er i Miljöpartiet: Vad är politisk hederlighet för er? Är det att lyssna på väljarnas åsikter och synpunkter, som uppenbarligen är emot förslaget, eller är det att sälja sin själ och sin politik till de röda bara för att få mer av trafikpolitik och få trafikborgarrådsposten?

Anförande nr 81

Cecilia Obermüller (MP): Tack, Sergej, för frågan! Det är klart att vi lägger en brasklapp, för vi är oroliga för att det här kommer att upphävas. Vi tror att

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

planen skulle kunna bli positiv, särskilt om den anpassades något bättre och om man skulle flytta viss del av bebyggelsen till ytparkeringsplatserna i närheten och kanske sänka det hela och anpassa det bättre till kulturmiljövärdena. Men som sagt: Vi hoppas att staden inte har gjort förgävesplanering, för det är resursslöseri. Vi är lite oroliga för det.

Anförande nr 82

G a b r i e l K r o o n (SD): I det här ärendet gör stadsbyggnadsborgarrådet Jan Valeskog det han gör allra bäst: Han skövlar skog, och han kör över lokalt missnöje med sina grävmaskiner.

Det är uppenbart att projektet har varit väldigt illa omtyckt. Det har funnits en stor motreaktion från närboende kring att bygga på den här ytan. Man har uppmanat alla politiker att bevara grönområdet, och man har även tryckt på det historiska problemet med att bygga på just den här platsen, inte minst då länsstyrelsen redan för över tio år sedan har avslagit en byggnation på den här platsen. Området är en viktig centralpunkt för riksintresset, och det måste såklart även bevaras och utvecklas med de närboende i åtanke.

Fler bostäder i all ära – det ska vi ha. Det finns lämpliga platser att bygga på, och det finns stora sammanhållna områden. Det finns även många detaljplaner som inte har genomförts men som är beslutade. Låt oss därför gräva där vi står innan vi går vidare med att förstöra uppskattade och trivsamma områden!

Med det sagt vill jag yrka bifall till Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen som handlar om att vi ska avstå detaljplanen, bevara området och inte bygga det här.

Anförande nr 83

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Som konsumentupplysning till dem som lyssnar kan jag konstatera att Sverigedemokraterna säger nej till 80 procent av alla förslag. Det skulle inte byggas någonting om de fick bestämma. Sverigedemokraterna är verkligen Stockholms dödgrävare när man ser till antalet projekt ni säger nej till. Ni har usel närvaro i stadsbyggnadsnämnden, och ni deltar inte på mötena där. Det gäller åtminstone en av ledamöterna. Ni har en ganska nonchalant inställning till Stockholms utveckling, och det är bara att beklaga.

När det gäller länsstyrelsen återstår det att se vad de säger. De har ju alltid möjlighet att dra tillbaka och återkalla planer. Men om man skulle minska projektet blir det i det här fallet inte mycket kvar. Vi hörde om 117 bostäder. Då blir det inte mycket kvar; det skulle inte bli någonting. Men det är ju inte länsstyrelsen som har sista ordet.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 84

G a b r i e l K r o o n (SD): Projektet ska såklart minskas till noll bostäder; det är ambitionen. Därför kommer vi att försöka jobba med de lokala missnöjesgrupperna och stärka deras fall så att de faktiskt får gehör i frågan i den överklagandeprocess som måste ske.

Stockholm ska utvecklas, men det måste ske med försiktighet. När vi utvecklar ett område måste vi också ta de människor som bor där i beaktande. Om man får ett hus framför sitt fönster måste man också bli kompenserad på något sätt. Det måste finnas ett mervärde, Jan Valeskog. Men i ditt Stockholm är det så att du bara tar och tar, och du bortser helt från dem som bor där och som faktiskt påverkas av det här. Det är därför vi har gjort det till vår uppgift att företräda allmänheten i de många projekt som ni genomför helt utan känsla för både områdets karaktär och, framför allt, den lokala viljan.

Anförande nr 85

B j ö r n L j u n g (L): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Det här är ett mycket bra projekt ur tre utgångspunkter. Nummer ett är att det är ett projekt där byggaktörerna läst och tagit i beaktande det kvalitetsinstrument för byggande som vi tog fram under förra mandatperioden, Arkitekturpolicyn. Det kan ni också se av förslaget till gestaltning, och ni kan läsa det i planbeskrivningen. Nummer två är att det här är ett utmärkt exempel där också ett annat kvalitetsinstrument används, nämligen varsam utveckling av villa- och småhusområden. Detta är ett exempel på att man kan bygga flerfamiljsbostäder i kanten av ett radhusområde. Jag tycker att det är ett alldeles utmärkt exempel. Nummer tre är att det område som nu föreslås bebyggas är ett utmärkt exempel på att det går att kompletteringsbebygga också i det som är riksintresset ABC-staden.

Med en god planering, med mycket seriösa byggaktörer och med ett bra arbete från stadsbyggnadskontorets sida har vi kunnat fatta beslut om det här utan att göra förändringar, för det är tillräckligt bra. Min förhoppning är att detta nu löper linan nu och att vi inte kommer till en situation där man av populistiska skäl försöker föra fram en opinion som kanske inte i alla delar är helt och fullt utkunnig om vad det egentligen handlar om. Det som är viktigt i sådana här sammanhang är att man följer den process som PBL föreskriver, och det har vi också gjort till fullo. Projektet har delvis anpassats. Det är det sätt som vi ska arbeta på när vi tillgodoser de kringboendes synpunkter.

Bifall till föreliggande förslag!

Anförande nr 86

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag reagerade lite över en mening i det du sa: att föra fram en opinion som inte är kunnig i de här frågorna. Vilka menade du är den opinionen, Björn Ljung? Menade du de närboende som får sina liv helt förändrade och

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

får sin närmiljö helt förändrad på grund av ett byggförslag som din arkitekturpolicy och era styrdokument har bestämt? Är det de som är okunniga och som måste lära sig bättre, eller är det politikerna som inte lyssnar på dem som måste lära sig bättre?

Anförande nr 87

B j ö r n L j u n g (L): Jag sa: att föra en opinion framför sig som kanske inte är tillräckligt insatt i eller kunnig om vad detta handlar om. Vi har tagit hänsyn till de synpunkter som finns, dels i samrådet, dels i granskningsprocessen. Sedan kom det en hel rad likalydande e-postmeddelanden inför kommunfullmäktigemötet i dag. Det är vars och ens rättighet att göra så. Det som vi ska bygga allting på är kunskap och information som är vederhäftig. Om man har det ska var och en kunna fatta sina beslut utefter det. Men jag känner till att särskilt opinion som piskas upp av Sverigedemokraterna brukar vara allt annat än informerad och seriös.

Anförande nr 88

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag hade egentligen inte tänkt begära ordet, för jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag i det här fallet. Det vi kan konstatera är att vi har fått se en skärmytsling här uppe, där Sverigedemokraterna och Miljöpartiet står och slåss om vem som stoppar flest bostäder. På den sidan står inte Centerpartiet. Ska man följa Sverigedemokraternas försiktighet i det här fallet kommer det inte att bli speciellt mycket byggt i den här staden, för det finns alltid en opinion för att man inte vill ha sin utsikt förstörd eller grannarna för nära.

Men så är det faktiskt i en stad. Om vi lever i en stad som ska utvecklas kommer vi att få grannar allt närmare oss. Jag tycker att det här är ett bra exempel på hur man kan utveckla ABC-staden på ett högkvalitativt sätt och där man kan förtäta utan att för den sakens skull tulla på de kvaliteter som finns i det här riksintresset. Det är en konst, ska ni veta, att kunna kompletteringsbebygga där riksintresse råder. Det är ingenting man gör i en handvändning. Det är ingenting som bara händer i och med att man vänder ett papper. Det är klart att det finns andra planer som inte har blivit godkända på just den här platsen. Det är därför vi är övertygade om att det här är ett mycket mer genomtänkt arbete och en mycket genomtänkt plan.

Det måste finnas några politiker i den här staden som också står upp för den opinion som inte har någonstans att bo. Stockholm måste få fortsätta att växa med kvalitet och i hela Stockholms stad.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

§ 15 Detaljplan för Årsta 1:1 med flera (Projekt Årstafältet etapp 4 a) i stadsdelarna Årsta, Östberga och Enskedefältet (cirka 1 036 bostäder, en förskola, centrumändamål och parker), DP 2017-06550-54

§ 16 Detaljplan för del av Årsta 1:1 med flera (Projekt Årstafältet etapp 4 b) i stadsdelen Årsta, Östberga och Enskedefältet (cirka 670 bostäder, grundskola för årskurs F till 9), DP 2017-19529-54

Anförande nr 89

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Årstafältets etapper 1–3 har redan lagakraftvunna detaljplaner och ingångna avtal med byggaktörer. Nu ligger alltså detaljplanerna för etapp 4 a och 4 b på fullmäktiges bord.

Vad gäller etapperna 5 och 6 kan jag också nämna att det pågår ett planarbete, som ni säkert vet. Generellt är det en positiv framdrift i de här projekten, trots konjunkurläget. Det pågår en bra samverkan och en bra dialog med alla byggaktörer. Generellt sett planeras en ny stadsdel på Årstafältet med totalt ungefär 7 000 bostäder och 15 000 invånare. Det är blandad bebyggelse, förskolor, skolor, verksamheter och en stor anlagd park. Fotbollsplaner kommer att byggas, inte minst en fullstor elvaspelsplan, vilket så väl behövs i området.

Etapp 4 a och 4 b är särskilt viktiga då de knyter ihop de norra delarna av Årstafältet med varandra och skapar en länk mellan de nordöstra och nordvästra delarna. Just etapp 4 a är en del av fältets östra sida, och planområdet består av tio kvarter med lokaler i bottenvåningar samt ett förskolekvarter som inrymmer en förskola med upp till 16 avdelningar.

I den här delen av planen möjliggörs 1 036 bostäder. Kvarteren i den norra delen av planområdet innehåller en variation av olika byggnadstypologier i form av kvarter med kringbyggda gårdar, stadsradhus och punkthusbebyggelse. Det återkommande temat är träbyggande, där såväl stomme som fasad synliggörs. Sex av tio bostadskvarter kommer att bli bostäder med trästommar.

Etapp 4 b handlar om 670 nya bostäder, en skola för årskurs F–9 för 900 elever och en särskola för 50 elever. Därutöver blir det förstås annan infrastruktur i form av gator med mera.

Med detta yrkar jag bifall till bägge dessa förslag från kommunstyrelsen.

Anförande nr 90

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande, åhörare! De här två planerna har antagits i stor politisk samsyn. Det är bara populisterna som har sagt nej till de båda detaljplanerna.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Vi bygger i kollektivtrafiknära läge, vilket gör att vi kan ha relativt låga p-tal. Det hela ligger intill Tvärbanan och ett antal busslinjer och även den kommande tunnelbanan. Dessutom ligger det på bekvämt cykelavstånd till innerstaden och stora delar av söderort. Det är bostäder med nutida arkitektur som inte är mer storskalig än det intilliggande Vallagärdeområdet med punkthusen.

Ettapp 4 a domineras av bostadsrätter och ettapp 4 b av hyresrätter. Vi bygger också en förskola och en skola i kommunal regi av Sisab, vilket vi såklart tycker är bra. Planerna har redan varit föremål för en rättsprocess där man där man har prövat Göta landsväg och skyddszonen kring den. Nu är vi ganska säkra på att det som vi har gjort med den här fornlämningen är tillräckligt bra.

Vi från Vänsterpartiet har under processens gång haft synpunkter på förskolegården, som tyvärr inte är lika stor som vi hade velat ha den. Vi har också lyft belysningsfrågorna. Årstafältet är ett område som bidrar till biologisk mångfald, och då måste belysningen också justeras så att den inte stör de nattlevande djuren, insekterna, fladdermössen och liknande. Sedan kan man alltid göra saker bättre. Nu är det hyresrätterna som ligger närmast Huddingevägen, med bullerstörning och sämre luftkvalitet. Det får vi beklaga. Men som helhet är de här planerna bra, och de bidrar till våra bostadsmål.

Därför vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 91

B j ö r n L j u n g (L): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag glömde en sak i det förra ärendet, så jag inleder med det. Jan Valeskog fick beröm tidigare för att han var poetisk, och då tänkte jag bara säga att mitt inlägg var mer av storpolitisk prosakaraktär och lite torrare. Och det är det här inlägget också.

Det vi nu har att fatta beslut om är drygt 2 000 bostäder i Stockholms stad. Och ändå finns det de som hävdar att Stockholm är färdigbyggt. Kan ni tänka er att det fortfarande finns de i dag som hävdar att vi inte borde bygga mer, att Stockholm har tillräckligt, att Stockholm ska vara till för stockholmarna och så där! Vi kan konstatera att det som nu arbetats fram inte endast är blandad bebyggelse. Det är samhällsservice, och det är till och med radhus i det här projektet, vilket är den mest efterfrågade bostadsformen bland stockholmarna.

Jag skulle vilja säga att det här är ett av de projekt som jag kan sätta i stort sett alla rätt på, men inte riktigt. Det finns ett litet bekymmer i området som sådant, och det har att göra med lite investeringsbeslut vi har diskuterat tidigare. Det handlar nämligen om avloppsförsörjningen. Gudskelov är Årstafältet försenat, och jag säger gudskelov därför att vi behöver få bättre kapacitet i avloppssystemet för att det ska fungera riktigt väl för de här bostäderna. Det är inte riktigt bra ännu, och vi får verkligen hoppas att den framtida avloppsreningen håller sin tidsplan. Annars kan det bli överbelastningar

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

i nätet som så småningom drabbar de absolut lägst belägna fastigheterna. Det blir villaområdet vid Enskede ridskola, för det råkar ligga allra lägst just här.

Med det sagt är det här ett alldeles utmärkt projekt. Stockholm, mina vänner, är långt ifrån färdigbyggt.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 92

G a b r i e l K r o o n (SD): Till skillnad från övriga partier och kommunisterna anser vi inte att det här är ett nirvana som vi bygger, utan det finns faktiskt mycket mer att önska kring detta. Det här är ett projekt som har pågått ända sedan det tidiga 10-talet, och till och med dessförinnan, och jag förstår att det ligger flera politiker här inne varmt om hjärtat. Man har ju varit med under hela processen från dag ett då man satte inriktningen till sista dagen, nu när man ska anta själva detaljplanen.

Vi sverigedemokrater har varit tydliga med att vi vill bygga på den här platsen, men vi tycker inte att den här utformningen är lämplig. Det handlar alltså om att komma in här i sista stund och försöka påverka utformningen eller att helt enkelt acceptera den. Vi kan inte acceptera detta som det ser ut i dag, utan vi skulle vilja jobba om det från grunden.

Därför yrkar vi bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 93

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Fru ordförande, åhörare, fullmäktige! Miljöpartiet ställer sig bakom planeringen, som de facto innebär dessa båda planer med över 1 700 bostäder med område 4 a och 4 b. Det behövdes en komplettering när det gällde bullerreglerna. Det är därför vi tar om processen. Men det ska bli väldigt spännande att se hur området växer fram så småningom.

Anförande nr 94

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Som ni vet finns det inget kommunistiskt parti i den här församlingen, så jag vet inte vad Gabriel Kroon pratar om. Det brukar vara så att kommunistkortet dras när man inte har argument som sakargument mot våra förslag.

Anförande nr 95

O r d f ö r a n d e n : Gabriel Kroon har begärt replik, och det får han naturligtvis. Men det är olämpligt att göra det här till en debatt om politiska etiketter.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 96

G a b r i e l K r o o n (SD): Du, Maria Mustonen, kallade oss för populisterna, och jag kallade er för kommunister. Ska vi spela på den planhalvan så spelar vi där. Jag önskar såklart ha en saklig och neutral debatt. Men vi får väl ta med oss det framöver.

Anförande nr 97

M a r i a M u s t o n e n (V): Ditt parti, Gabriel, har inte framstått som sakligt vare sig i debatter eller i samhället över huvud taget. Kolla på TV4!

Anförande nr 98

O r d f ö r a n d e n : Vi har en rätt välutvecklad tradition i den här salen där vi även när vi inte tycker likadant behandlar varandra med respekt. Jag föreslår att vi fortsätter att göra det, och det gäller alla.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

§ 17 Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv 2024–2028

Anförande nr 99

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Jag är den förste att säga att jag verkligen hade önskat att vi hade haft ett program framför oss som det hade funnits en större enighet bakom. Det förtjänar både idrotten och friluftslivet. Men tyvärr ser vi i stället för en bred enighet stora motsättningar. Vi har nu ett program framför oss som i stället för att ta oss in i framtiden backar tillbaka till tiden då politiska dogmer var viktigare än samsynen med idrottsrörelsen.

När Centerpartiet styrde idrottspolitiken i den här staden var en av våra viktigaste principer att vi skulle gå i takt med idrottsrörelsen – att staden skulle gå i takt med en av våra viktigaste folkrörelser. Därför har vi nu för första gången en strategi för idrottsanläggningar 2022–2026 där vi var överens om behovsbilden. Sedan kan man alltid önska mer idrottsinvesteringar. Men prioriteringarna var satta, och vi visste att varje satsad krona innebar mesta möjliga utnyttjade timmar för idrott.

Vår största kritik av programmet gäller avsaknaden av samarbete och dialog med idrottsrörelsen. Ibland är inte slutprodukten målet, utan ibland är processen det viktiga. Annars riskerar ett dokument som detta främst att bli en hyllvärmare på våra förvaltningar. Ett gemensamt ägarskap hos den breda idrotts- och friidrottsrörelsen hade verkligen gett den kraft som vi så väl behöver för att Stockholm ska bli en idrottsstad att räkna med. En idrottsstad att räkna med ger också ringar på vattnet. Det gör Stockholm till en mer trygg och levande stad.

Den största utmaningen i Stockholm för att få människor att röra på sig är anläggningsbristen. Att många barn och unga står i kö för att få utöva sin favoritsport är alldeles för lite belyst i programmet. Likaså beskriver man skolans roll utan att lyfta problemet med att vi fortfarande har 35 skolidrottslokaler som inte är tillgängliga på kvällar och helger. Det är minst sagt anmärkningsvärt att vi inte tar upp det i programmet.

Ett program måste självklart befinna sig på en strategisk och övergripande nivå. Men bristen på konkretion i det här fallet är slående. Många svepande formuleringar gör det omöjligt att följa upp ett program av den här typen. Vi saknar dessutom tydliga ansvarsfördelningar och tydliga indikatorer. Det man inte mäter blir helt enkelt inte gjort. Det är faktiskt uppföljning och kravställan som behövs för att vi ska komma någon vart i utvecklingen mot en bättre idrottsstad. Det är givetvis med lite sorg i hjärtat jag kan konstatera att vi med dessa låga ambitioner riskerar att få fyra förlorade år för idrotten.

Bifall till vår reservation i kommunstyrelsen!

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 100

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag vill bara anmäla Sverigedemokraternas särskilda uttalande.

Anförande nr 101

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Jag tänkte bara förtydliga lite grann. Jag har ju också ett anförande här efter dig, Jonas, men jag tänkte egentligen bara rikta mig lite grann till era synpunkter som rör själva processen.

Arbetet med det här programmet initierades av den förra majoriteten 2022. Det var också ni som var med och satte upp arbetsformerna för hur arbetet skulle gå till. Jag själv satt inte i idrottsnämnden då. Det var Karin Ernlund, din partikollega, som ledde nämnden. Man hade workshoppar där alla ledamöter i idrottsnämnden arbetade tillsammans med de medskick som skulle in i programmet. Efter detta har man följt de vanliga rutiner som man har i Stadshuset med utskick och remisser. Vi har skickat ut brett till bolag och styrelser, och även inkluderat RF-SISU Stockholm, som ju samlar idrottsrörelsen i Stockholm. Jag förstår därför inte riktigt. Vad var det för synpunkt ni hade?

Anförande nr 102

J o n a s N a d d e b o (C): Det var faktiskt så, Maria-Elsa, att vi fick upp programmet under vår tid. Men vi stoppade också programmet, för vi tyckte inte att det höll rätt kvalitet. Det är också därför vi blir väldigt frustrerade över att inte heller ni klarar av att få någon förändring i programmet. Vi startade processen; det är helt korrekt. Men vi tyckte inte att programmet höll måttet, och därför stoppade vi det. Det gick aldrig upp till fullmäktige.

När det sedan kommer upp från er sida dyker det upp i nästan oförändrat skick, och det är inte heller bra. Jag tycker att det är bra att ni försöker göra det bästa av produkten. Det har varit svårarbetat, ska vi alla veta. Jag tycker att ett remissförfarande av ett sådant här viktigt program ska gå till fler röster än bara RF-SISU, som i det här fallet. Det var på det sättet vi arbetade under förra mandatperioden med att försöka fånga upp de olika breddidrotterna för att faktiskt få ut mesta möjliga av varje satsad krona.

Anförande nr 103

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Idrottsrörelsen är Sveriges största folkrörelse. Den samlar tre miljoner människor i tiotusentals föreningar över hela landet. Hur lyckas idrotten samla så många? Svaret är att idrotten ger väldigt mycket tillbaka. Det handlar om egenvärdet i att som enskild spränga sina egna gränser och mervärdet för samhället i form av en friskare befolkning, sysselsatta ungdomar och mindre ensamma pensionärer. Idrotten är en demokratiskola, en gemenskap och ett

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

sammanhang. Det är svaret på varför idrottsrörelsen består av så många eldsjälar som lägger oändligt med timmar, kvällar och helger på sina idrottsföreningar.

Ärade ledamöter i fullmäktige! För att idrottsrörelsen ska kunna utvecklas och nå fler behöver den ges bättre förutsättningar. Därför är det bra och viktigt att vi nu ska fatta beslut om ett nytt program för idrott, motion och friluftsliv. Genom det nya programmet får staden ett samlat strategiskt dokument för arbetet med just idrott, motion och friluftsliv, och med hjälp av den senaste forskningen pekas mål, riktning och prioriterade målgrupper ut. De grupper som rör sig minst är de som staden behöver satsa särskilt på att nå.

I Stockholm ska inte plånboken avgöra människors hälsa och välmående. Alla barn och unga som växer upp i vår stad ska få samma möjligheter att idrotta och ta del av friluftslivet. Idrotten ska vara jämställd, och även könsklyftorna inom idrotten behöver minska. Stockholmare med rörelse- och funktionshinder behöver bättre tillgång till idrottslivet och till ett friskare liv.

Jag är stolt över att vi i det nya programmet lyfter fram idrotten som verktyg i det brottsförebyggande arbetet. Idrotten och föreningslivet har en unik roll att spela i arbetet för att ge fler barn och unga en meningsfull fritid.

Idrottsstaden Stockholm ska utvecklas, och fler ska vilja och kunna röra på sig. Det här programmet bidrar till att peka ut en riktning för hur det fortsatta arbetet ska bedrivas. Stockholm ska vara en idrottsstad att räkna med.

Jag är därför glad att kunna säga: Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 104

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Högtidstalen är det inget fel på. Där finns det fullt med olika politiska dogmer som vi återkommer till. Däremot kan vi väl fortsätta diskutera hur vi ska inkludera hela idrottsrörelsen i arbetet med programmet, för det är den vi är beroende av om vi ska få någon effekt.

Återigen: Jag hade sett det som väldigt positivt om skolidrottslokalerna hade funnits med i programmet, för det är den lägst hängande frukten. Vi kan stå och dividera om vi är överens om huruvida det ska finnas privata investeringar i idrotten eller inte eller om det bara ska vara offentliga satsningar. Men skolidrottslokalerna har vi redan på plats, och de borde ha varit adresserade i det här arbetet.

När det gäller det brottsförebyggande arbetet och barn och unga i ytterstaden, som är er profilfråga, vill ni alltså börja från 13 års ålder. Jag tycker att det hade varit väldigt klokt att börja ännu tidigare med de här barnen. Precis som när vi pratar feriearbete behöver man börja i tidigare ålder. Det hade varit bra för att kunna jobba med de brottsförebyggande åtgärderna på riktigt.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 105

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Jag tycker att invändningen kring processen är märklig. Jag drog lite kort hur processen har gått till. Idrottsförvaltningen har såklart också haft dialog med specialförbund. De har haft dialog med civilsamhälle, med föreningar och med idrotten brett. Vi har dessutom skickat ut remissen till RF-SISU Stockholm, som ju samlar hela idrottsrörelsen i Stockholmsregionen.

När det kommer till skolidrottshallar kan jag meddela att vi jobbar hårdare med den frågan än vad någon annan majoritet har gjort tidigare. Vi bryter faktiskt ny mark, och vi har redan under våren öppnat upp en skolidrottshall i Bromma, på Adolfsbergsskolan.

När det handlar om att börja tidigt håller vi med. Vi har för första gången tagit fram ett budgetuppdrag där både socialförvaltningen och idrottsförvaltningen tillsammans ska titta på hur vi kan använda idrotten som ett verktyg i det brottsförebyggande arbetet. Det är också ett nytt sätt att jobba med idrottsfrågorna. Jag är mycket stolt över det arbete som vi gör inom idrottsfältet.

Anförande nr 106

Ö z l e m K ö r h a n (V): Ordförande, åhörare och fullmäktige! Jag vill lyfta några guldkorn i motionen, och det gäller tillgängligheten och äldreperspektivet. Vi vet ju att dålig tillgänglighet är ett problem i många idrottsanläggningar, och det är väldigt många som är utestängda från friluftaktiviteter. Det kan till exempel handla om att det är svårt att gå ned till badplatserna med rullator och rullstol. Man kan åka ut till någon aktivitet, men man kommer inte längre eftersom det inte är tillgänglighetsanpassat. Därför tycker jag att det är viktigt att det görs någonting nu och att man inte bara kritiserar själva förslaget. Det hände inte så mycket på den fronten under förra mandatperioden.

Sedan tycker jag att det är bra att lyfta en aktiv skola och samarbete mellan skolorna och aktörer som organiserar idrott och motion. Barnen behöver mer organiserade aktiviteter under rasterna; det är inte bara att släppa ut barnen och låta dem leka på gården och bli helt understimulerade. De behöver mer rörelse.

Jag tycker inte att utslagning av individer och toppning av lag eller träningsgrupper ska förekomma i verksamheter för yngre barn. Det tycker jag är viktigt. Många barn slutar idrotta i tidig ålder för att de inte riktigt känner att de gör bra ifrån sig, så det kan vara en bra push för dem att fortsätta idrotta. Jag förstår att det kan vara väldigt roligt och peppande och att många inom idrottsrörelsen tycker att det är bra att detta finns, men jag tycker inte att det är bra för de små barnen. Det är väldigt bra att detta finns med i förslaget.

Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 107

N i k e Ö r b r i n k (KD): Ordförande, stockholmare! Vi ska besluta om Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv eller, som majoriteten har satt som rubrik: Ett Stockholm där alla vill och kan röra på sig. För att ha satt en så pass hög ambition som att alla stockholmare ska vilja röra på sig ser jag en risk för att man med programmet, för att dra en idrottsreferens, riskerar att missa målet. Låt mig kort berätta varför.

Jag hade turen att få spela fotboll i elva år i Brommapojkarna. Jag var högerytter, kanske inte helt oväntat? I dag står över 400 barn i kö för att få börja spela fotboll, bara i Brommapojkarna. Det beror inte på att det råder brist på tränare eller tröjor, utan brist på tider. Och bristen på tider beror på bristen på planer. Så är det för många föreningar inom många sporter, och det är därför märkligt att majoriteten inte ens nämner anläggningsbehovet när det är det enskilt största hindret. Det är lite som att låta hundratals barn stå startklara, men domaren glömmer att blåsa igång matchen.

Men jag ska inte bara prata om de yngsta, utan även om de äldre. Äldre nämns endast i ett stycke och endast i en aktivitet, och sedan nämns äldre i en referenslista. Det är ungefär som att knappt låta dem vara en notis i sportbilagan. Det är undermåligt, när vi vet hur viktig fysisk aktivitet är som hälsofrämjande insats för ett långt och livskraftigt liv.

Jag måste också nämna jämställdheten. Att fler tjejer borde sporta är vi nog alla ganska överens om, men att för många killar gör det – det har jag svårt att förstå. Använder man andel som nyckeltal när man vill öka andelen tjejer innebär det i praktiken att det sker på bekostnad av killar. För att dra en liknelse med konståkningens paråkning: Att killar slutar åka konståkning ökar andelen tjejer, men då blir det ingen mer paråkning – ett för övrigt faktiskt ganska stort problem.

Känner alla här inne till tresteg? Ett bra program kan ses lite grann som att hoppa tresteg. Det första steget: Vi samlar kraft, och vi har bra aktiviteter. Det andra steget: Vi stabiliserar med ansvarsfördelning. Det tredje steget: Vi tar höjd med en bra uppföljning. Med lite kraft kan man nå långt, men det här programmet avstår dessvärre från de två sista stegen. Det blir inget tresteg, utan på sin höjd möjligtvis höjdhopp: Man må sikta högt, men man kommer inte särskilt långt. När vi ska ta ett så viktigt program som hur vi kan öka idrottandet och friluftslivet i Stockholm har vi inte råd att missa målen på det här sättet.

Därför yrkar jag bifall till Kristdemokraternas reservation tillsammans med Moderaterna, Centerpartiet och Liberalerna i kommunstyrelsen.

Anförande nr 108

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Anläggningsbristen är den enskilt största utmaningen för idrotten i Stockholm. Det är också något som idrottsföreningarna lyfter

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

med mig när jag träffar dem varje vecka. Det första vi gjorde när vi tog över efter valet var att vi flyttade idrotten från arbetsmarknadsroteln till stadsbyggnads- och idrottsroteln för att väva in idrottsperspektivet tidigt i stadsbyggnadsprocesserna. Det är det vi arbetar med. När man bygger och när Stockholm växer måste det finnas plats för idrott och kultur.

Vi jobbar mycket med anläggningsfrågan. Vi sköt till en miljard extra i idrottsinvesteringar. Vi tittar på tillfälliga bygglov och hur vi kan tillföra nya platser, så vi jobbar kreativt med frågan också. Vi måste jobba med långsiktiga anläggningar och skapa plats för långsiktigt idrottande men också hitta de här kreativa lösningarna i en stad som Stockholm.

När det gäller de äldre var PRO Stockholm bland de första jag träffade när jag tillträdde. Det är jätte viktigt; jag håller med om det. Och de äldre finns faktiskt med i programmet, som du ser om du läser lite noggrannare. Nu är min talartid tyvärr slut, men jag håller med om att de äldre alldeles självklart ska finnas med i arbetet.

Anförande nr 109

N i k e Ö r b r i n k (KD): Äldre nämns absolut. De nämns tolv gånger, varav en gång som en referens. Jag tycker att det är för lite att nämnas i ett stycke och att nämnas i en aktivitet när de äldre är en så himla viktig grupp. Vi vet hur viktigt detta är för att motverka hälsoproblem senare i livet.

Angående unga tycker jag att det är ett bra initiativ. Men jag kan bara konstatera att över 400 barn och unga bara, kopplat till Brommapojkarna, står och väntar på att få börja spela fotboll. Och vi ser att det här är ett ännu större problem om vi börjar titta på Norrtull, Hammarby och andra lag. Jag ser ambitionen, men då tycker jag också att det är konstigt och märkligt att man inte tar upp frågan om anläggningsbristen i ett sådant här program. Det är ju det enskilt största hindret för föreningar och för barn och unga för att kunna börja idrotta.

Anförande nr 110

H a n n a W i s t r a n d (L): I vår reservation i kommunstyrelsen framgår tydligt vilka brister programmet har. Jag yrkar bifall till den reservationen direkt.

I flera tidigare anföranden har man berättat om och lyft frågan om anläggningar, idrottslokaler, ideologier med mera. Personligen är jag besviken över att majoriteten har misslyckats med jämställdheten. Men jag, som faktiskt har suttit i idrottsnämnden de här två mandatperioderna, tänkte dra lite historik.

Under den förra majoriteten inledde vi som sagt arbetet med en workshop och en remissrunda som gick till idrottsrörelsen och relevanta parter med utgångspunkt i de gamla programmen och vad som kunde förbättras. Något vi alla var rörande överens

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

om var att ansvarsfördelningen måste förtydligas och att mätbara mål måste sättas. Programmet kom inte upp under förra majoriteten, precis som Jonas var inne på, och jag blev verkligen förvånad när programmet kom tillbaka till nämnden under nuvarande majoritet utan förändring.

Det är också anmärkningsvärt att man inte låter idrotten föra fram sina åsikter på programmet innan det presenteras för idrottsnämnden. Majoriteten pressades att skicka programmet på remiss efter att beslutet hade fattats i idrottsnämnden.

Allt i programmet är inte dåligt, utan tvärtom. Men flera punkter är faktiskt direkt motverkande för föreningslivet. Det är ett strukturellt problem. Idrottens kärnverksamhet, själva idrotten, är det som skapar de olika sekundära mervärden man nu avsätter mycket resurser till. Våra idrottsföreningar är inte experter på brottsförebyggande verksamhet. De är experter på sin idrott. Med det här förhållningssättet blir det mindre resurser över till själva idrottandet, som är grundförutsättningen för att det ska bli några mervärden. Det blir bakvänt, och det premierar stora föreningar eller aktörer med affärsidén att bedriva verksamhet utifrån tillfälliga bidrag. När bidrag försvinner så försvinner också aktören, och inget lokalt engagemang eller föreningsliv har byggts upp.

Om vi verkligen vill ha förändring behöver vi fånga upp barnen när de är små. Då engagerar vi inte bara barnen utan hela familjen och ger våra föreningar rätt möjligheter att skapa de mervärden politiken så hett eftertraktar genom att få bedriva en bra, rolig och engagerande idrottsverksamhet utifrån sin befintliga organisation. Vi politiker kan inte bara *tycka* att idrott och föreningsliv är viktigt. Vi måste gå från ord till handling, och det här programmet är tyvärr mest ord.

Anförande nr 111

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Det blir väldigt tydligt att det egentligen inte är så mycket sakinhållsmässigt som ni motsätter er rent politiskt, utan ni går tillbaka till det här med formen. Jag vill då bara tydliggöra att arbetet med programmet inleddes 2022. I mars 2022, när du själv satt i nämnden, var det en workshop. Sedan blev det val, och då antar jag att man pausade arbetet. När vi sedan kom tillbaka och tog över satte man igång med arbetet under 2023, under förra våren. Då lades också förslaget fram i nämnden. Vi bordlade det till och med i en månad för att ge oppositionen möjlighet att komma med ännu mer inspel och justeringsförslag. Vi har också haft möten med er under hösten. När jag var på föräldradag träffade Johan dig och Mikael för att försöka hitta ett sätt att tillsammans ställa oss bakom programmet, som ju är jätteviktigt för idrotten.

Jag tycker ändå att man behöver vara tydlig med att mycket av arbetet redan hade gjorts när vi klev in. Men det finns egentligen inget kontroversiellt. Vi håller med varandra i sak.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 112

Hanna Wistrand (L): Vi behöver kanske inte gå in närmare på arbetsprocesserna. Men det möte som vi hade var på en timme eller 45 minuter, och vi skulle sitta och formulera om programmet under den tiden. Det är ganska kort tid, för det här är ett oerhört viktigt program.

Jag respekterar dig, och jag tycker att vi har mycket bra som är gemensamt. Men det är ett problem när man inte har mål och inte kan mäta. Sedan har vi också vissa ideologiska problem som blir väldigt tydliga just när vi kommer till anläggningsfrågan. Men jag ser fram emot ett fortsatt gott samarbete.

Anförande nr 113

Borgarrådet Mattsson (V): Ordförande, fullmäktige! Vi har mycket att vinna på en aktiv befolkning här i vårt samhälle, och det är till stor del det som tas upp i det här programmet. Jag vill särskilt lyfta allt vi gör för barn. Barn har ju särskilda rättigheter och rätt till en meningsfull fritid. Vi vet, som flera har varit inne på, att flickor rör sig mindre än pojkar. Barn med funktionsnedsättning och barn i socioekonomiskt svagare områden är grupper vi behöver fokusera på. Därför är det bra att de tydligt prioriteras i programmet.

Jag hade inte MVG i matte, men när det gäller det här med andel och mätning ökar pojkarna. Vi vill ha fler pojkar – vi vill inte ha färre – och fler flickor som idrottar. Det är liksom på totalen man måste räkna. Det är ju inte så att en pojke kommer att kastas ut för att en tjej börjar med fotboll. Så har i alla fall jag uppfattat matte

Jag skulle vilja lyfta allt annat som vi också gör som går i led med det här programmet. Majoriteten har till varje sommar satsat på sommarlovspengar ute i stadsdelarna, som verkligen har gått till det här med rörelse, som lyfts här. Det har varit basketturneringar och dansworkshoppar, och det har handlat om att försöka fånga in unga och få dem i en organiserad fritid, vilket jag tycker är jättebra.

Vi ska självklart inte glömma föreningslivet; det har vi alla pratat om. Jag är själv en fotbollsmorsa, en handbollsfrälder och en gymnastikledare. Jag står i kaféer, och jag gör ingenting annat på min fritid än att tillbringa den på alla olika anläggningar runt om i Stockholm med mina tre söner. Det perspektivet är jätteviktigt, och det har vi självklart med oss. Jag vet att Maria-Elsa har varit inne på hur dialoger har förts med olika föreningar, och detsamma gäller även andra borgarråd som kontinuerligt träffar idrottsföreningarna och ser vad vi kan göra mer för att lösa anläggningsbristen och få fler tider till barn så att de kan idrotta. Det är jätteviktigt.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 114

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Det är väl tur att inte räkning är ett kriterium för att kunna bli borgarråd, för då hade jag nog själv haft det svårt. Men om du har fem pojkar och fem flickor och en pojke slutar idrotta blir andelen flickor större av de nio som är kvar. Det är det vi försöker säga: Ni borde räkna antalet, så att vi får fler barn, inte oavsett kön utan både och i det här fallet. Du får nog läsa på en gång till, Alexandra Mattsson, så att du hänger med i matten!

Vi är överens om att föreningslivet är viktigt, och det är därför vi tycker att de borde ha varit inkluderade mycket mer. Men framför allt behöver de fler anläggningar, och det adresserar inte det här programmet. Dels behöver de kunna komma till skolidrottsanläggningarna, dels måste vi bygga ifatt i den här staden. Då slår ni er alltid för bröstet med er idrottsmiljard. Men den kommer inte att räcka ett dugg när ni nu drar tillbaka alla de privata initiativ som vi hade på väg in. Ni säger att det räcker med en miljard för att öka detta, men det kommer inte räcka en enda bit.

Anförande nr 115

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Jag vet inte om vi ska gå in i det här med matten. Men om det är fem tjejer och fem killar och det sedan blir det fem killar till och tio tjejer till har det kommit både fler killar och fler tjejer, men andelen tjejer har ökat. Det var det jag menade. Självklart kan det finnas flera sätt att mäta på, både antal och andel. Och självklart ska vi mäta upp så att det kommer fler tjejer i idrotten. Det är jätteviktigt att vi ser till att de pengar vi satsar också går till någonting.

Jag är väl medveten om anläggningsbristen, och vi diskuterar hela tiden vad vi kan göra mer för att lösa den. Jag sitter själv varje fredagskväll klockan 20.30 och skjutsar fyra till fem gympakillar över hela staden för att det är den enda tid som finns. Vi är väl medvetna om detta, och vi jobbar verkligen på den frågan. Vi ska absolut göra det så gott vi kan tillsammans; det håller jag med om.

Anförande nr 116

A n n a C e d e r s c h i ö l d (M): Ordförande och fullmäktige! Moderaterna anser att stockholmarnas möjligheter till idrott och friluftsliv är otroligt viktiga, inte minst ur ett folkhälsoperspektiv men också för det förebyggande arbetet. Programmet för idrott, motion och friluftsliv 2024–2028 har tyvärr många brister, som vi har hört. Det har för många brister även för oss för att vi helhjärtat ska kunna stå bakom det. Jag vill särskilt lyfta fram några huvudsakliga förändringar som jag gärna hade sett.

Den absolut största utmaningen för idrotten och möjligheten till rörelse och motion i Stockholm är anläggningsbristen, och det kan man inte ducka för. Vi har barn som står i kö för att börja sin favoritsport, men våra föreningar har inte möjlighet att ta emot fler. Jag har själv barn som har drabbats av detta. Det är roligt att flera här har barn

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

som uppenbarligen får idrotta, men för väldigt många är det så att ungdomsåren går men kön består.

Anläggningsbristen är idrottens största utmaning. Vi konstaterar att det här förslaget helt saknar en beskrivning av anläggningsbehov och lösningar i samarbete med till exempel externa aktörer, trots att staden har ett gällande program för detta, strategin för idrottsanläggningar 2022–2026. Idrottsprogrammet behöver i det avseendet kompletteras under fokusområde 3.

När det gäller fokusområde 1, En aktiv skola, handlar det om vad vi kan göra med befintliga anläggningar. Varför öppnar ni inte upp dem? Det finns ingen plan för att öppna upp dessa anläggningar. Det saknas en tydlig ansvarsfördelning, som vi har varit inne på. Det tidigare programmet innehöll tydligare skrivningar om ansvar än detta, men precis på samma sätt gick det inte att utvärdera och följa upp. Uppföljningen måste förtydligas i och med det här programmet.

Vi vill också att åldern för den prioriterade gruppen avseende socioekonomisk status ändras från 13–20 år till 7–20 år. Vi vet av erfarenhet att barn dras in i kriminella gäng tidigt, och där kan idrotten hjälpa till. Överallt annars talar man om vikten av tidiga insatser, och det bör också gälla inom idrotten. Flera andra insatser som beskrivs i programmet är kortsiktiga och har en motverkande effekt, som många har varit inne på. Insatser och stöd måste utgå från idrottens egenvärden, inte idrottens mervärden, för att man ska kunna få den effekt politiken vill uppnå, det vill säga att barn inte rekryteras till kriminella nätverk, att man genererar bättre folkhälsa och att det blir bättre skolresultat – och framför allt också mycket idrottsglädje. Dessa delar i programmet behöver omarbetas i grunden, så att det här tydligt framgår. Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 117

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Jag vill verkligen framhålla att vi förstår anläggningsbristen. Vi förstår hur stort behovet är. Vi har strategin för anläggningar i Stockholm. Den har nyckeltal som visar hur behovet ser ut i Stockholm och hur mycket idrottsytor som behöver komma till. Det är på det sättet de mätbara målen tas fram. Det är också den vi förhåller oss till i stadsbyggnadsprocessen och idrotten när vi gör prioriteringar med fastighetsgänget och så vidare. Det här är alltså ett jätteviktigt dokument för idrotten som vi jobbar mycket med.

I det här programmet finns det faktiskt ett tillägg från oss som rör just anläggningar: ”I staden finns dessutom sedan länge en stor anläggningsbrist. Denna brist är för många idrotter det enskilt största hindret för att kunna aktivera fler stockholmare.” Det nämns alltså. Sedan måste man alltid begränsa sig i sådana här program. Det finns jättemycket mer vi skulle vilja inkludera. Vi nämner anläggningsbristen även här. Detta är jätteviktigt. Men som sagt måste vi begränsa oss.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 118

A n n a C e d e r s c h i ö l d (M): Anläggningsbristen kan vi prata länge om. Vi har pratat länge om hur vi ska finansiera nya anläggningar. Anläggningsbristen är akut. Men det är ett faktum att vi har skollokaler som inte används och som skulle kunna användas i mycket större utsträckning. Moderaterna har lyft fram detta, både i utbildningsnämnden och i idrottsnämnden, liksom andra delar av oppositionen. Tillgången på idrottsmöjligheter på Norrmalm är i dag bland de lägsta i landet när man jämför med andra kommuner. Det är allvarligt, men vi kan göra någonting åt det här och nu om vi hjälps åt i staden. En skola i Bromma tycker jag inte räcker när vi har en så akut situation som vi nu faktiskt har. Majoriteten borde kunna bättre här. Vi hjälper gärna till. Vi medverkade på samma sittning med rörelsen. De vill också hjälpa till. Låt oss lösa det här nu!

Anförande nr 119

L i s a C a r l b o m (MP): Det var ett fasligt gnäll från oppositionen här i kväll! Det som vi antar är ett väldigt ambitiöst och fint idrottsprogram. Vi har en superkvinna som idrottsborgarråd. Hon har under föräldraledigheten tagit sig tid att träffa oppositionen och prata med den. Ändå står ni här och gnäller.

Jag var faktiskt jätteglad när jag läste det här programmet. Jag tycker att det är helt fantastiskt. Idrotten främjar integrationen och folkhälsan och är en stark skyddsfaktor för barn och unga som växer upp i utsatthet. Idrotten är ett ställe där man kan mötas trots klasskillnader och oavsett bakgrund. Man kan spela fotboll tillsammans oavsett om man bor i andra hand eller i en stor villa. Alla barn ska kunna simma, oavsett om de bor på Ringvägen eller i Rinkeby. Därför sänker vi avgifterna för simskolan.

Vi riktar in oss särskilt på barn och unga i det här idrottsprogrammet. Vi satsar på ungdomar med låg socioekonomisk status, eftersom de ofta idrottar mindre än ungdomar med hög socioekonomisk status. Vi satsar på barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning, eftersom de ofta idrottar mindre än de som inte har funktionsnedsättning.

Nu antar vi det här fantastiska programmet för att göra våra unga killar och tjejer starkare, friskare och gladare genom ett Stockholm med idrott för alla.

Anförande nr 120

H a n n a W i s t r a n d (L): Jag har en liten rättelse, Lisa Carlbom. Maria-Elsa träffade inte oss, utan vi träffade Johan, som var hennes ställföreträdare. Det var bara en liten korrigerings.

Simning är otroligt viktigt. Men de insatser som ni gör för simning hör till det som verkligen slår hårt mot våra simföreningar. I de skrivelser som vi får till idrottsnämnden hör detta till det vanligaste som tas upp. Kommunen konkurrerar

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

nämligen med simningen på dess vanliga tider. Man använder typisk föreningstid. Våra simföreningar riskerar att slås ut i Stockholm.

Anförande nr 121

L i s a C a r l b o m (MP): Jag ber om ursäkt om jag uppfattade detta fel. Jag kan ändå säga att jag sitter i idrottsnämnden med Maria-Elsa. Hon är en otroligt duktig politiker. Det var det jag ville säga.

Anförande nr 122

J o n a s N a d d e b o (C): Även jag vill komma med en rättelse till Lisa Carlbom. Det är lite yrvaket, om du ändå sitter i idrottsnämnden, att du inte vet vem som är idrottsborgarråd i den här staden. Det är inte en kvinna, utan det är Jan Valeskog som är idrottsborgarråd. Maria-Elsa är tyvärr inte idrottsborgarråd. Det hade kanske varit bättre, om jag nu ska vinkla detta. Jag hoppas att resten av Miljöpartiet vet mer om vem som styr och ställer i idrottspolitikerna.

Jag hoppas också att ni jobbar för att minska anläggningsbristen. När vi samarbetade under förra mandatperioden förstod både vi och ni att man behöver ta hjälp av de privata investerarna för att klara av att bygga i fatt. Nu har ni tyvärr hamnat under Socialdemokraternas hämsko, och då måste man stryka de investeringarna. Jag undrar hur ni någonsin ska kunna bygga i fatt med tanke på idrottslokalbristen i Stockholm.

Anförande nr 123

L i s a C a r l b o m (MP): Det där är en ganska stor fråga, Jonas Naddebo. Vi får nog återkomma till den i ett senare skede.

Jag ber om ursäkt om jag titulerade Maria-Elsa fel. Jag tycker ändå att hon är en fantastisk politiker.

Anförande nr 124

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Jag tackar Lisa Carlbom för de berömmande orden.

Som sagt är anläggningsbristen i Stockholm en skuld som har byggts upp över tid. Man har byggt bort idrottsytor, och man har inte ersatt dem i den utsträckning som behövts. Det är därför vi har en anläggningsskuld i Stockholm i dag. Det kommer att ta tid att bygga i kapp. Det måste vi alla vara medvetna om. Men det görs väldigt mycket i Stockholm nu för att bygga i kapp och hålla uppe tempot.

Jag nämnde förändringen: Vi har en ny rotel i Stockholm sedan förra valet, stadsbyggnads- och idrottsroteln, där vi jobbar med idrottsperspektivet tidigt i

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

stadsbyggnadsprocesserna. Det är jätteviktigt, för vi måste göra plats för idrott när Stockholm ska växa. Vi vill ju ha en stad som är till för människor och som människor vill leva i, eller hur? Det vi också gör är att vi tittar på tillfälliga bygglov – hur kan vi till skapa idrottsytor tillfälligt på platser där det inte har byggts någonting än?

Anläggningsbristen i innerstaden nämndes. Då kan jag nämna att vi bland annat tittar på en plats i östra Hagastaden där man kanske skulle kunna skapa idrottsyta. Vi jobbar också som sagt för fullt med frågan om att öppna skolidrottshallar. Jag vet inte om någon här inne vet hur många år vi har haft skrivningar i budget efter budget om att vi behöver tillgängliggöra skolidrottshallarna för föreningslivet. Men vi har inte lyckats förrän nu. Nu har vi öppnat upp en, och vi jobbar som sagt hårt med den här frågan. Idrottsförvaltningens personal åker ut och tittar på anläggningarna för att se vad man kan göra på enskilda skolor för att öppna upp dem för föreningslivet under kvällar, helger och även lov. Det tittar vi på. Vi jobbar alltså jättehårt med anläggningsfrågan också.

Någonting annat som har lyfts här är jämställdheten. Det är helt riktigt att idrotten i dag inte är jämställd. Fördelningen är ungefär 70–30 – det är 70 procent killar och 30 procent tjejer som idrottar. Det är långt ifrån tillräckligt bra. Därför måste vi jobba för att fler tjejer ska hitta till idrotten, delta och vara fysiskt aktiva.

Jag kan glädja er med att idrottsnämnden i morgon kommer att fatta beslut om en ny hall på Bjursätragatan i Rågsved. Det är en enkel fullstor hall där det kommer att finnas plats för roller derby och basket, två idrotter som är väldigt populära bland tjejer. Det är genom att till skapa nya platser för idrott som vi också skapar förutsättningar för fler tjejer att delta.

Men vi ska såklart göra mer för att nå ut till tjejer, och det gör vi. Stockholm jobbar med uppsökande verksamhet riktad mot tjejer. Det finns mycket tjejverksamhet runt om i staden som vi jobbar med för att fler ska idrotta. Det är viktigt att vi utjämnar och suddar ut de skillnader som finns inom idrottandet i Stockholm, både vad gäller klass och vad gäller kön.

Anförande nr 125

J o n a s N a d d e b o (C): Vi måste prata mer om anläggningsbristen, Maria-Elsa Salvo. Utbildningsförvaltningen bekräftar nämligen nu att arbetet med att se till att lås och larm finns på skolorna har avstannat eftersom de extra budgetresurserna försvunnit. När det gäller innerstaden alarmerar idrottsföreningarna om att det blir färre tider till hösten. Det här går stick i stäv med det du säger och stick i stäv med att vi ska ställa om Stockholm till en riktig idrottsstad. Då måste vi öppna alla skolidrottshallar.

Om idrotten ska komma in tidigt kanske idrott och exploatering borde sitta ihop i det här fallet? Det kanske är mycket bättre. Men ni väljer att inte ta hjälp av privata

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

investeringar, och det är idrotten som får lida för att ni går efter era politiska dogmer. Idrottsmiljarden slog du dig för bröstet för. Ni hävdar att ni har en idrottsmiljard för att kunna investera och ersätta alla de projekt som ni drog tillbaka. Men jag skulle säga att kostnadsökningarna i samband med idrottsinvesteringar redan har ätit upp den här extra idrottsmiljarden. Resultatet blir att vi aldrig kommer att kunna bygga i fatt för idrotten.

Anförande nr 126

M a r i a - E l s a S a l v o (S): När det kommer till skolidrottshallarna stämmer inte riktigt den bild som du har fått, Jonas Naddebo. Arbetet är i full gång. Jag träffade NSK under rundabordssamtalet, där din partikamrat Claes också var med. När vi hade ett samtal om det här förklarade jag helt enkelt för föreningen att det är på gång; man är ute och kartlägger vilka skolidrottshallar det finns i Stockholm, hur de ser ut och vad vi behöver göra för insatser i byggnaderna för att kunna tillgängliggöra dem. Det jobbar vi med just nu.

När det kommer till privata utförare kan jag säga så här, Jonas: Vad som är viktigt för mig och för oss och vad jag också tror är viktigt för idrottens barn och ungdomar i Stockholm är att idrottens pengar går till idrott. Idrottens pengar ska gå till att köpa nytt material, utbilda nya ledare och skicka unga på cuper, inte till privata företags avkastningar, vinster och räntekostnader. Det är det viktigaste för mig.

Anförande nr 127

G a b y R o s e e n (KD): Ordförande! Jag har suttit och funderat. När jag växte upp idrottade jag. Jag sprang orientering. Jag spelade handboll, pingis och fotboll. Jag friidrottade. Jag var väldigt aktiv. På den tiden hade vi aldrig några problem med att få tillgång till skolans lokaler. Det var inte alla de idrotter jag räknade upp som krävde det, men det var fallet med exempelvis handboll och friidrott. Nu är det här länge sedan, men jag bara funderar: När uppstod de problem som gör att skolans lokaler inte är tillgängliga? Vad är egentligen det stora problemet? Är det att det inte finns personal som kan vara närvarande? Är det säkerhetsfrågor? Varför har det blivit så komplicerat att öppna upp lokalerna?

Med risk för att verka lite naiv tycker jag att det här borde ha varit ett ganska enkelt beslut. Naturligtvis kostar det att tillsätta personal som ska öppna upp skolorna, vara tillgänglig och se till att det är ordning och reda när man får tillgång till lokalerna. Men jag tycker inte att frågan borde vara så himla svår att lösa. Som flera har sagt är det bristande tillgång till lokalerna som begränsar ungdomarnas möjlighet att få idrotta på det sätt som jag kunde göra när jag växte upp.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 128

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Jag vet inte hur länge detta har varit ett problem, men det är väldigt länge. Komplexiteten i det handlar bland annat om rektorernas arbetsmiljöansvar. Det har man lyckats lösa i Uppsala nu. Där flyttar man över arbetsmiljöansvaret från rektorerna tillfälligt under några timmar när man öppnar upp för föreningslivet att vara i skollokalerna. Det är en fråga som man behöver lösa.

Sedan är det så att man historiskt har haft vaktmästare som kunnat vara kvar på skolorna, precis som du beskriver, Gaby Roseen. Men så är det inte i dag tyvärr; i dag saknas det vaktmästare på många av Stockholms skolor, och när de sista vaktmästarna går i pension anställer man inte nya vaktmästare. Det är därför man behöver hitta nya sätt. Man måste installera nya låssystem. Man måste kanske avgränsa byggnaden på olika sätt för att garantera säkerheten. Det är en ganska komplex fråga. Men jag är hoppfull. Som sagt jobbar vi hårt med frågan. Det behövs fler lokaler.

Anförande nr 129

G a b y R o s e e n (KD): Då tycker jag att definitionen av problemet är ganska klar. Frågan är då: När kan man tillsätta resurser för att vi ska ha vaktmästare, eller vad de nu ska kallas?

(O r d f ö r a n d e n : Den frågan kan inte Maria-Elsa Salvo svara på, eftersom hon inte har replik på kontrarepliken.)

Anförande nr 130

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande och fullmäktige! Vi har hört mycket i den här debatten, och jag behöver kommentera några saker lite extra.

Pengarna ska gå till nytt material och ledarutbildningar, har vi fått höra. Ja, men pengarna i ert Stockholm måste också gå till att bygga i fatt idrottslokaler. Vi har en skuld, och vi har ett gemensamt ansvar för den här skulden. Det är många partier i den här salen som inte har tagit sitt ansvar för att bygga idrottslokaler i den takt som man måste ha.

Det är som man säger: Det går inte att spela innebandy i en kartläggning. Hur länge ska er kartläggning få pågå, medan idrottsföreningarna alarmerar i innerstaden om att de fick färre tider förre hösten och får färre tider även den här hösten? Det är någonting som man måste sätta stopp för genom att visa politiskt ansvarstagande. Det går inte att gömma sig bakom att idrottsförvaltningen gör en kartläggning.

Nu måste nycklarna fram. Korten och koderna måste finnas, så att vi får in våra barn och unga i idrottsanläggningarna. Om ni nu har lyckats bända upp en har vi fortfarande 34 skolidrottslokaler som inte är öppna på kvällar och helger. Det är ett underbetyg, när vi har den här enorma bristen på idrottslokaler i Stockholm.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Pengarna ska gå till idrotten, men de måste då också gå till lokalerna. Det var ju inte så att vi hade privata investerare som fick göra precis vad de ville i Stockholm. Det låter på er som att de kunde få bygga precis hur luxuöst som helst och sedan lägga allting på hyran, så att alla pengar skulle gå till deras räntor och deras vinster. Så var det ju inte. Det var därför vi inte fick igång så mycket – det tog lång tid att hitta de lösningar som faktiskt gav vinn-vinn. När det gällde Sättra ishallar kunde man låta ett bolag bygga bostäder samtidigt som de renoverade våra ishallar. På det sättet behöver inte alla kostnader hamna på hyran.

Det här måste man göra smart. Det var inte bara att kasta ut ett antal byggprojekt. Man jobbade flera år med att hitta en Stockholmsmodell just för att det inte skulle hamna på idrottshyrorna och bli orimliga hyror för våra barn och unga. Vi vet att pengarna måste gå till idrotten. Vi vet även att man måste ha nytt material och att man måste skicka ledare på utbildningar. Men det är också så att man behöver komma in i de anläggningar som vi redan har och som i dag står tomma, och vi måste bygga i fatt när vi bygger stad.

Anförande nr 131

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Som sagt råder det en väldigt stor brist på anläggningar, och vi jobbar med frågan, Jonas Naddebo. Men de finansieringslösningar som ni hittade med privata byggaktörer som byggde anläggningar där staden skulle hyra in sig under flera decennier var inte hållbara. De var inte bra för staden. De var en förlustaffär för idrotten i Stockholm. Det är därför vi valde att inte gå vidare med vissa av dem. Därför sköt vi också till extra medel utöver den idrottsmiljard vi har skjutit till för nya idrottsinvesteringar.

Sedan tittar vi på nya kreativa lösningar. Tillfälliga bygglov har jag nämnt. När det gäller skolidrottshallarna gör vi som sagt ett stort arbete. Vi har skarpare skrivningar än någonsin i den här budgeten, i alla fall sett till den tid jag har suttit här, skulle jag vilja påstå. Det jobbas mycket med de här frågorna. Vi är överens om att det behövs fler lokaler, men vi måste tänka långsiktigt och tänka kreativt. Vi måste också ta ansvar för idrottens pengar, för de behövs till idrottsverksamheterna.

Anförande nr 132

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Ni har stoppat några projekt, säger du, Maria-Elsa Salvo. Jag skulle säga att ni har stoppat alla ni kunnat stoppa. Men vissa hade redan kommit så långt i processen att det inte gick, så nu kan man ändå faktiskt bygga en del av de idrottsanläggningar som vi så väl behöver.

Skarpa skrivningar talar du om. Inget barn blir glatt av skarpa skrivningar. Jag har varit på Vasa Real, där det inte gick att spela bordtennis under vintern för att man inte hade kunnat sätta in lampor i idrottshallen. Det handlar om att sätta in en liten extra slinga. Jag var där och kunde komma med extra lysrör. Jag tänkte att jag kunde hjälpa till, så

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

att de fick upp de där lysrören. Sedan visade det sig att det var gamla anläggningar och att de inte ville investera i dem, och det förstår jag. Men det handlar om att sätta in lite extra ljus! Dagen efter fick jag ett mejl från rektorn: Det här skulle Sisab fixa. Men tiden gick – vecka ut och vecka in. Det kom ingen belysning. Jag vet faktiskt inte om bordtennis spelarna ens nu har fått den här belysningen. Nu har vi fått sommarljus på kvällarna, så de kanske kan spela i alla fall. Men det är det här som måste till för att vi ska kunna få fler anläggningar till våra barn och unga.

Anförande nr 133

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! Jag är ansvarig för fastighetsnämndens investeringsbudget. Jag har inte varit uppe i debatten hittills. Den enkla anledningen är att jag inte har uppfattat det här som en anläggningsstrategi. Det är inte här vi pekar ut exakt var vi ska bygga olika idrottshallar samt när och hur. Det är i ett helt annat separat dokument det sker. Det här är någonting där vi tittar på innehållet, där vi tittar på samverkan och där vi tittar på idrotten innehållsmässigt. När det gäller anläggningarna har vi en väldigt ambitiös plan, men den regleras inte i det här programmet.

Sedan måste jag också säga att det är fantastiskt – jag satt i den här salen och lyssnade på många idrottsdebatter även under förra mandatperioden, och det pratades väldigt mycket om avtal med privata aktörer. Det blev dock inte så mycket av det. Man hade ganska många år på sig, men några invigningar eller skarpa beslut såg vi väl kanske inte till. När det gällde Västertorps sim- och idrottshall visste ni inte vad ni skulle göra på flera år. Man pratade dock väldigt mycket om det, även om vi såg väldigt lite resultat.

Någonting vi inte pratade om alls förra mandatperioden, i alla fall inte från dåvarande majoritetens sida, var de där skolidrottshallarna. Nu när stafettpinnen har lämnats över till en annan majoritet är det en superbrännhet fråga där man måste leverera *nu*. När Centerpartiet undrar hur det kan ta så lång tid och varför man inte har lyckats bända upp fler skolidrottshallar måste jag fråga: Hur många skolidrottshallar lyckades Centerpartiet bända upp under förra mandatperioden? Detta är ju en fråga som har sysselsatt politiker hur länge som helst.

Precis som Maria-Elsa Salvo säger går vi nu igenom detta skolidrottshall för skolidrottshall. En av anledningarna till att man tog bort de där pengarna för Aptusbrickor, Jonas, var att idrottsrörelsen själv uppgett att de inte användes till det avsedda ändamålet. Behoven ser olika ut i olika hallar. I vissa hallar behövs det lysrör, i andra hallar handlar det om osäkerheter kring försäkringar, åtgärder kring avskiljning och så vidare. Man måste beta av detta hall för hall. Det var 35 när vi började. Nu är det 34 kvar. Jag är helt övertygad om att ni kommer att få se tydliga resultat till skillnad från förra mandatperioden.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 134

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Att det tog tid att få fram de privata investeringarna berodde just på att vi inte ville göra så som ni säger att vi gjorde, Clara Lindblom, det vill säga skåpa ut de här anläggningarna till högstbjudande och lägga hela kostnaden på stadens idrottsförvaltning, som ska betala hyran. Vi ville inte göra så. Vi ville jobba smart. Vi ville se till att hitta lösningar som är bra både för den som investerar och för staden som ska hyra.

När det gäller skolidrottshallarna bekräftar utbildningsförvaltningen att takten har avstannat eftersom pengarna till lås och larm har dragits tillbaka. Idrottsföreningarna i innerstaden – jag har sagt det förut – larmar om att det blir färre tider hösten som kommer än förra hösten och hösten dessförinnan. Ni har sänkt takten i det här arbetet. Jag vet att det är svårt. Man måste bända upp varenda hall. Men ni får inte slå av på takten, Clara.

Anförande nr 135

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Återigen: Hur många lås bände ni egentligen upp, Jonas Naddebo?

Men det är fortfarande så att det i de flesta kvarvarande hallar inte är låsen som är problemet. Det finns helt enkelt olika skäl till att man inte öppnar. Man måste gå igenom detta hall för hall. Det räcker inte att bara strössla ut pengar till digitala lås eller Aptusbrickor om det inte är där problemet ligger och det inte är det som hindrar uthyrningen. Man måste gå igenom det hall för hall och titta på hur vi kan hantera rektorns ansvar kontra oss som stad och fastighetsägare.

Ni säger att ni hittade en massa smarta lösningar med de där privata investeringarna ni lämnade efter er. Vi gick igenom dem investering för investering. Särskilt smarta var de faktiskt inte. Det handlar återigen om att man inte kan gå in i hyresavtal som på sikt höjer stadens lokalhyreskostnader. Det kommer inte att göra det lättare att lägga upp en kommunal budget. Därför måste vi tänka: Hur ska vi få ut så mycket idrott som möjligt för stockholmarna i stället för att låta pengarna gå till privata fastighetsägares vinster?

Anförande nr 136

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Jag skulle vilja hämta tillbaka diskussionen lite grann till vad det faktiskt handlar om. Det här handlar om Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv. Det är första gången vi inkluderar friluftslivet i ett program för idrotten i Stockholm. Det tycker jag är ganska stort. Jag vet att friluftsidrottarna är väldigt glada över det.

I det här viktiga programmet, som vi nu ska fatta beslut om, har vi pekat ut en riktning och ett mål. Vi har inte tagit med exakt alla svar på hur vi ska komma dit, utan det är

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

ett program som visar en riktning som Stockholm ska röra sig i för att vara en idrottsstad, en stad som idrotten kan räkna med.

Jag vill lyfta fram vad det faktiskt handlar om. I programmet står det tydligt vilka som är de prioriterade målgrupperna. Det handlar framför allt om de delar av vår stad där många barn och unga kanske växer upp med en ensamstående förälder eller har föräldrar som är låginkomsttagare. Man kanske aldrig har varit i kontakt med en förening tidigare. Man nås inte av idrotten. Man är inte en del av idrottsrörelsen i Stockholm. Dessa unga måste vi nå för att stärka folkhälsan i vår stad och göra den mer jämlik.

Det handlar också om tjejerna, om flickorna, som i dag kanske inte känner sig välkomna i den lokala fotbollsklubben, hockeyklubben eller badmintonklubben, kanske inte ens på gymnastiklektionerna. De här tjejerna måste vi också nå. Därför är även de en prioriterad målgrupp i det här programmet, som är ett av flera dokument vilka tillsammans ramar in idrottspolitiken i Stockholm och hur vi måste arbeta för att nå fler och för att göra idrotten mer inkluderande.

Det handlar i grunden om alla de tusentals föreningar som finns i Stockholm och som jag träffar. Varje vecka träffar jag dem. Det är inte bara i arbetet med program som vi måste ha dialog med föreningslivet och lyssna, utan det måste vi ständigt göra. Vi måste lyssna på vad de säger om vilka utmaningar de i dag ser för att kunna bedriva sin verksamhet.

Det finns andra utmaningar som inte har lyfts fram i den här debatten men som handlar om till exempel ledarbristen, om att få föräldrar att engagera sig i föreningslivet och så vidare. Vi måste lyssna på föreningarna, och det måste vi göra löpande och ständigt. Det här programmet är viktigt. Det är faktiskt en miniminivå, tycker jag, för vad människor kan förvänta sig av en kommun som vill satsa på idrotten att man har ett gemensamt program som man ställer sig bakom i fullmäktige och som visar vart man ska och vilka som är de prioriterade målgrupperna. Därför är jag glad över att vi efter denna kväll kommer att ha ett sådant i Stockholm igen.

Anförande nr 137

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Det är så sällan vi pratar idrott i den här lokalen, så jag tar gärna en replik för att förlänga debatten lite.

Det är som sagt fina mål. Det var vi som tog fram många av dem och lade ihop friluftslivet med idrotten. Det var initiativ som vi tog. Där är vi överens. Men vi hade önskat mer konkretion. Vi hade önskat mer uppföljning, så att det hade synts att vi verkligen är på rätt väg. Programmet är viktigt. Det är därför jag är så engagerad i det här. Det är viktigt med dialogen med idrottsrörelsen, och det är viktigt att vi kan följa upp och se vilken progression vi har. Det här blir nästan lite som med skolresultaten på Järva; vi måste också se när det blir bättre. Det skulle man behöva göra även i det

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

här programmet. Nu blir det väldigt svårt att följa upp det, och det blir svårt att se om vi har förbättrat situationen för våra barn och unga. Men vi är helt överens om att det är ett viktigt program och om att vi måste göra mer för att få fler barn att idrotta och röra sig.

Anförande nr 138

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Det kommer vi att göra, Jonas Naddebo. Det står också formulerat i ärendet att vi under programmets giltighetstid kommer att följa upp effekterna av det. Detta behöver vi göra löpande, även på andra sätt, och det gör vi i idrottsnämnden. Vi får kontinuerliga rapporter från idrottsförvaltningen, inte minst om hur arbetet med att öppna upp fler skolidrottshallar fortlöper och om huruvida vi gör rätt saker när det handlar om att till exempel nå tjejer. Det behöver vi givetvis göra, och det slår vi också fast i det här ärendet att vi måste göra.

För idrotten spelar ju alla satsningar väldigt stor roll. Det vet du också. I och med att det är ideella krafter som bär vår idrottsrörelse i Sverige kan vi göra stor skillnad om vi lägger pengarna på rätt saker. De pengarna måste gå till vad som utvecklar verksamheten. De måste gå till att få fler att engagera sig och till att minska krånglet och administrationen för våra föreningar, så att fler kan ägna sig åt det som de älskar: idrotten.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

§ 18 Heltid som norm

Anförande nr 139

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Ordförande, fullmäktige, stockholmare och anställda i Stockholms stad! Äta mig mätt! Kunna laga mina hål i tänderna! Äntligen kunna planera för att skaffa barn! Det här är vad några LO-anställda som i dag jobbar deltid svarar att de skulle göra om de skulle få mer pengar i plånboken.

Vi har i dag ett klassamhälle. Det finns personer som jobbar i vår stad för vår välfärd och för våra äldre men som inte har råd att äta sig mätta på den lön de får, bland annat för att de arbetar deltid. Trots att de vill arbeta heltid får de ingen heltidsanställning. Trots att fenomenet med deltid skrämmer folk från sektorn får de ingen heltidsanställning. Trots att välfärden behöver fler arbetade timmar får de ingen heltidsanställning.

Tyvärr är det ingen slump att det här problemet är vanligast i våra kvinnodominerade välfärdsyrken. Det här är en jämlikhetsfråga och en jämställdhetsfråga. Det är en fråga om värdighet. Det är en fråga om vilken stad vi vill ha. Nu får det vara nog! Nu får det vara nog med den ojämställdhet och ojämlikhet som råder på vår arbetsmarknad! Nu får det vara nog med den här orättvisan, som cementerar klassamhället!

Ordförande! Just därför fattar vi nu beslut om heltid som norm i Stockholms stad. Problemet är väl bara att det inte är första gången vi gör det. Vi har fattat beslut om det tidigare, framför allt vårt rödgröna styre mellan 2014 och 2018. Men det arbetet har stannat av, och det går för långsamt. Det är dock inte så i hela staden. Det finns skillnader. Flera stadsdelar har nått vårt 90-procentsmål, medan i andra stadsdelar nästan hälften av dem som arbetar i äldreomsorgen jobbar deltid. Därför behöver vi bli tydligare i vår styrning, och det blir vi nu. 90 procent av alla som jobbar i Stockholms stad ska ha en tillsvidareanställning på heltid. Det ska gälla både i stadens verksamhet, som vi beslutar om i det här ärendet, och för privata utförare, vilket vi beslutar om parallellt med det här ärendet.

Ordförande! Jag vill att det ska vara tydligt: Våra anställda i Stockholms stad, som bygger vår välfärd, ska ha goda, trygga och bra arbetsvillkor. De ska kunna äta sig mätta, de ska kunna skaffa barn och de ska kunna laga hål i sina tänder. De ska få arbeta heltid. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut om heltid som norm.

Anförande nr 140

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag passade i dag på att ringa upp en politiker som har varit med och infört det här i Halmstads kommun, vilket skedde 2019. Hon sa att det har funkat bra; de har höjt andelen personer som är anställda på heltid. Nu håller de i och för sig på att delvis rulla tillbaka det, då de ser att det råder brist på flexibilitet.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Men hon lyfte ett varningens finger för en av de saker som de såg: Att man inte kan tvinga någon att gå från deltid till heltid tillsammans med att man förbjöd deltid vid nyanställningar gjorde att de som jobbade deltid inte riktigt kände att de kunde byta position eller söka nytt jobb inom staden, eftersom det skulle innebära att de helt plötsligt behövde gå upp på heltid. Det skapades alltså inlåsnings effekter.

Min fråga är: Hur ska ni kunna garantera att det här inte sker i Stockholms stad – att man blir låst hos en arbetsgivare som deltidsanställd för att man vill slippa påbörja en heltidsanställning?

Anförande nr 141

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Jag tycker att diskussionen om flexibilitet är lite märklig. Det vi säger är inte att varenda tjänst i Stockholms stad ska vara en heltidstjänst. Det vi säger är att det ska vara normen. Det betyder att 90 procent av de anställda inom våra olika verksamhetsområden i Stockholms stad ska ha en heltidstjänst. Det gör vi för att garantera en flexibilitet.

Vi säger också att förvaltningschefen får det viktiga uppdraget att motivera när det är nödvändigt att ha en deltidsanställning. Det systemet bygger vi för att ha en flexibilitet och för att kunna garantera att vi där det av olika skäl behövs, till exempel vid efterfrågestyrt arbete, har en del deltidstjänster.

Vi får en annan utmaning, en stor utmaning, om mer än 10 procent av alla våra anställda ska arbeta deltid. Om man reserverar sig mot det här beslutet tycker jag att man behöver svara på hur många procent deltid man tycker är rimligt – 20, 30? Jag tror att 90 procent är ett alldeles nödvändigt golv att besluta om.

Anförande nr 142

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Det är just detta med 90 procent jag undrar lite om. Det står i ärendet: ”För staden som helhet har cirka 91 procent av medarbetarna tillsvidareanställning på heltid.” Vad är det då som är så fantastiskt med att ha en ambition på 90 procent? Det är ju under det vi har i dag.

Däremot håller jag med om att vi har ett problem inom just äldreomsorgen och stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Det hade nog egentligen varit bättre att inrikta sig mot just de två verksamheterna, som dessutom har stora rekryteringsproblem, framför allt på äldreomsorgssidan. Nu hamnar man i stället i en väldigt konstig situation, som bland annat utbildningsförvaltningen har påpekat. Där ska utbildningsdirektören i en förvaltning som har 15 000 anställda bevilja en väldig massa undantag, och man har i princip skrivit att det är ohållbart.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 143

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Det som du säger stämmer, Jan Jönsson – 91 procent jobbar heltid i Stockholms stad. Det är bra att vi kan reda ut detta. Det jag försökte tangera i mitt anförande är att det är ojämnt fördelat. När vi mäter och anger att det ska vara 90 procent gör vi det per verksamhetsområde. Det är direkt avgörande.

Våra tjänstemannabefattningar har i många fall bättre villkor och högre löner sedan tidigare. De är inte kvinnodominerade på samma sätt som utförarsidan i välfärden, och man har inte samma problem. Det här är ett problem som vi har inom två olika verksamhetsområden i Stockholm: äldreomsorgen samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Där har man tillåtit en norm sätta sig som gör att vi cementerar ett system som håller människor utanför i deltid. På så sätt cementerar man klassamhället. Det är det vi är ute efter att möta i det här ärendet. Därför måste vi våga ställa tuffa krav på de här verksamheterna och säga: Nu är det 90 procent som gäller.

Anförande nr 144

J o h a n K l i n g (C): Ordförande! Jan Jönsson var inne på den fråga jag hade tänkt ställa, så jag rullar vidare i min tankebana. Av de 9 procent som i dag inte jobbar heltid, hur många av dem har erbjudits heltid? Hur många av dem har tackat ja till heltid? Hur många har valt att fortsätta jobba deltid? Vet vi hur stor andel av dessa personer som de facto ofrivilligt jobbar deltid?

Anförande nr 145

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Vi är ansvariga för vilka förhållanden som ska råda för de anställda i Stockholms stad. 9 procent avser totalen. Det finns verksamheter där 50 procent arbetar deltid. Arbetet med att flytta dem till heltid har stannat av, och det beror på att man har tillåtit definitioner som frivillig deltid. Vi har kunnat se att det ibland är en dålig arbetsmiljö som ligger bakom.

Därför ändrar vi nu styrningen med det här ärendet ihop med de budgetbeslut vi har fattat. Vi säger att det är 90 procent som ska jobba heltid. Sedan lämnar vi till verksamheterna att definiera det. Det finns en del som behöver jobba deltid. Men vi kan inte acceptera att ha en struktur där det är 20, 30, 40 eller – som man ser i en del verksamheter – 50 procent av de anställda som arbetar deltid. Då är det någonting annat som är problemet. Vi kan inte lägga bördan på individen och säga att det här är valfritt, för vi vet efter att ha frågat människor att det faktiskt inte är så.

Anförande nr 146

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen från Liberalerna, Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna. Vi är bekymrade över vilka konsekvenser det här kan få.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Vi är positiva till heltid som norm. Som jag nämnde i min replik har staden redan väldigt goda heltidssiffror på totalen. Sedan finns det stora problem, framför allt inom äldreomsorgen. Jag hade nog hellre sett att man gjort något riktat mot just den verksamheten.

En viktig förändring är att det inte längre ska läggas ut annonser om deltidanställningar. Då behöver man påminna sig om att det till exempel finns personer med funktionsnedsättning som varken kan eller orkar ta en heltidsanställning. Vi har personer som av familjeskäl inte heller vill eller kan ta en heltidsanställning. Vi har även personer som kanske håller på och bygger upp ett eget företag och för vilka det passar alldeles utmärkt att ha en deltidanställning för att de ska kunna bygga upp sin verksamhet. Sedan finns det även ibland organisatoriska skäl till att det inte är praktiskt möjligt att erbjuda heltidsanställning. Många sådana exempel finns inom till exempel utbildningsförvaltningen.

Jag har ställt frågor om detta tidigare. Hur ska någon som vill jobba deltid någonsin kunna söka ett jobb inom Stockholms stad? Svaret jag har fått är att den personen då ska söka heltidstjänsterna ändå och sedan begära tjänstledighet. Men i så fall har man inte någon kunskap om de kollektivavtal som gäller på arbetsmarknaden. De innebär att tjänstledighet ska beviljas om det finns någon form av skäl. Det är dessutom så att det i normalfallet är max ett år som man får tjänstledighet beviljad. Det enda som man kan få undantag för gäller egentligen värnplikt och särskilda typer av utbildning. Annars är det så att man ska jobba enligt den tjänstgöringsgrad man har fått i sitt anställningskontrakt. Är det så att en tjänst är utlyst på heltid ska den också vara på heltid. Vi tycker att det här får orimliga konsekvenser för en väldigt massa människor, och det är mycket sorgligt.

Anförande nr 147

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Jag blir bekymrad, Jan Jönsson. Uppenbarligen går det att hitta många skäl till att inte göra det som behövs.

Vi har, som du säger, vissa verksamheter där det här är tydliga problem: äldreomsorg samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Det är tydligt att det är förvaltningscheferna med den typen av verksamheter som kommer att bli svaret skyldiga: Vad görs för att flytta det här, så att vi klarar 90-procentsmålet? Det tappas ju inte bort. De får inte mindre krav på sig.

Vad gäller personer med funktionsnedsättning vill jag säga att väldigt många av dem förstås också ska jobba heltid. Det vanliga för den som har en nedsatt arbetsförmåga bedömd till 45 procent är inte att man sitter och tittar och väntar på att det kommer ut en anställning med 45 procent. Så fungerar det inte. Det är klart att vi har anställningar på heltid i botten. Sedan har vi en annan väg in via arbetsmarknadspolitiska program.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Ska detta vara ett skäl till att reservera sig mot detta beslut, som är viktigt för tusentals andra stockholmare?

Anförande nr 148

Borgarrådet Jönsson (L): Nu kommer ju inte personer med funktionsnedsättning normalt sett in via arbetsmarknadspolitiska insatser. Det är väl faktiskt någonting vi inte ens vill att de ska göra. De ska ju kunna vara fullvärdiga att söka de jobb som finns precis som alla andra. Jag tycker att det är en väldigt konstig syn om det förutsätts att man ska delta i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd bara för att man har en funktionsnedsättning. Det hoppas jag verkligen inte är synsättet på personer med funktionsnedsättning.

Problemet som kommer att uppstå för dem är att de inte kan söka några tjänster inom staden, eftersom det då måste göras undantag av förvaltningscheferna. Att man har lagt upp det på det här sättet beror förstås på att det bara ska ske undantagsvis. Det här kommer att innebära en väldig massa problem för människor som behöver deltid. Det tycker jag är beklagligt, både för Stockholms verksamheter och för de här individerna.

Anförande nr 149

Martin Hansson (MP): Ordförande! Som Arvid tidigare varit inne på handlar det här ärendet framför allt om en viktig jämställdhetsfråga. Men det ska också sägas att det är fråga om en väl avvägd balansakt. Det gäller att ha flera tankar i huvudet samtidigt hela tiden. I den här balansakten och avvägningen menar vi att man landar väl och driver arbetet i rätt riktning. Det är ju det som är det viktiga här.

Vi har som sagt arbetat med heltid som norm sedan 2016 i Stockholms stad. Det är bra och viktigt. Det är framför allt inom vård- och omsorgsyren som det här behövs. I många övriga delar av staden är vi, som Jan Jönsson är inne på, långt över 90 procent. Men inom vissa områden behöver det vässas till. Därför är det bra att vi tar de här nya och tydligare stegen för att driva arbetet framåt.

Med det sagt kräver, som vi också har varit inne på, det här systemet såklart en viss flexibilitet. Därför är det viktigt att understryka att det finns en möjlighet för förvaltningschefen att göra undantag från heltid som norm. Vi påminner om att målet är att det är 90 procent som ska anställas med tillsvidareanställning på heltid, och det understryker denna flexibilitet i sig. Det är såklart inte så att det är ett totalt förbud mot deltid som ska råda, utan det handlar om att vi ska driva mot bättre resultat inom vissa områden, framför allt för att uppnå bättre jämlikhet och jämställdhet i Stockholms stad. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 150

C h r i s t i n a T u f v e s s o n (L): Ordförande och fullmäktige! Från majoritetens sida hör vi nu att det här med heltid som norm är viktigt för jämställdheten. Man ska då komma ihåg att 91 procent av de anställda redan i dag jobbar heltid, så det är de där 9 procenten vi pratar om.

Vi liberaler tycker att individens frihet att själv få göra egna livsval är viktig, och det gäller även valet av arbetstid. En grupp som inte har nämnts i den här debatten tidigare är kvinnor med invandrabakgrund. Om stadens nyanställningar ska vara på heltid finns det en risk att det kan försvåra för dem att ta sig in på arbetsmarknaden. Att gå från 0 till 100 kan vara ett för stort första steg att ta. Ur jämställdhetssynpunkt är det bättre att kvinnor arbetar deltid än att de inte arbetar alls. En deltid kan som bekant bli en heltid lite senare. Därför tycker vi att det ligger i både stadens och den enskildes intresse att stadens personalpolitik även fortsättningsvis tillåter viss flexibilitet.

Anförande nr 151

M a r t i n H a n s s o n (MP): Som sagt råder en viss flexibilitet. Det finns såklart olika intressen som står mot varandra. Men vi kan också notera att det finns en stor vilja hos personer som i dag är deltidsanställda att gå upp till heltid. Jag vill återigen understryka den möjlighet till undantag som finns. Det är förvisso på förvaltningschefsnivå den finns, men den är ändå såklart viktig. Den möjligheten kommer naturligtvis att användas när det blir fullständigt omotiverat eller ogörligt med en heltidsanställning.

Anförande nr 152

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag uppfattade inte riktigt att jag fick svar från Arvid på min fråga, så jag ställer den till dig i stället, Martin Hansson.

Det är 1 284 personer som jobbar deltid inom äldreomsorgen. Nu hör jag här att det ska finnas viss flexibilitet för förvaltningscheferna. Men det föredragande borgarrådet skriver i sina synpunkter att man inte ska ingå några nya anställningsavtal på deltid.

Låt oss säga att hälften av de 1 284 personer som jobbar deltid inom äldreomsorgen inte vill gå upp på heltid men vill byta arbetsplats. Då undrar jag: Hur ska det gå för dem om vi inte får teckna några nya anställningsavtal på något annat än heltid?

Anförande nr 153

M a r t i n H a n s s o n (MP): Jag uppfattar att det här är samma fråga som ställdes till en tidigare talare i en replik, så jag får väl ge samma svar, antar jag.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Som sagt handlar det här om olika avvägningar. Vi noterar att vi inom vissa områden är rätt långt från 90 procent. Inom andra områden i staden funkar det betydligt bättre. Det beror på det långsiktiga arbete som har gjorts.

I ansvarigt borgarråds synpunkter betonas det här med flexibiliteten och möjligheterna till undantag. Det är någonting som lyfts fram där. Just den bit som du själv nämnde kommer förvisso tidigare i texten, men om du läser vidare i borgarrådets synpunkter kan du notera att det i ett senare stycke står mycket om just flexibiliteten och möjligheterna till undantag. Det ska såklart inte bli alltför statistiskt.

Det är svåra avvägningar; så är det. Men det här ärendet driver det hela åt rätt håll, och det är det viktiga.

Anförande nr 154

N i k e Ö r b r i n k (KD): Ordförande och stockholmare! Det finns inga lätta jobb inom vård och omsorg. Det är människonära arbete som utförs dygnets alla timmar. Det är att dra täcket över någons kropp under kalla vintrar eller öppna fönstret åt den under varma sommark dagar. De här arbetena hör till det mest intima och människonära vi kan göra. Men det är för få som vill göra dem, och framför allt måste de som gör dem bli fler.

Det behövs nog en cocktail om vi ska lyckas med det här. Det är positivt att andelen heltid har vuxit. Det bidrar till kontinuitet, jämställdhet och för många också trygghet. Men även om heltid är gott för många har inte alla samma smak. Fortfarande finns det studenter som vill jobba och spara pengar före, efter och omkring sina tentor och föreläsningar. Det finns äldre som inte längre orkar jobba heltid efter en lång yrkeskarriär vid sidan av tid med barn och barnbarn men som gärna fortsätter att avlasta och bidra med sin passion.

Jag vill göra ett förtydligande: Jag klagar inte nu utan höjer ett varningens finger. Jag är rädd att vi om vi endast utlyser heltidstjänster skrämmar bort de där studenterna som sneglar på vård- och omsorgsyркиn vid sidan av sina studier. Jag är rädd att vi om vi snabbt fasar ut deltidsanställningarna, som föredragande borgarråd skriver att vi ska göra, skickar en signal till den som egentligen kunde ha gått i pension för ett par år sedan men som gärna bidrar lite till om att dennes hjälpande hand inte längre behövs.

Även om det för oss arbetsgivare också smakar gott med heltid i många fall smakar även deltid gott i vissa fall, för vi behöver avlastningen. Samtidigt som många av våra heltidsanställda under varma sommarmånader njuter av sol, bad och tid med familjen finns det någon som kan öppna fönstret till en äldres lägenhet. När många under julen äter sill och dricker snaps med vänner och släkt finns det någon närvarande som drar filten över den som känner sig frusen.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Vi ska vara bra arbetsgivare, men vi ska också vara realistiska sådana. Att vara en ambitiös arbetsgivare står inte i kontrast till att vara en försiktig sådan. Jag hoppas att vi är försiktiga och utvärderar det här, så att vi kan ta till vara all den kompetens vi har och inte stänger dörren för någon som kan och vill bidra till att bädda om eller öppna någons fönster. Jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen från Kristdemokraterna, Moderaterna och Liberalerna.

Anförande nr 155

Anders Göransson (S): Fru ordförande! År 2017 hade vi i kommunfullmäktige debatt om ett ärende som handlade om arbetskläder och omklädningsrum. Då sa kristdemokraten Erik Slottner, som sedan blev äldreborgarråd: Det här är bra, men om vi ställer krav på att alla ska få det blir det alldeles för detaljerat, vilket inte är bra för företagen och så vidare. Sedan kom pandemin – frågan är avgjord.

Vad det här i grunden handlar om är att man vänder perspektivet. Det är inte alltid de anställda, medarbetarna, som ska vara flexibla. Det handlar faktiskt om att staden måste ge medarbetarna goda villkor. Det är så det blir riktigt bra även för de äldre. Jag vill fråga Nike Örbrink: Varför är det alltid de anställda som ska vara flexibla?

Anförande nr 156

Nike Örbrink (KD): De behöver inte vara flexibla om de inte vill, Anders Göransson. Jag välkomnar att man vill jobba heltid. Jag välkomnar till och med det här initiativet. Men jag säger att vi ska vara försiktiga och vara beredda att utvärdera. Vi ska också se de eventuella riskerna. Titta till exempel på Halmstad! Man har hamnat i en situation där människor som vill jobba deltid inte vågar eller kan byta jobb, eftersom det innebär att de behöver gå upp i deltid. Detta skapar inlåsningseffekter. Jag är i grunden positiv till heltid som norm, men jag säger att man ska vara försiktig, för man måste också vara realistisk samtidigt som man är så ambitiös.

Anförande nr 157

Frida Bengtsson (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Tolv år – så länge jobbade jag deltid. Jag hade tur. Jag bodde billigt under den tiden. Men jag levde på marginalerna. Varje gång jag skulle göra någonting extra var jag också tvungen att ta ett extrapass. Allting vägdes mot längden av passen och hur mycket jag skulle tjäna. Skulle jag åka och hälsa på mina föräldrar i Norrland var det en helhelg som krävdes. Skulle jag köpa nya skor räckte det kanske med en helgdag. Skulle jag äta middag ute med vänner var det en extrakväll som jag behövde ta. Dessa extrapass gjorde att jag hade råd med de här sakerna. Men de kostade för mig socialt.

Jag fick höra att man inte kunde göra scheman på heltid, att det inte var möjligt utifrån de förutsättningar som fanns på min arbetsplats. Samtidigt var det väldigt möjligt på arbetsplatsen bredvid, den mansdominerade, med samma förutsättningar men med en

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

annan arbetsgivare. Jag fick också höra att vi inte ville jobba heltid, trots att flera av mina kollegor och jag själv hade lämnat in en liten lapp med önskemål om ökad sysselsättningsgrad. Jag kan helt ärligt säga att jag själv kanske också någon gång sagt att jag inte skulle orka jobba heltid. Men det handlade om att vi jobbade för hårt. Vi jobbade till vår fulla kapacitet vartenda arbetspass. Då kanske man inte orkar jobba heltid.

Men arbetsmiljöansvaret ligger på arbetsgivaren, och det ska det också göra. Det kan inte vara rätt att låta enskilda anställda kompensera med sin egen ekonomi för att det är en dålig arbetsmiljö. Heltid som norm förpliktar. Det tvingar arbetsgivare att leverera en rimlig arbetsmiljö som gör att man kan orka jobba heltid. Det är ett strukturellt problem vi pratar om. Det handlar inte om individuella val. Jag är oerhört glad och tacksam över att vi ska anta det här i dag, så att vi kan ge anställda i alla delar av vår verksamhet möjlighet till heltidsjobb. Man ska få ett schema som gör att man kan planera sitt liv och få en lön som man vet räcker till en utemiddag eller kanske ett par nya skor. Vi visar att det är möjligt att ge vår personal heltidstjänster.

Anförande nr 158

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag tackar Frida Bengtsson för att hon delger oss sina erfarenheter. Nu är dock det nya i det här inte att personer ska erbjudas heltid om de i dag har deltid, för det gäller redan inom Stockholms stad. Den första punkten, att alla som i dag arbetar deltid inom Stockholms stad ska erbjudas heltid så snart möjlighet finns, förpliktar inte till någonting mer än vad vi redan gör i dag.

Den stora förändringen är att det inte ska läggas ut annonser om deltidstjänster. Då uppstår så att säga ett annat utanförskap: Alla de människor som i dag vill få ett första steg in på en arbetsplats eller av olika andra anledningar behöver en deltidstjänst kommer att utestängas från Stockholms stad, som är en väldigt stor och viktig arbetsgivare för de här grupperna.

Anförande nr 159

F r i d a B e n g t s s o n (S): Du säger att det redan i dag finns en chans att erbjudas heltid, Jan Jönsson. Det stämmer – enligt LAS 25 a § har man förtur att få en ledig tjänst som utlyses hos en arbetsgivare om man redan arbetar hos den arbetsgivaren. Då är det klart att det spelar roll om vi utlyser heltidstjänster inom kommunen. Det ser vi som ett viktigt strategiskt steg i det hela.

Sedan pratar vi om folk som vill ta sitt första steg ut på arbetsmarknaden och därför skulle vilja ha ett deltidsjobb. Du har tidigare också pratat om grupper som skulle utestängas. Du nämnde då dels funktionshindrade, dels folk med små barn. Vi har också pratat om studerande. För dessa grupper finns det redan lagstadgade möjligheter till den ledighet de behöver, men då kan man ha en heltidstjänst i botten.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 160

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande, ledamöter och stockholmare! Dagen är här då vi fattar ett skarpt beslut om rätten till heltid – igen, får man väl säga. Det är inte första gången. Därför är det viktigt att vi tar ett extra krafttag nu. Det finns mycket bra politik inbakad i det här ärendet, som kommer att göra påtaglig skillnad i människors liv.

Jag hoppas att alla i den här salen är medvetna om att vi med det här beslutet skapar ett hållbart arbetsliv för hundratals, till och med tusentals medarbetare. Vi fattar beslut om rätten att inte behöva känna ekonomisk stress varje månad och rätten att inte behöva sova med mobiltelefonen under kudden och att slippa rädslan för att det där åtråvärda jobbsamtalet inte kommer nästa gång. Vi pratar om rätten att få en trygg arbetsplats med vetskap om hur man jobbar de kommande veckorna, till och med månaderna, och rätten att inte bli fattigpensionär som en konsekvens av sitt yrkesliv.

Jag vill sträcka mig så långt som att säga att det här beslutet är en absolut förutsättning för att vi ska kunna locka den personal som vi så väldigt mycket behöver till framför allt äldreomsorgen. Det här är ett effektivt brytande med marknadens principer, som har nästlat sig djupt in även i stadens egna verksamheter. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 161

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag har två frågor, Robert Mjörnberg. Jag ska inte prata om EU-politik, även om vi är inne i EU-valrörelsen. Men jag tänker på arbetstidsdirektivet. Vi har krav på dygnsvila, veckovila och nattvila – och på allt det här heltid som norm. Den ena frågan blir därför: Hur tror du att det här kommer att påverka våra schemaläggare inom äldreomsorgen i staden?

Den andra frågan är samma som jag har ställt till tidigare talare. Jag försöker verkligen förstå. 1 284 personer jobbar deltid inom äldreomsorgen. Låt oss säga att hälften av dem trivs med det och vill jobba deltid inom äldreomsorgen och att hälften av dessa, det vill säga 321 personer, någon gång under sin yrkeskarriär kommer att vilja byta arbetsgivare inom staden. Ska det då bli ett enskilt beslut för förvaltningschefen varje gång någon av dem vill byta jobb? Om det inte blir det, hur undviker man att det skapar inlåsnings effekter?

Anförande nr 162

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Äntligen får vi debattera, Nike Örbrink! Jag tänker skippa den första frågan, för jag har inte så mycket tid på mig. Men jag vill passa på att understryka något som är intressant med den här debatten. Vi har egentligen en ganska tydlig bild från väljarna, allmänheten, medborgarna och alla som jobbar inom äldreomsorgen. Vi har ett politiskt alternativ som med näbbar och klor kämpar för att individualisera ett kollektivt problem, och det är ni. Jag har under ett decennium

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

företrätt medlemmar i Kommunal arbetsrättsligt. Hur många tror du det är som under den här tiden har fört fram en önskan om att frivilligt jobba mindre tid? De går att räkna på en eller max två händer. Normen på svensk arbetsmarknad är tillsvidareanställningar på heltid. Allt annat är anomalier.

Anförande nr 163

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Jag förstår fortfarande inte vad det är som är så revolutionerande med detta utifrån de aspekter som du med flera tar upp, Robert Mjörnberg. Det står fortfarande att det ska vara 90 procent heltid för hela arbetsstyrkan, och det är redan uppnått, eftersom det är 91 procent. Det kommer inte att påverkas av det här beslutet.

Om man har en deltidstjänst och vill jobba heltid ska man få ett sådant erbjudande när så är möjligt – det har vi redan i våra egna kommunala riktlinjer. Det är också precis det som står under punkt 1 i det här beslutet.

Den stora skillnaden handlar ju om utläggningen av annonser om nya jobb. Det är detta jag inte riktigt förstår – hur ska alla dessa fantastiska ambitioner som ni har uppfyllas när det snarare handlar om att utestänga människor som vill ha en deltidstjänst?

Anförande nr 164

Robert Mjörnberg (V): Vi hamnar ändå i samma situation, Jan Jönsson. Vi har en äldreomsorg i Stockholms stad där fortfarande en väldigt stor del arbetar på ofrivillig deltid. Där duckar du enligt mig lite i det du säger.

Anförande nr 165

Johan Kling (C): Ordförande, ledamöter och åhörare! Stockholms stad är en stor arbetsgivare med över 40 000 anställda och lite drygt 300 olika typer av yrken. Det är av yttersta vikt att staden har förmåga att attrahera, rekrytera och behålla kompetent personal. Ska kvaliteten och den service som vi erbjuder stockholmarna hålla en hög nivå behöver man inte vara Einstein för att räkna ut att det krävs goda anställningsvillkor och att arbetsförhållandena är viktiga. Arbetet med att stärka staden som arbetsgivare får aldrig stanna av.

Därför tror vi i Centerpartiet att det vore olyckligt om staden i framtiden endast skulle erbjuda heltid i de tjänster som utlyses. I en modern stad ska det vara möjligt att jobba heltid likaväl som den som vill jobba deltid ska ha möjlighet till det.

En norm kring heltidsanställningar är i stort någonting positivt. Men det finns också problem att ta hänsyn till om det här förslaget genomförs. Det finns i och med nuvarande förslag en överhängande risk att de som vill jobba deltid exkluderas från att söka de nya tjänster som läggs ut. Det finns också grupper som av olika anledningar

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

inte har full arbetsförmåga och inte kan jobba heltid. Vad händer med dem när den här reformen genomförs?

Centerpartiet vill också framhålla att heltid som norm inte får innebära ett framtida förbud mot deltidsanställningar, vilket initiativärendet ändå antyder. En norm måste tillåta undantag, och stadens personalpolitik måste ha viss flexibilitet, dels utifrån verksamheternas skiftande behov, dels utifrån arbetstagarens behov. Det är också viktigt att tjänster som i praktiken utgör deltid inte blir artificiella heltider som en följd av det här beslutet om politisk detaljstyrning. Stadsledningskontoret konstaterar att förslaget både på kort sikt och på lång sikt kommer att innebära ekonomiska konsekvenser som behöver hanteras inom ram.

Normen om heltid ska vara en viljeinriktning. Vi i Centerpartiet motsätter oss skravet att inga deltidsanställningar ska kunna göras från och med det datum som anges i handlingarna. Med detta vill jag yrka bifall till den gemensamma reservationen från Centerpartiet, Liberalerna och Moderaterna och understryka att vi politiker bör lämna detaljstyrningen därhän i verksamheterna.

Anförande nr 166

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Jag saknar hos er någon typ av känsla för problemens proportioner, Johan Kling. Vi pratar om tusentals anställda i Stockholms stad som jobbar deltid cementerat, inte har råd med tandvård och inte har råd med mat. Det är en samhällsutmaning som finns i hela landet och som alla Sveriges kommuner och regioner slåss med just nu. Det handlar om hur man ska komma till rätta med detta, både för individernas skull och för välfärdens kompetensförsörjnings skull, så att välfärden kommer att vara attraktiv i framtiden.

Ni säger då att det finns någon som hade önskat en frivillig deltid och reserverar er därför mot det här beslutet. Det handlar om proportioner. Vi bygger en modell med flexibilitet. Vi säger att det är okej med 10 procent som kan jobba deltid av olika skäl. Men vi kan inte bygga ett system där vi tillåter att 20, 30 eller 40 procent arbetar deltid och sedan säga att det sker för att det finns invandrade kvinnor som kanske inte klarar att jobba. Det där måste vi göra upp med.

Anförande nr 167

J o h a n K l i n g (C): Jag tror att både du och jag tycker att det är bra att människor jobbar och att människor jobbar heltid, Arvid Vikman Rindevall. Jag tror inte att det är en stridsfråga. När det är möjligt att erbjuda heltid till dem som arbetar deltid ska frågan ställas, och man ska ha möjlighet att tacka ja. Men ni uppnår ju målen med över 1 procent. Om ni menar allvar med det här, om normen ska vara heltid för alla nyanställda i staden, varför skruvar ni då inte i målet i verksamhetsplanen och höjer ambitionen i er budget?

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 168

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Ordförande och fullmäktige! Jag håller med Arvid om att den här debatten är väldigt intressant och fylld av fördomar. Det har sagts att kvinnor med utländsk bakgrund vill jobba deltid. Jan Jönsson var inne på att funktionsnedsätta bara vill jobba deltid och så vidare. Varför skulle de inte vilja efterfråga en heltidstjänst? undrar jag snarare.

Vi har ett stort samhällsproblem med att många kvinnor, framför allt i välfärden, jobbar ofrivillig deltid. Det är inte så att det står en massa människor utanför Stadshuset i dag och demonstrerar om rätten till deltid, utan det man demonstrerar för – det gäller oss som brukar göra det – är bättre arbetsvillkor, rätt till heltid och så vidare. Det behöver vi påminna oss lite om i den här debatten. Detta är ett ärende som handlar om jämställdhet. Det berör framför allt kvinnorna i välfärden.

Som man har varit inne på har vi haft ett mål om 90 procent, och vi når det. Behöver vi då ta fler steg framåt? Ja, det behöver vi; kollar vi på hur det ser ut i äldreomsorgen och inom stöd och service ser vi att vi inte alls är framme vid målet. Vi behöver alltså ta steg framåt.

Sedan har det också lyfts fram att det inom vissa verksamheter kan finnas behov av deltidstjänster med tanke på det här med vikarier och så vidare. Då skulle jag vilja nämna ett utvecklingsarbete som sker nu inom förskolan. Man fastanställer vikarier på heltid ute på enheterna i stället för att ta in dem via bemanningsföretag eller på timanställningar. Man säger att det till och med blir billigare. Det blir också bättre för kollegorna och för barnen när samma person kommer. Det går alltså. Det här är ett systemfel. Vi behöver hitta nya sätt att lösa det. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 169

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Ja, givetvis ska personer med funktionsnedsättning kunna efterfråga vilket jobb de än vill ha, om de nu vill ha heltid eller deltid. Men här är ju problemet att de inte kommer att kunna efterfråga deltidstjänster, då det i princip inte kommer att finnas sådana att söka enligt det här förslaget. Om man då har en nedsatt förmåga och inte kan jobba heltid kommer man inte att kunna efterfråga den typen av tjänster inom Stockholms stad. Vi är en väldigt ansenlig arbetsgivare.

När det gäller personer som till exempel har utländsk bakgrund eller av andra skäl har lite svårare att ta sig in på arbetsmarknaden är det klart att det måste vara en enorm stress att inte ha något jobb över huvud taget. Här kommer vi att hindra möjligheter för många människor att få sitt första jobb därför att de helt enkelt inte kommer att kunna söka och få de heltidsjobben.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 170

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Ordförande! Kvinnor med utländsk bakgrund och personer med funktionsnedsättning vill också kunna arbeta heltid. De vill kunna försörja sig själva och sin familj.

I övrigt vill jag även hänvisa till det som Frida Bengtsson var inne på – vi har annan lagstiftning och andra rättigheter som träder in om man till exempel har sjukskrivning eller sjukersättning på deltid. Man har rätt att gå ned i tid om man har små barn och så vidare. Det är en annan sak. Det är alltid bra att ha en heltidsanställning i botten. Det är alltid det absolut bästa för de anställda. Jag är helt övertygad om att det är det bästa för verksamheterna också.

Anförande nr 171

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag börjar bli lite trött på att det målas upp en bild att vår sida skulle vara emot idén om heltid, Alexandra Mattsson. Vi tycker att det är positivt att man ska kunna arbeta heltid.

Det här är inte en pengafråga. Det är en fråga om att inte skapa trösklar till att börja jobba för staden. När man skriver om att ”snabbt fasa ut deltidsanställningar”, vad skickar det för signaler? När man skriver om att ”inte ingå några nya anställningsavtal på deltid” – finns det då ingen risk att det kommer att skapa höga trösklar för någon som kanske på sikt vill börja arbeta heltid men nu studerar eller för den delen någon som har arbetat men vill börja trappa ned och jobba på deltid? Ser ni ingen risk som helst för att man kommer att skapa högre trösklar för dem att komma in och bidra till vår stad?

Anförande nr 172

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Det som vi har sett och kunnat konstatera hittills är att de beslut som har funnits sedan tidigare har legat kvar men att vi fortfarande inte har kommit vidare. Det gäller framför allt äldreomsorgen och dygnetruntverksamheter. Då behöver vi ta steg framåt, och då får man också tänka på att det finns väldigt många människor som inte söker tjänster när de utannonseras på deltid, eftersom de vill arbeta på heltid. Vad många vi stänger ute redan i dag! Jag tror att man behöver byta perspektiv från er sida. Det gäller ett stort samhällsproblem med väldigt många kvinnor som inte kan försörja sig själva och andra och jobbar ofrivillig deltid, och det är det vi arbetar för att förändra.

Anförande nr 173

P e r R o s e n c r a n t z (M): Fru ordförande! När det gäller funktionshindrade är det så att vi i arbetsmarknadsnämnden har ett råd för funktionshindersfrågor, som fått möjlighet att föra fram synpunkter om detta förslag. Till de organisationer som ingår i rådet hör Synskadades Riksförbund Stockholms stad, Neuroförbundet i Stockholm,

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Föreningen för hörselskadade och döva barn med familjer, Föreningen för barn och unga vuxna med utvecklingsstörning med flera.

Vad tyckte då denna grupp om detta förslag? Jo, rådet framförde kort och gott synpunkten att normen inte bör vara heltid, då det inte passar alla att jobba heltid, särskilt inte personer som har nedsatt arbetsförmåga. Här i talarstolen har vi hört från majoriteten att det här inte är ett problem för funktionshindrade, men funktionshindersrådet i den för den här frågan kanske viktigaste nämnden, arbetsmarknadsnämnden, har sagt tack men nej tack till detta förslag. Vi i oppositionen lyssnar in funktionshindersrådets synpunkter. Därför yrkar jag bifall till den reservation som M, L, C och KD har lämnat.

Anförande nr 174

U l r i k a L o r e n t z i (S): Fru ordförande! Funktionshindersrådet sa att det här ska göras med respekt. Vi har arbetsmiljöföreskrifter som ger rätt till arbetsanpassning. Det är möjligen så att inte alla i funktionshindersrådet vet om sina rättigheter. Det här behöver man förstås prata om. Det är möjligt att gå ned i tid om man behöver det.

Sedan är det också så att det här är en uppenbar klassfråga, Per Rosencrantz. Bland deltidsarbetande i arbetaryrken är det mindre än en fjärdedel som har en heltidsanställning i botten. Det handlar om tryggheten att kunna gå ned i tid när man behöver det och sedan ha möjlighet att gå upp i tid igen. Man kan jämföra med tjänstemän. Bland dem har majoriteten en heltid i botten. Tycker du inte att även de med arbetaryrken borde ha rätt till den här tryggheten med en heltid i botten?

Anförande nr 175

P e r R o s e n c r a n t z (M): Jag läste innantill från protokollet, Ulrika Lorentzi. Det står uttryckligen från rådet att normen inte bör vara heltid, då det inte passar alla att jobba heltid. Det är så det står i protokollet från den 20 mars i år. Det finns att läsa.

Givetvis tycker jag och Moderaterna att det är bra om människor jobbar heltid, och de flesta som är anställda i Stockholms stad gör ju det. Vi är för att man jobbar så mycket man själv vill. Som många har framfört här i talarstolen ska vi verka för att det finns så många heltidstjänster som möjligt. Men om jag förstår många inom funktionshindersrörelsen rätt är risken att normen flyttas, och det är normen man oftast tampas med i tillvaron. Det kommer inte att utlysas några deltidsstjänster, och då finns det färre tjänster för den här gruppen att söka.

Anförande nr 176

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Fru ordförande, stockholmare! Jag börjar med att ta fasta på vad vi är överens om i den här salen. Det är faktiskt mer än vad man kan utläsa av själva debatten, tror jag. Först vill jag säga att jag uppfattar det som att vi alla är

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

överens om att vi ska sträva efter att den som vill arbeta heltid i den här staden också ska få möjlighet att göra det. Att det är en förutsättning för att vi ska vara en attraktiv arbetsgivare men framför allt för att väldigt många av de stockholmare som arbetar åt staden i dag ska få livet att gå ihop är vi överens om.

Den här debatten handlar egentligen om ordet ”norm”. Vad är en norm? Hur ser den ut? Hur tillämpar man en norm? Jag skulle säga att den här debatten egentligen inte handlar om vad:et utan om hur:et. Då har vi i oppositionen i all ödmjukhet pekat på att det finns fyra frågor som är utestående.

Den första fråga vi har pekat på är att även en norm som vi kanske är överens om måste ha ett visst mått av flexibilitet utifrån verksamhetens behov men framför allt utifrån de anställdas behov. Jag hoppas att vi är överens om det, men det är inte helt klart när man läser handlingen.

Den andra frågan är att det står att inga deltidsanställningar ska kunna göras efter den 1 juli 2024. Jag tycker att det motsäger den första punkten lite.

Den tredje frågan handlar om det rent praktiska. Som någon lyfte fram förut är det till exempel så att förvaltningschefen för utbildningsförvaltningen, denna jättelika organisation, måste vara den som hanterar de här undantagen, som det verkar som att vi eventuellt är överens om.

Den fjärde frågan är att det enligt oss inte är lämpligt att säga att man inte ska få annonsera ut deltidstjänster när det faktiskt är deltidstjänster man behöver.

Det som jag tycker är mest intressant i debatten är dock något helt annat. Jag tyckte att Johan Kling från Centerpartiet ställde en extremt relevant fråga. 91 procent har i dag heltidstjänst. Han ställde frågan: Hur många av de 9 procent som inte har det önskar att de hade heltid? Det tycker jag är en rimlig fråga att ställa till ordföranden i arbetsmarknadsnämnden. Han fick en retorisk svada till svar. Men om vi ska ta detta på allvar är det här faktiskt en fråga som vi borde få svar på, och jag hoppas att vi får svar på den.

Vi är överens om att vi vill sträva efter att den som vill jobba heltid ska kunna jobba heltid. Men politiken handlar ju om målkonflikter. Det är själva politikens kärna. Hur ska vi se till att vi kan kombinera detta med omsorg om dem som behöver stadens tjänster, med god service och med önskemålen hos den grupp som vill arbeta deltid – det är oklart hur stor den är; vi har i alla fall inte fått svar på det. Skattebetalarna, som också är en part i det här, ska inte tvingas betala ett öre mer än nödvändigt. Jag tycker, Arvid, att Johan förtjänar ett svar.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 177

I n g e l a E d l u n d (S): Du ställde frågan vad som är norm, Christofer Fjellner. Jag tänkte faktiskt citera de centrala parternas uppfattning om vad som är norm, även om de kallar det för målsättningar. Det tecknades ju år 2016 ett avtal mellan Kommunal och SKR, dåvarande SKL, vilket mynnade ut i projektet Heltidsresan, som faktiskt pågår det här året ut. Där är man överens om tre målsättningar: att alla medarbetare som nyanställs ska anställas på heltid, att alla deltidsanställda ska erbjudas heltidsarbete och att fler av dem som redan har en heltidsanställning ska eftersträva heltidsarbete. Du efterfrågar flexibilitet. Den anser vi finns i och med att vi anger normen och målsättningen till 90 procent. Jag tror att det här kommer att lösa sig rent praktiskt.

Anförande nr 178

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Jag tror att den här diskussionen till viss del handlar om hur vi ska tolka begreppet norm och ännu mer om vad man menar med flexibilitet. Hur man ska tolka det är lite oklart. Ni talar om 90 procent, och det tyder ju på att det finns en insikt om behovet av flexibilitet. Men hur ska det fungera? Är det till exempel inte rimligt att någon annan än förvaltningschefen kan få fatta beslut ibland i utbildningsförvaltningen? Är det inte rimligt att vi kan utannonsera deltidstjänster om vi vet att det är tjänster som kommer att vara på deltid? Återigen: Debatten handlar inte om vad:et utan om hur:et.

Anförande nr 179

Ö z l e m K ö r h a n (V): Ordförande! När det gäller det som har tagits upp väldigt mycket kring normen och bland annat att man skapar oro i funkisrörelsen vill jag först och främst bara poängtera att om man har en nedsatt arbetsförmåga ska man ju ha ett läkarintyg, och det har de flesta som söker ett jobb. Man kan jobba heltid med en funktionsnedsättning, men vi behöver diskutera anpassningsåtgärder. Det är något som har varit väldigt eftersatt både hos privata utförare och inom staden, och det kan innebära att den som har en funktionsnedsättning helt enkelt inte får ett heltidsjobb just på grund av funktionsnedsättningen.

Detta i sig är diskriminering. Bara för att man har en funktionsnedsättning betyder det inte att man ska jobba deltid. Man kan jobba heltid, men arbetsuppgifterna behöver anpassas utifrån en persons arbetsförmåga.

Anförande nr 180

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Jag tycker att det var väldigt talande det som Per läste upp från funktionshindersrådet, och jag tycker nog att det är läge att ta det på allvar. Om rådet explicit säger att de avråder från detta är det någonting som jag inte tycker att man kan vifta bort, vilket jag tycker att ni till viss del har gjort i den här debatten.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Man må vara funktionsnedsatt, men det betyder ju inte att man är okunnig, särskilt inte om sina rättigheter, om vilka ni nu försöker föreläsa för dem här. Det blir lätt så att ni klappar dem på huvudet. Det var någon som sa ”jag tror inte att de har förstått” – ursäkta mig?!

Om de explicit är oroliga över detta – och det är alltså inte en oro som vi har skapat utan som ni med era initiativärenden har skapat – måste ni ju ta ansvar för det. Ni kan inte formulera en norm på ett sådant sätt att de är rädda för att den flexibilitet de känner sig beroende av går förlorad. Det är ert ansvar.

Anförande nr 181

Arvid Vikman Rindevall (S): Jag har fått den konkreta frågan hur många som deltidsarbetar frivilligt och hur många av dem har fått frågan om att jobba heltid.

Jag kan inte svara på exakt hur många det handlar om, men jag vet att uppdraget under de senaste tio åren här i staden har varit att ställa den frågan till alla i alla verksamheter i staden. Och då spelar det stor roll hur frågan har ställts. Jag tror inte att Christofer Fjellner eller någon annan kan få oss att tro att det i en stadsdel var 50 procent som ville jobba deltid medan det i nästa stadsdel var 10 procent – eller som i utbildningsförvaltningen där 95 procent jobbar heltid och man inte har de här problemen.

Det som kommer fram är snarare er syn på vissa verksamheter. Det är tydligt att när det handlar om äldreomsorg och stöd och service till personer med funktionsnedsättning är det okej med en annan norm än i övriga staden, och det är det vi säger att vi inte kan ha.

Anförande nr 182

Borgarrådet Fjellner (M): Arvid, Arvid, Arvid – nu vill du låta påskina att jag vill någonting annat, att vi är oense om *vad* snarare än om *hur*.

Den stora frågan är ju *hur* vi ska hjälpa den stora grupp som jag tror att du har rätt i tyvärr i dag tvingas arbeta deltid fast de inte vill de utan att för den sakens skull gå emot de funktionshindrade eller den grupp som jag tycker att du lite nedlåtande inordnar i vad du kallar myten om frivillig deltid. Jag har ju träffat människor, och det har nog du också, som faktiskt är sådana och som vill arbeta deltid.

Återigen, hur ska vi i den här staden finnas till för alla dessa? Jag har full respekt för att Arvid inte här och nu kan svara på frågan om hur många dessa personer är, men ärligt talat: Kan vi inte vara överens om att det är en central uppgift som vi i staden, för att få ännu bättre debatter och ännu bättre beslutsunderlag, ska ta reda på inför nästa gång vi debatterar detta? Det här lär ju inte vara sista gången.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 183

G a b r i e l K r o o n (SD): Nu har vi fått höra Arvid Vikman Rindevall presentera årtiondets jämlikhetsreform som Stockholms stad ska åta sig. Det låter ju jättebra när du talar om att människor ska kunna äta sig mätta, ordna sina tänder och skaffa fler barn. Men verkligheten är ju sådan att det här redan finns implementerat. Vi har en väldigt tydlig lag som heter LAS, som tydligt stipulerar att arbetare ska ges företräde till ökad arbetsgrad ifall det utlyses en ny tjänst. Den möjligheten finns. Det finns kollektivavtal som har funnits på plats i många år, inte minst de nya med bland annat Kommunal som är de stora inom äldreomsorgen, där det är väldigt tydligt att vi ska premiera heltid och arbeta för heltidsanställningar.

I stort sett allt ni har nämnt gällande att stärka möjligheterna till heltid görs alltså redan, och jag förstår inte vad skillnaden skulle bli med ert förslag.

Den stora skiljelinjen, som också har framförts av flera partier, handlar just om utannonseringen av tjänster, det vill säga att vi numera ska sluta att utannonsera deltid helt och hållet. Det är dock uppenbart att om en individ kan söka en deltids- eller heltidstjänst finns det sannolikt en större pool av kandidater som skulle kunna söka de här tjänsterna. Finns det bara heltidstjänst att välja på blir den poolen mindre. Sedan kommer det att bli en kommunikativ utmaning att förklara för var och en att personen i fråga kan söka en heltidstjänst och sedan jobba deltid i den grad den vill. Det blir ju jättesvårt – vilken annan arbetsplats gör så att först får man ett heltidsjobb, och sedan går man ned till deltid? Stockholms stad blir mer eller mindre unik i den kommunikationen.

Det här skapar såklart ett stort problem på sikt, och därför har Sverigedemokraterna ställt sig bakom Moderaterna med fleras reservation i kommunstyrelsen. Det handlar alltså specifikt om att se över frågan om utannonseringen. I övrigt har vi LAS på plats, och kollektivavtalet är också på plats. Försök därför inte koka soppa på en spik och låta påskina att ni genomför en stor jämlikhetsreform, för det är någonting som redan sker sedan många år tillbaka.

Anförande nr 184

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Jag önskar också att de beslut som Karin Wanngård och vi andra var med och fattade 2016 när vi sa att det skulle vara slut på deltidsanställningar i Stockholms stad faktiskt hade lett till att vi kom i mål med det. Det är ju det Gabriel Kroon vill påskina. Ja – vi har fattat beslut om att vi ska ha heltid som norm i Stockholms stad, men det har inte lett oss hela vägen fram.

En del av problemet är att normen har varit för tillåtande. På enskild chefsnivå har man kunnat besluta och säga att här och här ska vi en deltidsanställning. Det är därför man byggt en norm som vi inte ställer upp på, där deltid i äldreomsorgen och

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

stöd och service till personer och funktionsnedsättning tillåts vara normen på ett helt annat sätt.

Det är det som det här handlar om. Nu tar vi tillbaka en del av mandatet och säger att vi ska ta oss i mål. Vi ska till 90 procent, och vi definierar också det målet. Det är en tydlig skillnad mot er som uppenbarligen är nöjda med var vi befinner oss i dag.

Anförande nr 185

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag yrkar bifall till mitt förslag.

Jag kan konstatera att vi de facto ligger på 91 procent i dag och inte på 90 procent, och det talar väl lite för sig självt att ni har ett lägre ställt mål än vad verkligheten visar.

Jag vill påpeka att beslutet om rätten till heltid togs redan 2010, om jag inte missminner mig, med liberaler och moderater. Sedan satt ni i styret och lyckades inte få till det hela vägen, och det är ju beklagligt att ni inte fick till det då.

När det gäller frågan om ofrivillighet vill jag understryka att jag tycker att det är väldigt problematiskt att vi inte tydligare kartlägger vilka individer det är som jobbar ofrivillig deltid. På det viset finns det ju en risk att vi har en debatt om ingenting. Låt oss i stället förstå hur många personer det är som jobbar deltid ofrivilligt. Var finns de, och varför är de inte sysselsatta på heltid? Det måste vara ett mycket enklare tillvägagångssätt som vi alla kan ställa oss bakom i stället för att ha en debatt om ett problem som egentligen inte verkar föreligga riktigt.

Anförande nr 186

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Jag skulle kunna titulera mig deltidsborgarråd. Jag är ju äldreborgarråd, och nu har vi pratat äldreomsorg ganska mycket, där deltidarna är som flest.

I stadens egen regi har vi till exempel mellan 0 procent deltidsanställda i vissa hemtjänster upp till 40 procent deltidsanställda i andra hemtjänster. Jag skulle vilja påstå att ofrivillig deltid är ett mycket större problem i dag än motsatsen även i vår egen regi och inom våra egna verksamheter. Jag känner mig därför väldigt nöjd med att vi nu pekar mer med hela handen, för det är precis vad som behövs. Jag träffar både äldrechefer och stadsdelsdirektörer och får också den indikationen att de ser att de behöver börja jobba mer med de här frågorna nu. Det är jättebra!

Jag vet att väldigt många jobbar ofrivillig deltid, och det vet jag därför att när vi tar tillbaka verksamheter i egen regi, framför allt särskilda boenden, är de deltidsanställda en mycket högre andel i privat regi. Inom hemtjänsten kan det till

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

exempel vara 90 procent av de anställda i privat regi som har deltid. Så har vi det inte på särskilda boenden, men det är också en högre andel.

När de så kommer in i stadens egen regi höjs plötsligt andelen i staden totalt hur många det är som är deltidsanställda. Det är framför allt Södermalm och Norra innerstaden som känner av det här, för de har tagit tillbaka ganska stora verksamheter med väldigt många deltid. När de då frågar sin personal hur många som vill gå upp till heltid av alla dessa deltid, vad får de då till svar? Nästan precis alla vill det. Vi vet att det är väldigt många utlandsfödda kvinnor som arbetar inom äldreomsorgen, och de vill jobba heltid. Och när de inte får jobba heltid, för så ser det ut i dag, då tar de extrajobb. Många kvinnor som har invandrat till Sverige har därför både två och tre jobb för att klara familjens försörjning.

Det här är ett mycket större problem än alla de andra problemen som ni har radat upp. Det finns säkert relevans i en del av dessa, och det kommer vi att lösa det. Men under de senaste tio åren har vi inte löst ut problemet med alla de ofrivilliga deltidsarbeten som vi har inom äldreomsorgen, och därför yrkar jag verkligen bifall till förslaget till beslut som har tagits i kommunstyrelsen!

Anförande nr 187

J o h a n K l i n g (C): Ordförande! Du, Torun, är ju halvtidsborgarråd på äldreomsorgen, men du är också halvtidsborgarråd på kulturen. Därför har jag en liten fråga om kulturen, som jag hoppas är okej.

Här har vi fått rapporter om att direktivet om dygnsvila gör att det kommer att vara svårt att täcka upp och säkra bibliotekens öppettider framöver. Jag tänkte fråga dig om du ser att det finns någon risk att normen att alla nya tjänster ska läggas ut som heltider skulle kunna hindra studenter och andra från att ta de extraanställningar som behövs för att garantera bibliotekens öppettider. Dem vill vi ju inte dra ned på. Det är en jätteviktig åtgärd att se till att våra medborgare får tillgång till kulturen och läslusten. Eller är det kanske så att det ligger inom budgetramen?

Anförande nr 188

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag tänkte nästan att jag skulle hinna med att säga någonting om kulturen också, för när jag säger att jag är deltidborgarråd är det nämligen flest deltid inom kulturen, vilket ni kanske inte visste.

Biblioteken är dock inte problemet när det gäller just deltidsanställningar. Även där har vi redan i dag en väldigt hög andel heltidsanställda. Det är arbetstidsdirektivet som har ställt till det nu, men det är absolut en budgetfråga, så den kommer vi att lösa. Det är inte ett stort problem.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Däremot kan det vara svårt att anställa till exempel en oboelärare på heltid. Det är en utmaning, och inom kulturens område behöver vi titta på hur vi löser de frågorna. Men det kommer att gå att lösa.

Vad jag skulle vilja säga, vilket jag inte hann i mitt förra inlägg och nu kommer jag tillbaka till äldreomsorgen, är att med heltidsmålet kommer vi också i större utsträckning att lösa den bemanningsproblematik som vi har inom äldreomsorgen. Det är verkligen välkommet!

Anförande nr 189

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Nu pratar Torun Boucher om någonting som är lite annorlunda än det som är vår kritik, för vår kritik handlar huvudsakligen om utannonseringen av tjänsterna. Det är liksom inte en kritik kring att de som i dag är anställda bör få gå upp till heltid om de vill det.

Formuleringen i den första punkten lyder alltså ”så snart möjlighet finns”. Det kommer därmed inte att bli så att alla får heltid bara så där. Det finns inte heller något riktat uppdrag kring just äldreomsorgen i detta, utan det står bara att det ska vara 90 procent, och det målet är som sagt redan uppfyllt. Det räcker ju med att någon helt annan verksamhet ökar sina heltider något så har man kanske uppnått 92–93 procent. Är det då en framgång, trots att äldreomsorgen inte har rört sig någonstans? Det tycker jag är problematiskt när det gäller detta.

När det gäller kulturen noterar jag bara just DIK är ju de som skriver att det här inte får utgöra ett förbud mot deltidsanställningar när det är befogat.

Anförande nr 190

Borgarrådet B o u c h e r (V): När det gäller äldreomsorgen tror jag att det är otroligt viktigt att vi pekar med hela handen på det sätt som vi gör i dag. Jag tror verkligen att vi behöver vara övertydliga för att det ska hända något. Även om vi har 90 procents heltider i hela staden har vi det inte i äldreomsorgen, och det betyder ju någonting. Jag skulle vilja påstå att det därför också är viktigt i det här ärendet att 90-procentnormen ska gälla varje område och inte bara staden som snitt. Varje förvaltningsdirektör kommer alltså att behöva ta ett eget ansvar för att få upp heltidsnormen, och det är det som jag ser just nu.

När det gäller vissa delar av kulturen, kanske framför allt inom kulturskolan, tror jag att vi kommer att behöva lösa det när det gäller vissa områden, men även där skulle det vara ett lyft för yrkesgruppen att det blir vanligare med heltidsanställningar.

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 191

E s m e G ü l e r (S): Ordförande! Jag tog faktiskt illa vid mig i debatten nu. Plötsligt börjar debatten handla om invandrarkvinnor som inte vill eller klarar att jobba heltid. Det är som om inte samma arbetsvillkor och arbetsmiljö ska gälla dem. Jag fattar inte varför vi hamnade där. Det är faktiskt de som sköter era mormödrar, morfäder, fäder och mödrar. Jag tycker inte att det var riktigt trivsamt.

Min svägerska jobbar deltid inom äldreomsorgen. Hon trivs i sitt jobb och tycker om sina arbetskamrater och de äldre som hon tar hand om. Hon tycker om sin chef och vill absolut inte söka något annat jobb. Men hon vill jobba heltid, och när hon kommer med det kravet till sin chef säger han att då får hon söka sig någon annanstans. Jag tycker att det är hennes rättighet att jobba heltid, ha bra pension och några tusenlappar extra i plånboken och klara sig bättre ekonomiskt.

Det handlar inte om vad invandrarkvinnor vill eller klarar – detta är vad som erbjuds av arbetsgivaren, och det är tillåtet. Jag tycker om den här normen och vill yrka bifall till det här.

Anförande nr 192

C h r i s t i n a T u f v e s s o n (L): Eftersom det var jag som förde in invandrarkvinnor i debatten tycker jag att jag är skyldig Esme en replik: Jag tror inte att kvinnor med invandrarbakgrund inte vill jobba. Självklart inte. Det var inte det jag menade.

Det jag menade var att jag tror att det finns somliga av oss som kan behöva ta sig in på arbetsmarknaden lite steg för steg, att man ibland kan tycka att ett heltidsarbete är ett för stort steg att ta där man befinner sig i livet just då. Det var det jag menade med mitt inlägg, och jag menar också att det är bra att i det läget ha lite flexibilitet. Det var det jag ville säga.

Anförande nr 193

E s m e G ü l e r (S): Tack för repliken! Men vem är det som bestämmer? Måste de komma in steg för steg? Den där invandrarkvinnan måste försörja sin familj! Hon kanske inte vill komma in steg för steg; hon vill vara anställd och jämställd med sina svenska väninnor.

Vi sitter liksom här och hittar på saker. Jag tycker inte att det är riktigt rättvist. Jag är invandrarkvinna, jag jobbar heltid och klarar det!

Anförande nr 194

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Vad funktionshindersrådet tycker i denna fråga, i alla fall i arbetsmarknadsnämnden, har vi redan fått föredraget. I ett

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

replikskifte berättade jag också att flera av fackförbunden har en hel del invändningar.

Det jag tycker är intressant är att även flera av stadsdelsnämnderna har invändningar, trots att det där faktiskt är samma rödgröna majoriteter som här. Skärholmen skriver till exempel att man redan har erbjudit heltidstjänster till alla som önskar det och att det just nu inte är meningsfullt att ytterligare försöka erbjuda det eftersom det inte efterfrågas av medarbetarna. Likadant är det när det gäller Järva. De skriver att man ser en hel del problem med detta, dels på grund av den geografiska spridningen inom stadsdelsområdet, dels på grund av hur differentierade uppdragen kan se ut i de olika verksamheterna. Det finns ytterligare ett antal stadsdelsnämnder som också lustigt nog genom den rödgröna majoriteten framför att det finns personer som faktiskt vill fortsätta på deltid, och därför ställer man sig tveksamma i den delen.

En annan aspekt som inte riktigt har tagits upp kring detta är hur det går till när man jobbar deltid och sedan erbjuds en heltidstjänst. Jag ska säga att jag inte vet exakt hur det har gått till i Stockholms stad, men jag har jobbat i Botkyrka och Södertälje i många år, och där är i alla fall rutinen att HR-avdelningen en gång per år ger alla chefer i uppdrag att lämna en särskild blankett till deltidsanställda där de kan framföra sitt önskemål om att få heltid. Det är en blankett som jag har delat ut i en väldig massa år, och det är alltid några av deltidarna som svarar att de gärna skulle vilja ha en heltid. Då har det faktiskt alltid funnits erbjudanden om att få det. Dock innebär inte detta att det blir en heltid på den enhet som man just då jobbar på, för det är ju fortfarande så att verksamhetens behov blir utgångspunkten. Och då är ibland intresset inte så stort längre, för många människor upplever att det kan vara besvärligt att få sin arbetstid uppdelad på flera olika enheter med olika arbetskamrater, olika rutiner och så vidare.

Det är alltså inte alltid så enkelt som det beskrivs i diskussionen här, så man ska nog inte tro att detta kommer att revolutionera vår heltidsnorm i Stockholm.

Anförande nr 195

F e l i x F i n n v e d e n (S): Ordförande, fullmäktige! Vi har pratat en del om villkoren för dem som jobbar deltid och hur tuff den ekonomiska situationen kan vara under yrkeslivet. En annan aspekt är att det är väldigt många som har jobbat i stadens välfärd under yrkeslivet som när de går i pension blir fattiga eller i vart fall väldigt ekonomiskt utsatta på grund av deltidarbetet.

Borgarrådet Jönsson sitter ju ändå i kommunstyrelsen och är arbetsgivare. Är du nöjd med den situationen?

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

Anförande nr 196

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Nej, givetvis inte. Jag är lika missnöjd som ni om det finns människor som verkligen vill jobba heltid men inte får den möjligheten. Nu är det dock så att det mål som slås fast i det här dokumentet är 90 procent på hela arbetstagargruppen, och eftersom vi har 91 procent är det redan uppnått. Det finns inga krav i det här dokumentet som säger att det ska vara per förvaltning eller område.

Därför hävdar jag att det dokument och beslut som vi ska ta i dag är upplagt för att kunna säga att man har nått en framgång när man höjer den där siffran från 91 till 92 procent, när det i själva verket var förvaltningar som i huvudsak jobbar administrativt som höjde sin andel heltidsanställda. Det hade varit mycket bättre att rikta det här specifikt till äldreomsorgen, något som flera av stadsdelsnämnderna också påpekar.

Anförande nr 197

P e t r a G a r d o s E k (M): Ordförande! Jag tycker att det här är ganska klassisk vänster-höger-politik. Vänstern ska bestämma vad andra ska göra. De ska bestämma vad andra ska tycka och hur vi ska anpassa oss efter det. Vi pratade om ödmjukhet tidigare i debatten. Det finns ingen ödmjukhet inför hur folk kanske vill anpassa sina liv, utan socialdemokratin ska bestämma hur andra ska jobba, och då ska det vara norm.

Jag förstår inte riktigt hur ni tänkte. Om det till exempel är två deltider i äldreomsorgen eller någon annan verksamhet, hur ska ni trycka ihop det till en heltid. Två deltider betyder ju inte att det blir en heltid, utan det är kanske två personer, två kroppar, som måste jobba samtidigt – men inte 100 procent. Hur tänkte ni lösa det? Varför kan man inte ge incitament för att så många som möjligt som vill ska kunna ha möjlighet att arbeta heltid, utan att tvinga in folk i den fällan?

Borgarrådet sa tidigare att ”vi löser det”. Det är bara pengar, så vi löser det. Hur då? Var ska ni få pengarna ifrån? Höja skatten? Ja, det är ett klassiskt tips, men på vems bekostnad ska ni lösa det? Jag förstår faktiskt inte riktigt hur ni menar.

Vi har tidigare hört hur mina moderatkollegor och även Liberalerna har pratat om att det faktiskt är ganska många som har uttalat sig. Funktionshindersrådet och olika stadsdelsnämnder och förvaltningar är inte lika imponerade av det här förslaget som ni själva är. Jag anser därför att det här absolut inte är en bra lösning. Ge i stället möjligheten att komma dithän, men tvinga inte in folk! Det kanske är någon stackare som vill plugga samtidigt som den vill jobba deltid, för man kan inte jobba heltid och plugga heltid samtidigt.

Anförande nr 198

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Jag ska först svara på frågan på slutet: Det handlade specifikt om arbetstidsförläggningsproblemen inom biblioteken, och det

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

löser vi. Det är inte något jättestort ekonomiskt åtagande att lösa det, så det behöver vi inte höja skatten för; det kan jag lugna dig med.

Det andra är att vad vi de facto gör i dag är att tvinga folk att arbeta deltid. Många inom äldreomsorgen anser att det bara går att ha deltidstjänster eller att man måste ha 40 procent av sina anställda på deltid. Vi har privata företag som har 90 procent av sina anställda på deltid, eftersom de anser att det inte går att göra på annat sätt. De erbjuder de facto inga andra tjänster än deltidstjänster, oavsett vad enskilda personer vill. Även inom stadens egen regi kan det just precis vara så att en förvaltningschef tycker att man behöver ha så här många deltider, så den som vill jobba heltid är tvungen att flytta till en annan arbetsplats.

Vi tvingar alltså folk, det är det vi gör. Vi tvingar folk att arbeta deltid i dag.

Anförande nr 199

P e t r a G a r d o s E k (M): Jag hörde när borgarrådet sa – tidigare, alltså inte gällande biblioteken – att vi löser det och att det bara är en ekonomisk sak. Det hörde jag tidigare, så det var det jag snappade upp – inte biblioteken.

Sedan sa jag att vi ska ge möjligheten. Vi ska inte tvinga genom en norm, utan vi ska ge incitament för att möjliggöra heltider. Man kan styra på olika sätt. Man behöver inte tvinga folk att göra som ni tycker att de ska göra. Det är där vi skiljer oss politiskt.

Anförande nr 200

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Jag skulle avslutningsvis i debatten vilja bemöta några påståenden som jag uppfattar kantas av myter eller felaktigheter.

Jag vill börja med det första påståendet och säga att det finns en rätt att gå ned i arbetstid. Den är stipulerad i lag i dag, och den kommer att finnas även i framtiden.

Det andra är att det här inte innebär ett totalstopp för nya deltidsanställningar i staden, men skillnaden är att vi hämtar hem och säger att det är förvaltningschefen som är ansvarig för att vi når målet om att 90 procent ska jobba heltid. Så har det inte varit förut, och det är en stor skillnad.

Det tredje är att målet om 90 procent – som inte står i det här ärendet, för det har vi tagit i budget – gäller verksamhetsområde och följs upp i vårt ILS så att vi får det löpande i alla nämnder och bolag för att vi ska kunna ha en politisk styrning på de här frågorna.

Den fjärde och sista myten som jag skulle vilja bemöta handlar om att man skulle *välja* fattigdom och utanförskap. Jag skulle vilja läsa för er, apropå frågan hur många det är som vill jobba deltid när normen ser annorlunda ut: överförmyndarnämnden 0 procent

Bilaga 2

Yttranden 2024-05-27

deltider, revisorskollegiet 0 procent, kyrkogårdsnämnden 0,8 procent, miljö- och hälsoskyddsnämnden 0,4 procent, fastighetsnämnden 0,6 procent, trafikkontoret 0,7 procent, exploateringsnämnden 0,3 procent, serviceförvaltningen 1,6 procent, arbetsmarknadsförvaltningen 1,1 procent – och äldreomsorgen totalt 25 procent.

Det här är inget val som individen har gjort; det är en struktur som vi är skyldiga att göra något åt om vi vill göra upp med klassklyftorna i samhället, och det gör vi med detta beslut.